

EUROPolitika

AVRUPA BİRLİĞİ POLİTİKALARI DERGİSİ

YAYIN & İDARİ KURULU

EURO Politika Dergisi
İmtiyaz Sahibi & Genel Yayın Yönetmeni
Yusuf ERTUĞRAL

Baş Editör
Ali İzzet KEÇECİ

Akademik Yayın Koordinatörü
Dr. Ahmet Emre KÖKER
Beril HAKVERİR KUTMAN

Dış Haberler Sorumlusu & Editör
Nilfem BAYKAN

Editör (Kültür & Sanat)
Filiz DASTAN

Editör Kurulu
Beril HAKVERİR | Eda CANIMANA

Yayın Katkısı Yapan Yazarlarımız
Ayşe Tuğçe SAMSUN | Seda KARATABANOĞLU

KKTC Temsilcisi ve Organizasyon Koordinatörü
Aziz Korkmaz

Yayın Türü / ISSN No
Yayın Süreli / 2149 - 9217
2 Aylık Süreli

İdari Merkez
Olmadık Projeler | Hızır Çavuş Mescidi Sok. No:40/A Balat 34087
İstanbul- TR

Web: www.europolitika.com
e-posta: editor@europolitika.com & iletisim@europolitika.com

İÇİNDEKİLER

Fransa Cumhurbaşkanlığı Seçimi.....	7
EUROPolitika - Dış Haberler Editör Ekibi	
Cem Toker ile Söyleşi “ABD ve Müttefiklerinin Rusya Karşısında Stratejik Durumu.....	13
Yusuf ERTUĞRAL & Nilfem BAYKAN	
Geleneksel İngiliz Dış Politikası Çerçevesinde Chamberlain ve Churchill’in Güç Dengesi Anlayışı.....	20
Gürkan DEMİR	
Krizle Rağmen Güçlü İkili.....	31
Malte Lehming Çeviri: İsmail ÇİÇEK	
Nord Stream 2 Gerginliği.....	34
Berthold Kohler Çeviri: İsmail ÇİÇEK	
Cumhuriyet Yürüyüşü Partisi (LREM) Taraftarlarının Robot Resmi.....	36
Gilles Finchelstein Çeviri: Cemal Cem ANARAT	
Hollanda ve Finlandiya Yerel Yönetimlerinin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına Göre Değerlendirilmesi.....	58
Handan YILMAZ	
Kıbrıs Türklerinin Londra’da Yükselen Sesi.....	95
Mehmet Burak PİR	
Rethinking COVID-19 Responses of EU Institutions.....	102
Zühal ÜNALP ÇEPEL	
Turkey and Greece Continental Shelf Issue.....	123
Chaki Tzian CHAKI	

Editörden

Dünyanın ilgi ve gündemi ikinci ayına yaklaşan Ukrayna – Rusya savaşına odaklanmışken Avrupa’da savaşın gölgesinde iki önemli seçim gerçekleşecek. İlk olarak 3 Nisan’da gerçekleşecek Macaristan’da seçimleri diğeri ise 10 Nisan’da yapılacak Fransa Cumhurbaşkanlığı seçimleri.

Her iki seçimde Avrupa siyaseti için kritik önem taşıyor. Zira 12 yıllık aşırı sağcı Victor Urban’a karşı birleşen 6 muhalif liderin ittifakı bu seçimi önemli kılarken diğer yandan Fransa’daki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde tekrar adaylığını koyan Macron’un siyasi geleceği en başta AB’nin ve Avrupa’nın geleceği konusunda önem taşımaktadır.

Editör ekibi olarak bu sayımızda söz konusu bu kritik seçimlerden biri olan Fransa Cumhurbaşkanlığı seçimlerini dosya konusu olarak belirleyerek “Fransa’nın Seçimi” başlığını koymayı uygun gördük.

Seçimin iddialı adayları Eric Zemmour, Marine Le Pen, Valerie Pécresse, Jean-Luc Melenchon gibi isimler adaylıklarını günler öncesinden açıklasa da adaylığına kesin gözüyle bakılan Cumhurbaşkanı Macron, rakiplerinin aksine son güne kadar

adaylığını açıklamadı. Macron’un adaylık açıklamasını ertelemesi “Uluslararası alanda kendini göstermeye çalışmaktan, adaylığını açıklamaya zaman bulamıyor” yorumlarına neden oldu. 3 Mart’ta Macron’un Fransa halkına hitaben yazdığı bir mektup yerel gazetelerde yayımlandı ve bu mektupla adaylığı duyuruldu.

Resmi başvuruların ardından 7 Mart’ta Anayasa Konseyi cumhurbaşkanlığı yarışında adaylığı kesinleşen isimleri açıkladı. O açıklamaya göre Nathalie Arthaud, Nicolas Dupont-Aignan, Anne Hidalgo, ansa-Yannick Jadot, Jean Lassalle, Marine Le Pen, Emmanuel Macron, Jean-Luc Melenchon, Valerie Pécresse, Philippe Poutou, Fabien Roussel ve Eric Zemmour 10 Nisan’da Fransa Cumhurbaşkanlığı için yarışacak isimler oldu.

Merkez sağda Cumhurbaşkanı Macron ile Valerie Pécresse, aşırı sağda Eric Zemmour ve Marine Le Pen’in, aşırı solda ise Jean-Luc Melenchon dikkat çekiyor.

Seçimin ilk turu 10 Nisan’da yapılacak. Adaylardan herhangi biri ilk turda salt çoğunluğu sağlayamazsa, 24 Nisan’da bir kez daha sandıklar

kurulacak ve en fazla oyu alan iki aday ikinci turda yarışacak.

Kamuoyu yoklamalarında ibre Macron'undan yana gözükyüyor. Macron'un seçimin ilk turunda yüzde 25-30 aralığında oy oranı ile ikinci tura çıkacağı tahmin ediliyor. İkinci turda ise muhafazakâr Valerie Pécresse, aşırı sağdan Marine Le Pen veya Eric Zemmour Macron'un olası rakipleri olarak görülüyor.

13. sayımızın diğer içerikleri içerisinde bir önceki dosya konumuz olan Ukrayna ve Rusya savaşını ve gelişmelerini yakın takip etmeye çalışarak bu sayımızda ABD dış politika uzmanı siyasetçi ve ekonomist Cem Toker'in değerli görüşlerinin yer aldığı söyleşine yer verdik.

Şimdiden keyifli okumalar dileriz.

Yusuf Ertuğral

Fransa Cumhurbaşkanlığı Seçimi

Fransa'da Savaş ile Değişen Siyasi İklim

Fransa geri sayıma başladı 10 Nisan'da sandıklar kurulacak ve Fransa halkı cumhurbaşkanlığı seçimi ile ülkenin 5 yıllık kaderini belirleyecek. Seçimde, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron da dahil olmak üzere 12 aday yarışacak. Adaylar, Rusya-Ukrayna savaşının gölgesinde seçime gidiyor, seçim kampanyalarının yönünü de savaş belirliyor.

Rusya'nın 24 Şubat'ta Ukrayna'ya yönelik başlattığı askeri hareket, sadece Ukrayna'yı değil dünyayı sarstı. Savaş, başta ekonomik ve stratejik olmak üzere birçok açıdan dünya düzenini değiştirdi, güç dengelerini şekillendirdi. ABD ve Avrupa Birliği ülkeleri Rusya'ya yönelik yaptırımları birbiri ardına sıraladı.

Savaşın öncesinde ve savaş sırasında birçok dünya lideri Moskova ile diplomasi trafiği yürüttü. Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde olan ve Avrupa Birliği Dönem Başkanlığını

yürüten Fransa, Rusya'yı durdurmak için olağanüstü çaba sarf etti.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, savaştan hemen önce Moskova'da Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile uzun bir masanın etrafında bir araya geldi, görüşme masası çok konuşulsa da Macron mevkidasını ikna edemedi. Macron'un savaş sırasındaki çabaları da seçim yatırımı olarak değerlendirildi.

Savaşın Gölgesinde Seçim Süreci

Rusya-Ukrayna savaşı başladığında Fransa'da seçim takvimi işliyordu. Yaklaşık 30 kişi Fransa'nın yeni yönetimine aday adaylığı olduğunu duyurdu ancak aday adaylığının resmi adaylığa dönüşebilmesi için Fransa'da adaylık barajı olarak görülen imza barajının geçilmesi gerekiyordu. İmza barajı demek en az 30 ilçeden belediye başkanları, milletvekilleri, senatörler, ilçe ve bölge meclis üyeleri gibi yaklaşık 42 bin seçilmişten en az 500'ünün imzasını alma anlamına

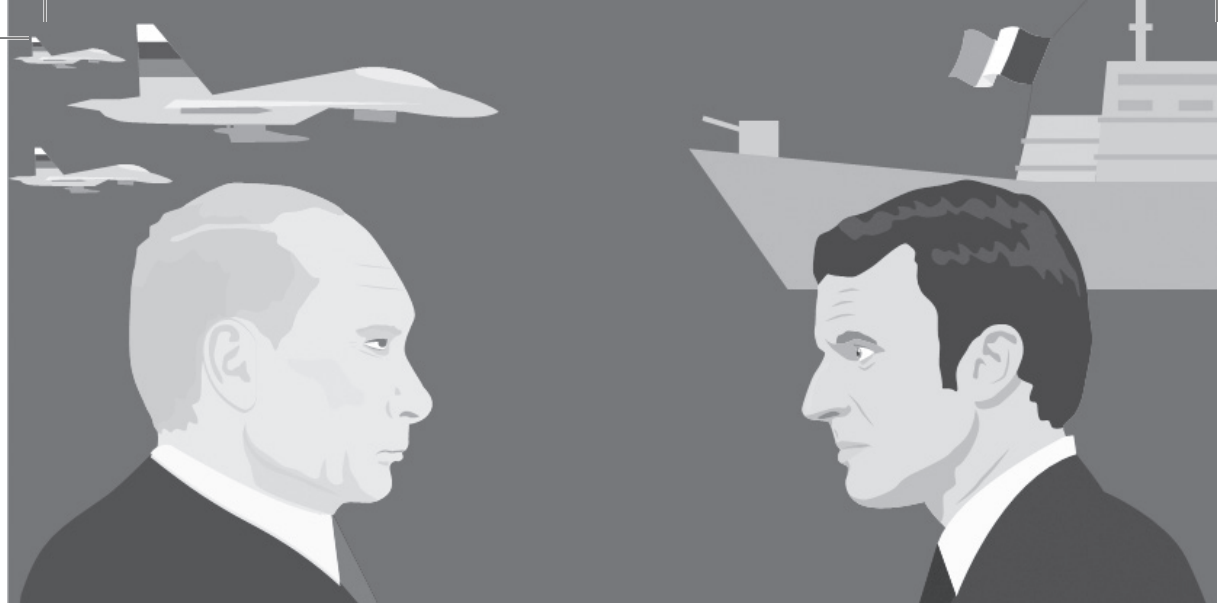

Photo: Shutterstock

geliyor. Aday adayları 4 Mart'a kadar 500 imzaya ulaşip adaylıklarına resmîyet kazandırmaya çalıştı.

Seçimin iddialı adayları Eric Zemmour, Marine Le Pen, Valerie Pécresse, Jean-Luc Melenchon gibi isimler adaylıklarını günler öncesinden açıklasa da adaylığına kesin gözüyle bakılan Cumhurbaşkanı Macron, rakiplerinin aksine son güne kadar adaylığını açıklamadı. Macron'un adaylık açıklamasını ertelemesi "Uluslararası alanda kendini göstermeye çalışmaktan, adaylığını açıklamaya zaman bulamıyor" yorumlarına neden oldu. 3 Mart'ta Macron'un Fransa halkına hitaben yazdığı bir mektup yerel gazetelerde yayımlandı ve bu mektupla adaylığı duyuruldu.

Resmî başvuruların ardından 7 Mart'ta Anayasa Konseyi cumhurbaşkanlığı yarışında adaylığı kesinleşen isimleri açıkladı. O açıklamaya göre Nathalie Arthaud, Nicolas Dupont-Aignan, Anne Hidalgo, Yan-

nick Jadot, Jean Lassalle, Marine Le Pen, Emmanuel Macron, Jean-Luc Melenchon, Valerie Pécresse, Philippe Poutou, Fabien Roussel ve Eric Zemmour 10 Nisan'da Fransa Cumhurbaşkanlığı için yarışacak isimler oldu.

Merkez sağda Cumhurbaşkanı Macron ile Valerie Pécresse, aşırı sağda Eric Zemmour ve Marine Le Pen'in, aşırı solda ise Jean-Luc Melenchon dikkat çekiyor.

Seçimin Dikkat Çeken Adayları

Emmanuel Macron, ikinci kez cumhurbaşkanı olmak için yarışacak. 44 yaşındaki Macron, bu seçimin en genç adayı... Macron'un ismi anketlerde seçimin ilk tur kazananı olarak öne çıkıyor.

Fransa Anayasası'na göre cumhurbaşkanı 5 yıllığına seçiliyor ve üst üste yalnızca iki dönem görev yapabiliyor. 2017 yılında Fransa Cumhurbaşkanı seçilen Macron'un 5 yıllık görev süresine Sarı Yelekliler eylemi damga vurdu.

Ekonomik gerekçelerle 2018 yılında başlayan eylem 2020 yılına kadar şiddetli gösterilerle devam etti. Göstericiler akaryakıt zamlarını ve vergileri protesto edip, işsizlik oranının düşürülmesini, halkın alım gücünün artırılmasını, ekonominin iyileştirilmesini talep ediyordu. Macron'un imajını zedeleyen gösterileri Covid-19 salgını ve sokağa çıkma yasakları durdurdu. Sarı Yelekliler eylemi bitse de Covid-19 salgını da Fransa'yı olumsuz etkiledi. Pandemi de Fransa ekonomisi ciddi bir küçülme yaşarken, salgına karşı aşı geliştirememesi de Fransa'nın gelişmiş ülke imajına gölge düşürdü.

Zaman zaman ürkütücü terör olaylarının yaşandığı ülkede Macron, bu olaylar üzerinde İslamofobiyi kurum-sallaştırmak ve ekonomik kaygılara

ilişkin dikkatleri farklı yöne çekmek için Müslümanları hedef almakla suçlandı.

Macron döneminde birçok cami ve Müslüman sivil toplum kuruluşunun kapatılması da Macron'un izlediği ayrımcılık politikasına örnek gösteriliyor.

Macron gibi merkez sağda yer alan Paris'in de içinde bulunduğu Ile-de-France Bölge Konseyi Başkanı Valerie Pecesse Cumhuriyetçiler Partisinin (LR) adayı olarak yarışacak.

Valerie Pecesse, 54 yaşında ve eski Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy döneminde; 2007-2011 yılları arasında Yükseköğretim Bakanlığı, 2011-2012 yıllarında ise Maliye Bakanlığı ve Hükümet Sözcülüğü yaptı.

Photo: Shutterstock

Photo: Shutterstock

Parti içerisinde cumhurbaşkanı adayını belirleme seçiminde usulsüzlük yaptığı iddiası ile gündeme gelen Pecresse'in seçim kampanyasındaki sözleri de büyük eleştirilere neden oldu.

Pecresse'in "Haşemayla havuzlara girilmesine karşı çıkıyorum. Başörtüsü dini bir emir değildir. O kadının itaatinin bir simgesidir. Benim başkanlığında hiçbir kadın itaat etmeyecek." sözleri İslam karşıtlığı olarak değerlendirildi.

Seçim vaatleri arasında göç ve güvenlik konuları ilk sıralarda yer alan Pecresse'in, "Uyuşturucu ve suç çetelerini temizlemek için Karcher'ı kilerden çıkarma zamanı geldi" sözleri ise Alman temizlik ürünler üreticisi Karcher'ı kızdırdı. Karcher firması daha önce de

markanın Fransa siyasetine alet edildiğini ve bu durumun sonlandırılması gerektiğini anlatan bir açıklama yaptı.

Pecresse, "Türkiye'nin AB'ye entegre olmasına karşı çıkacağım." sözleriyle de Türkiye'nin AB üyeliğine karşı bir tutum sergiledi.

Aşırı Sağcı Adaylar Yazar Eric Zemmour ve Milletvekili Marine Le Pen

Göçmen bir ailenin çocuğu olmasına rağmen yabancılara karşı takındığı ırkçı tavırla dikkat çeken gazeteci-yazar Eric Zemmour, Fransa'da aşırı sağın yükselen ismi olarak yorumlanıyor. Aylar öncesinden daha adaylığı bile açıklanmadan anketlerde Zemmour isminin ön plana çıkması aşırı sağcı rakibi Marine Le Pen'in "tahtını

sallayacak” yorumlarını beraberinde getirmişti. Basında ve televizyon kanallarında sıkça yer alan 64 yaşındaki Zemmour, İslam ve göçmen karşıtı olarak biliniyor. Hatta 2019 yılında katıldığı bir televizyon programında Müslümanlara İslam ve Fransa arasında bir seçim yapmaları gerektiğini söylemiş ‘Banliyölerde başörtülü Müslüman kadınların Fransa’da İslam hakimiyeti kurmak istediğini’ ileri sürmüştü. Bunun üzerine Zemmour hakkında başlatılan soruşturmada mahkeme, İslam karşıtı ifadelerin ayrımcılığı, nefreti ve şiddeti körüklediği gerekçesiyle Zemmour’a 3 bin avro para cezası vermişti.

Aşırı sağdan cumhurbaşkanı adayı olan bir diğer isimse Ulusal Birlik Partisi (RN) lideri ve Fransa Ulusal Meclisi Milletvekili Marine Le Pen.

Marine Le Pen, Fransa’nın tanınmış aşırı sağ siyasetçilerinden Jean-Marie Le Pen’in kızı. Cumhurbaşkanlığı yarışında da oldukça tecrübeli. Üçüncü kez cumhurbaşkanı adayı olan Le Pen, 2017 seçiminde Macron’un en güçlü rakibi olarak ikinci tura kalmayı başarmıştı.

Kamusal alanda başörtüsü yasağı, yabancıların ülkeye girişine sınırlama yabancılarla yapılan aile yardımını kaldırma ve NATO’dan ayrılma Le Pen’in dikkat çeken vaatleri arasında yer alıyor.

Savaşın seçim iklimine etkisi göz önüne alındığında Le Pen’in Rusya

Devlet Başkanı Vladimir Putin’le el sıkıştığı bir fotoğraf karesini broşürlerinde kullandığı ancak Rusya’nın Ukrayna’ya karşı başlattığı operasyon sonrasında ise bu broşürlerin imhasını istediği iddia edildi. İddia doğrulanamasa da Le Pen, Putin’in savaş tutumunu eleştiren açıklamalar yaptı.

Sol Çizgide Yarışın Dikkat Çeken Temsilcisi Jean-Luc Melenchon

Aşırı solcu Boyun Eğmeyen Fransa (LFI) Lideri Jean-Luc Melenchon da daha önce 2012 ve 2017 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yarışmış, 2012’de yüzde 11.10, 2017’de ise yüzde 19.58 oy oranı ile yarışı kaybetmişti. Üçüncü kez aday olan Melenchon, daha çok sosyal konulara eğiliyor. Asgari ücretin yükseltilmesi, oy kullanma hakkının 16’ya düşürülmesi, fiyat artışlarının yasaklanması vaatleri arasında yer alıyor. Seçilmesi halinde yakıt, elektrik ve bazı gıda maddelerinde fiyatları donduracağını belirtiyor.

Jean-Luc Melenchon, sosyal medya hesabından PKK elebaşı Abdullah Öcalan ile ilgili yaptığı paylaşımı ile oldukça dikkat çekti. Melenchon o paylaşımında “Öcalan 23 yıldır Türkiye’de tutuklu. Neredeyse Mandela kadar. Bu adil değil. Barış için Öcalan’ı serbest bırakmak gerekir” ifadelerini kullandı.

Melenchon’un bir diğer dikkat çeken çıkışı ise Müslümanlara yönelik destek içeren açıklamasıydı. Diğer adaylar Müslümanlara karşı bir tutum sergilerken Melenchon, katıldığı

bir televizyon programında “Bugün diğer zamanlardan daha kötü olan şey, Müslümanlara yönelik sürekli damgalama ve aşğılama. Bu, kabul edilemez.” dedi.

Yeşiller Partisinin (EELV) Başkanı ve Avrupa Parlamentosunda (AP) milletvekili Yannick Jadot, ise Cumhurbaşkanlığı yarışında iklim değişikliği ile mücadele ve cumhurbaşkanlığı görev süresini 5 yıldan 7 yıla çıkarma vaatleri ile dikkat çekiyor.

Paris Belediye Başkanı Anne Hidalgo Sosyalist Partisinin (PS) adayı olarak öne çıkıyor. Komünist Partisi (PCF) ise 10 yıl aradan sonra ilk kez bir aday çıkardı ve PCF’nin Genel Sekreteri Fabien Roussel ile yarışa katıldı. Roussel, Rusya-Ukrayna savaşı üzerinden gitti, savaş sonrası Rus oligarkların mülklerine el konulması ve

bu mülklere Ukraynalı göçmenlerin yerleştirilmesi çağrısı yaptı.

İkinci Tur 24 Nisan’da Yapılacak

Seçimin ilk turu 10 Nisan’da yapılacak. Adaylardan herhangi biri ilk turda salt çoğunluğu sağlayamazsa, 24 Nisan’da bir kez daha sandıklar kurulacak ve en fazla oyu alan iki aday ikinci turda yarışacak.

Kamuoyu yoklamalarında ibre Macron’undan yana gözükyüyor. Macron’un seçimin ilk turunda yüzde 25-30 aralığında oy oranı ile ikinci tura çıkacağı tahmin ediliyor. İkinci turda ise muhafazakâr Valerie Pécresse, aşırı sağdan Marine Le Pen veya Eric Zemmour Macron’un olası rakipleri olarak görülyüyor.

EURO Politka Dış Haberler Editör Ekibi

Cem Toker ile Söyleşi

“ABD ve Müttefiklerinin Rusya Karşısında Stratejik Durumu”

Soğuk Savaş döneminde her ne kadar karşılıklı gerginlikler yaşansa da sıcak çatışmaya dönmemişti. Nitekim, Rusya-Ukrayna Savaşı başlangıcında Soğuk Savaş benzetmeleri yapılıyordu, ancak bugün sıcak çatışma halini aldı. Bu bağlamda bir değerlendirmede bulunacak olursanız, mevcut savaşın Üçüncü Dünya Savaşı'nı tetikleyeceğini düşünüyor musunuz?

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Sovyetler ve Amerika'nın önceliği ile Varşova Paktı ve NATO blokları

oluşturdu. Bu dönem Soğuk Savaş olarak adlandırıldı, ancak hiçbir zaman sıcak savaşa dönüşmedi. Bunun da asıl nedeni, her iki taraftaki sağduyulu siyasetçilerin nükleer bir savaşın dünyanın sonunu getirebileceğini ve her iki taraf için de kıyamet günü olacağı gerçeğini bilmeleriydi. Bu nedenle de farklı anlaşmalar ile nükleer silahları kontrol altına almaya çalıştılar. Bu bağlamda savaş “Dehşet Dengesi/ Karşılıklı kesin yıkım doktrini,” (MAD/ Mutual Assured

Destruction) ile şekillendirildi. Bu da aslında, hangi taraf düğmeye basarsa basın kendisinin de mahvolacağıının ve haritadan silineceğinin bilincinde olma anlamına geliyordu. Bir başka deyiş ile buna caydırıcılık da diyebiliriz. Dolayısıyla, bu savaş sıcak bir çatışmaya dönüşmedi. Çünkü o dönemde konvansiyonel silahlar ile başlatılacak bir çatışmanın bile nükleere dönüşme olasılığı oldukça yüksekti. Tüm bunları göz önünde bulundurarak bugünkü Ukrayna Savaşı ile ilgili bir değerlendirme yapmak gerekirse, mevcut durumda bir an evvel ateşkes ve barış sağlanmadığı ve diplomatik çözümlerden kaçınılması durumunda bu savaşın bir NATO ülkesine taşma olasılığı yüksek. Çünkü kaza ile veya kasten Putin NATO'yu test etmek isteyebilir. Örneğin, bir NATO ülkesine füze düşebilir, Ukrayna'ya yardım götüren bir NATO uçağı veya konvoy vurulabilir. Tabii böyle bir senaryoda NATO'nun nasıl bir yanıt vereceğı muamma. Fakat Putin yönetiminin zihniyetinin anlaşılması gerekmektedir. Çünkü Putin, eski Sovyet yöneticilerinin sağduyusundan uzak, gözü kara biri. Hatta "Rusya'nın sınırları yoktur, Ukrayna diye bir ülke yoktur." gibi söylemlerde de bulunuyor. Bununla da yetinmeyip, eskiden Rusya'ya bağı olan Sovyet ülkelerini, Finlandiya'yı, İsveç'i bile tehdit ediyor. Bu yüzden de, Putin böyle bir gözü görmüştük yapabilir mi, yapabilir. Çünkü Ukrayna'nın nereden baksanız karadan dört tane NATO ülkesine sınırları bulunuyor; Romanya, Polonya, Macaristan ve

Slovakya. Dolayısıyla evet, Üçüncü Dünya Savaşı'nın çıkması gibi bir ihtimal var.

Bunlara ek olarak Batı, ekonomik açıdan Rusya'ya göre daha toleranslı, yani daha dayanıklı. Ancak, insan kaybı ve bu bağlamda risk alma açısından bakıldığında Rusya çok daha dayanıklı. İç siyaset söz konusu olduğunda da Rusya'nın daha dayanıklı olduğunu söyleyebilirim. Çünkü Batı'daki bir lider kendi vatandaşlarını kolay kolay ölüme göndermez, ama Rusya gönderiyor. Dayanıklılık derken bunu kastediyorum. Bir de, Putin Batı'yı daha evvel test etti. Önce Gürcistan'da test etti, baktı ki bir tepki yok, bir görüş birliğı yok, bu kez de Kırım'ı test etti ve yine yaptığı yanına kâr kaldı. Böylece test ede ede çitasını yükseltmiş oldu. Tüm bunlardan dolayı da Batı'daki bazı görüşler, artık Putin'e karşı taviz verilmemesini, aksi takdirde çitanın daha da yükseleceğı fikrinde yoğunlaşmaya başladılar.

ABD ve müttefiklerinin Rusya karşısında stratejik durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Silah temin edecekler ama asla asker göndermeyecekler. Yani, NATO'nun 5. Maddesini Ukrayna için devreye sokmuyorlar. Ama her türlü olasılığı, demin saydığım sıçrama/ taşma olasılığına karşı sessiz kalmayacaklarını söylüyorlar. Stratejik duruşlarına baktığımızda, Rusya saldırılarına dayanabilmeleri için Ukrayna'yı inanılmaz bir şekilde konvansiyonel

silahlarla donattıklarını görüyoruz. Tabii burada aslında en büyük silah Rusya'ya yönelik ekonomik yaptırımlar. Şahsen ben, ekonomik yaptırımın konvansiyonel silahlardan daha etkili olacağına inanıyorum. Çünkü bu stratejik duruş, oligarkların, Putin'in finansörlerinin/ destekçilerinin de elini kolunu bağlayıp, çaresiz duruma düşürerek Rusya'da Putin'in itibar kaybını sağlamak, gücünü düşürmek anlamına geliyor. Yani, Ukrayna'daki saldırıyı başarısız kılarak Putin'i içeride zayıflatmak, Rus zayıflatmanın bir siyasi bedeli olabilir. Onun için, belki de Putin'e karşı Kremlin'de bir darbeye kadar gidecek bir yolun önünü açıyorlar. Bence Batı'nın stratejik duruşu bu.

Merkel'den sonra Avrupa Birliği'nde ve Almanya'da güç dengesinin boşluğu oldu. Şu anki şansölye Olaf Scholz bu boşluğu doldurmak için çeşitli temaslarda bulunuyor. En son teması da Türkiye üzerinde oldu. Avrupa basınına takip ettiğim zaman şöyle bir görüş var: Uyuyan devi uyandırıyorlar mı? Yani Almanya konusunda, Almanya bunu doğalgaza bağlı olmasına rağmen, sanayisinin dışında Rusya'ya kolay kolay şey yapamıyor, Kuzey Akım Projesini de askıya aldı ama... istenilen tepkiyi gösteremiyor. Sizce bu Avrupa'da nasıl bir değişiklik olabilir?

Geçen sene NATO'nun beyin ölümü gerçekleşti diyen Avrupalılar şimdi duruma uyandı. Yani biraz önce dediğim gibi dört Avrupa ülkesi üzerinde sınırı bulunan Ukrayna'nın mevcut

durumu, çatışmaların bu komşu ülkelere taşma tehdidi Avrupalıları bu defa uyandırdı. Hatta bir anlamda gerçek dünyayı gördüler diyebiliriz. Çünkü bu zamana kadar, savunmaları için daha çok Amerika'ya güveniyorlardı ve kendileri kollarını kıpırdatmıyordu. Hatırlarsanız Trump'ın bu bağlamda doğru sözleri ve politikaları vardı. Avrupa ülkelerinin de çok fazla parası olduğunu, ancak Avrupa'nın ve NATO'nun güvenliği için en fazla parayı ABD'nin harcadığını, Avrupalıların ise ABD'nin harcamış olduğu bu milyarları alıp enerji vb. harcamalar ile Putin'in kasasına koyduklarını, bunun yanlış olduğunu ve bu noktadan dönülmesi gerektiğini söylüyordu. Trump'ın bu sözleri her ne kadar fayda etmemiş olsa da Putin buradan kazançlı çıktı. Avrupalılar İkinci Dünya Savaşı felaketini yaşadıkları için hem silahlanma hem de güçlenme karşıtıydı. Fakat şimdi o kadar da rahat davranmamaları gerektiğini gördüler. Bu da tabii ki Batı'da stratejik bir değişiklik olarak değerlendirilebilir. Bu yüzden de on yıllardır konuşulan AB ordusu, savunma gibi kavramların daha ciddi bir şekilde ele alınması olası görünüyor.

Yine Avrupa kamuoyunda ve ABD medyasında "Eğer Trump olsaydı, Putin bu şekilde davranabilir miydi?" gibi tartışmalar söz konusu. Siz bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Zaten Putin'in Ukrayna'ya saldırı konusunda beklemesinin bir nedeni de

Biden'in seçilmesi diyebilirim. Yani Putin, Biden'in Trump'a göre daha zayıf görünme olasılığını değerlendirdi.

Eğer Trump olsaydı -tabii bu bir varsayım- geçmişteki iş insanlığının verdiği pragmatik problem çözme yeteneklerine de dayanarak Putin ile gider görüşürdü. Kuzey Kore lideri Kim Jong Un'un ayağına kadar gitti mesela. Yine bir başka varsayım, meşhur bir söz vardır "yumuşak konuş ama elinde beyzbol sopası olsun." İşte Trump o zihniyette biriydi. Hem Biden'a göre daha sert dururdu, hem de Putin'le diyalog kurarak bunu çözmeye çalışabilirdi. Şu an işin kötü tarafı, eğer ki Ukrayna konusunda Rusya'ya karşı taviz verilirse, Biden'ın bu hareketsizliği, acizliği ve çözüm üretmemesi dünyanın başka problemleri noktalarındaki de cesaretlendirme potansiyeline sahip. Çünkü bunun örneklerini gördük. Mesela İran geçen hafta Erbil'e füze yağdırdı. Diğer yandan Çin'in Ukrayna'sı ise Tayvan. ABD orada da kırmızı çizgimiz var diyor ama ABD'nin Ukrayna pasifliği Çin'i de cesaretlendirebilir. Ya da Kuzey Kore'yi cesaretlendirip Güney'e doğru bir hareket başlatabilir. Çünkü biliyorsunuz ki Kuzey Kore de aslında cesaretlendi, geçtiğimiz haftalarda kıtalararası bir balistik füze denemesi daha yaptı. Yani Amerikan pasifliği dünyanın problemleri noktalarında test edilmeye başladı, bu da elbette büyük bir tehdit.

Ukrayna'da Zelensky'nin göstermiş oldu-

ğu savunmayı nasıl yorumluyorsunuz? Sizce Putin bunu öngörmüş müydü ve Ukrayna başarılı bir performans gösteriyor mu?

Bence Putin iki hususu öngöremedi. Birincisi, Batı liderlerinin kenetlenmeyeceğini zannetti ya da en azından bu kadar ciddi bir şekilde kenetlenip ekonomik yaptırımında bulunamayacaklarını düşündü. Yani, Batı'yı ve Batı liderlerini küçümsedi. 'Ben onlardan çok daha tecrübeliyim, akıllıyım' şeklinde durumu değerlendirdi. İkincisi ise Ukrayna halkının direniş gücünü küçümsedi; belki teslim olacaklarını zannetti ama kazın ayağı öyle değilmiş, bunun da ona ülke içinde siyasi puan kaybettirdiğine eminim. Çünkü söylemlerine bakıyorsunuz, ordudaki görevden almaları bakıyorsunuz; generaller olsun, genel kurmay başkanı olsun... Yani Putin'in kesinlikle hataları var ama son zamanlardaki konuşmalarında artık kendi ülkesinin vatandaşlarının yarısını vatan hainleri, ihanetçiler olarak nitelendiriyor. Bunlar normal şeyler değil. Pür bir Rus halkı yaratma çabalarından falan bahsediyor, yani tam bir diktatör gibi konuşuyor.

Az önce sohbetimizde de konusu geçti, daha da netleştirmek adına: Rusya'ya karşı ekonomik yaptırımların askeri yaptırımlardan daha etkili olacağını düşünüyor musunuz? Rusya geri adım atar mı?

Kısa vadede değil, ama orta vadede ve uzun vadede ekonomik yaptırımlar kesinlikle etkili olacaktır. Çünkü

Rusya dünyada emsali olmayan bir takım yaptırımlar ile karşılaştı. Biliyorsunuz ki Rusya'nın enerji ihracatından fazla bir şeyi yok, ekonomisi hammadde ve enerji ihracatına bağlı. Önemli olan bir de şu var tabii, Rus halkı eski Sovyet halkı değil. Artık Batı'nın sunduğu nimetlerin tadını aldı, Batılı yaşam tarzının tadını aldı. Avrupa'da alışveriş seyahatlerine alıştı, Avrupa'nın Akdeniz sahillerinde tatillere alıştı, Ruble kağıt parçasına dönüştü. Batılı bu zincir perakende mağazalar Rus halkı için çok önemli. Batı'nın sosyal medya teknolojisi... Tüm bunlardan mahrum kalan Rus halkının tepkisi Putin'e karşı zaman içinde sertleşecektir ve Putin'in aleyhine dönecektir.

Türkiye ayağıma gelirse, Türkiye'nin son günlerde arabuluculuk çalışmaları mevcut, siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Ve Türkiye bu olası krizden ne kadar etkilenebilir; avantajları ve dezavantajları nelerdir sizce?

O kadar fecii bir savaş ki, Rusya'nın sivilleri hedef alması, sivil yerleşim yerlerini bombalaması hiç gözünü kırpmadan... Bu savaşın bir an evvel durması için yapılan her türlü girişim takdire şayan, orada eleştirilecek bir nokta yok. Fakat benim aklımdaki asıl soru işareti, Erdoğan'ın, Çavuşoğlu'nun, Türk diplomasisinin girişimleri Türkiye adına münferit olarak mı, yoksa bir NATO üyesi olarak NATO adına mı yürütüldüğü yönünde. Yani Polonya başkanı geldi, Almanya başkanı geldi... Bunlar NATO tarafın-

dan Rusya'ya ve Ukrayna'ya dolaylı iletilen mesajlar mı, yoksa Türkiye sadece dünya arenasında puan toplamak için münferit hareketlerde mi bulunuyor... Yine de dediğim gibi yapılan girişim takdire şayan. Çünkü Ukrayna halkı günahsız bir halk, bir şey yapmadı. Bazı çevreler diyor ki; NATO genişleyerek Rusya'nın kapısına dayandı. Doğru, ama NATO silah zoruyla genişlemedi ki, Sovyet baskısından o dönemin travmasından kurtulan herkes, eski Doğu Blok ülkelerinin hepsi NATO'ya sığındı, adeta işkencecisinden kaçır gibi. Yani kendileri gönüllü olarak NATO'ya katıldılar. Bunu da NATO'nun getirdiği, AB'nin getirdiği hür dünya değerleri ve askeri güvence için yaptılar. Peki kimden askeri güvence? Ruslardan tabii ki. Bunun da örnekleri var elbette. Mesela 50'lerde Macaristan'da bir ayaklanmayı Ruslar tanklarla, ölümle bastırıyordu, aynı şey Prag'da, Çekoslovakya'da 60'lı yıllarda yaşanıyor, yani bunlar tarihteki olaylar. Herkes eski işkencecisinden kaçırken Ukrayna kaçamadı maalesef. Ondan sonra ben sınırlarımda NATO istemiyorum. Peki Türkiye, Polonya da sınırında senin. O zaman ne olacak? Yarın bir gün çıtayı yükseltip de şiddet kullanarak bunları tehdit ederse ne olacak?

Türkiye'nin ara buluculuğu konusuna dönecek olursa bu hem iyi hem de kötü bir şey. Çünkü bir yandan -eğer NATO adına temaslarda bulunuyorsak- NATO Türkiye'yi Putin'e karşı bir kurye olarak kullanıyor olabilir. Daha da kötüsü, Putin zaten NATO

içerisindeki en zayıf halka olarak Türkiye'yi ve Erdoğan yönetimini görüyor. İşte nükleer santralini yapıyor, S-400 füzelerini veriyor vb. Yani NATO'nun kafasını karıştırmak, fikren bölmek için Türkiye'yi en zayıf halka olarak gördü ve kullandı. Onun için Putin bunu da "Aa gelin, Türkiye arabulucu olsun" gibi söylemlerde bulunabilir. Putin'in kafasından neler geçiyor bilemem ama ben olsam NATO ülkeleri arasında direkt Türkiye'yi kullanmaya devam ederim.

Söz konusu bu kriz, son yıllardaki hükümetin tercihi olarak sürdürdüğü "Değerli Yalnızlığın" çıkartır mı? Yani dış politikada yönünü Doğu'ya çevrilmişken tekrar Batı'ya yakınlaşarak, NATO'da olan önemi yükseltir mi sizce?

NATO zaten Türkiye'nin önemini biliyor. Bana en çok dokunan konu, Türkiye'nin Batı müttefikliğinin ordunun gücüyle ve coğrafi konumdan ibaret kalması. Yoksa fikren, zihnen, hür dünya değerlerini benimseyerek Batı'nın vazgeçilmez bir parçası ol-

muyor Türkiye. Batı, askeri olarak, stratejik olarak, jeopolitik olarak, göçmen politikasında, işte Rus saldırı-ganlığına karşı ne zaman dara düşse o zaman canım cicim Türkiye diye geliyor. Bu, Türkiye'yi o şekilde değerli kılabilir. Suudi Arabistan da Batı için vazgeçilmez bir ülke ama Suudlar mutlu mu bundan? Ya da hür dünya değerlerine inanan Suudlar? Onun için evet, NATO'da bu olay çıkana kadar Türkiye'nin imajı güvenilmez müttefik, sözde müttefik idi... Tarihte ilk defa Türkiye için Washington'da güvenilmez, sözde müttefik sözleri kullanıldı. Ben NATO yanlısı, Kuzey Atlantik İttifakı yanlısı bir insanım. Türkiye'nin NATO ile ilişkilerini düzeltmesi lazım, o ailenin bir mensubu gibi politikalarını sürdürmesi lazım.

Son olarak sizce Ukrayna Savaşı nasıl sona erebilir? Savaşın sona ermesini sağlayacak olasılıklar olarak neleri öngörüyorsunuz?

Ben Putin'in fazla geri adım atacağını zannetmiyorum. Ama şu olasılıklar var: Birincisi, Putin Kiev'i alana kadar devam eder, Kiev'i alır, mevcut cumhurbaşkanı yurtdışına kaçır, Putin Kiev'de bir kukla rejim kurar, ondan sonra Ukrayna Rusya'nın, Putin'in bir

uydusu olur; bu birinci olasılık. İkinci olasılık, Kiev'i almakta çok zorlanır, şehirde gerilla savaşı başlar, Batı'nın da yardımıyla Rusya batağa saplanır; Afganistan'da olduğu gibi. Uzun yıllar bu iş devam eder, işgal eder ama kontrol altına alamaz ülkeyi. Üçüncü olasılık, Ukrayna şimdi yapılan görüşmelerde de olduğu gibi tavizler vermeye başlar. "Tamam, NATO üyeliği hedefimden vazgeçtim, silahsızlanacağım" gibi. Bu bir nevi diplomatik çözüm olur. Ama Kırım'dan vazgeçtim, Lugansk ve Donetsk bölgelerinden vazgeçtim der, bu da tamamen taviz vererek diplomatik çözüme ulaştırır. Ondan sonra da Kıbrıs'ta 60'lı yıllarda olduğu gibi Ukrayna'nın güvenliğini, kalanının toprak bütünlüğüne Türkiye de dahil olmak üzere bazı ülkeler Rusya'ya güvence verirler. Ukrayna'ya da güvence verirler, o şekilde onurlu bir çıkış yolu olabilir herkes için.

Değerli vaktinizi ayırarak ufuk açıcı değerlendirmeleriniz için dergimiz adına çok teşekkür ederiz...

Röportaj: Yusuf Ertuğral & Nilfem Baykan

Deşifre: Nilfem Baykan

Geleneksel İngiliz Dış Politikası Çerçevesinde Chamberlain ve Churchill'in Güç Dengesi Anlayışı

Gürkan Demir*

Özet

Güç dengesi politikası uzun yıllar boyunca İngiltere'nin 'gelenek' haline getirmiş olduğu bir dış politikadır. Bu dış politika kapsamında Fransa, Almanya ve Rusya dengelenmiş ve Avrupa'da bir tek gücün diğer devletlere tehdit oluşturmasının önüne geçilmek istenmiştir. İngiliz başbakanları görüşlerde de olsa bu 'geleneksel' dış politikaya riayet etmiş ve ona uygun politikalar uygulanmıştır. Halef-selef olan Chamberlain ve Churchill'in de birbirinden farklı fikirlere sahip olduğu lakin temelde bir güç dengesi politikası güttüğü görülmüştür. İki İngiliz başbakan güç dengesi politikası içerisinde ise farklı yollar kullanmışlardır. Bu çalışmada Chamberlain ve Churchill karşılaştırması üzerinden İngiliz geleneksel dış politikası incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Güç dengesi, Chamberlain, Churchill, İkinci Dünya Savaşı, İngiliz Dış Politikası

GİRİŞ

İngiltere'nin dış politikasının temel noktalarına değinmek için bilinmesi gereken en önemli noktalardan birisi coğrafi konumudur. İngiltere, kıta Avrupa'sının batısında bir ada ülkesidir. Kendini kıta Avrupa'sının sorunlarından soyutlamış olmakla birlikte siyasal sistemini diğer Avrupalı devletlerden önce oturtmuş olması, gelenek haline gelebilecek sürekli bir Avrupa politikası oluşturabilmesine imkan tanımıştır. İngiliz dış politikası bu doğrultuda değerlendirildiğinde güç dengesi üzerine kurulması da anlaşılabilir hale gelmektedir.

İngiltere'nin 19. Yüzyıl sonlarında "muhteşem yalnızlık" veya "muhteşem izolasyon" olarak adlandırılan

*Gürkan Demir: gurkan.demir1@ticaret.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0001-5021-4486>)
İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans Öğrencisi

dış politikası göz önüne alındığında güçler dengesi politikasının izlendiği görülmektedir. Buna göre İngiltere ve Avrupalı devletler arasındaki ilişkilerin seyri, herhangi bir Avrupa devletinin tek başına başat güç haline gelmesini önlemek ve güç dengesini bozacak bir durum olmadıkça kıta Avrupasına müdahil olmamak üzere kuruludur. İngiltere, Kıta Avrupasında dengeyi bozacak bir devlet ortaya çıktığı takdirde, zayıflayan devletlerin yanında yer alarak bozulan

dengeyi yeniden tahsis etme yolunu seçmiştir (Oğuzlu, 2019: 1) Kissinger göre, bu denge durumu bir tercih değil, kabul edilmek zorunda kalınmış bir durumdur. Kissinger, Avrupalıların ilk tercihleri olarak gördüğü ve ortaçağın rüyası olarak nitelediği “dünya imparatorluğunun” çöktüğünü ve hemen hemen birbirine eşit güçte ortaya çıkan bu devletlerin güç dengesi politikasını tercih etmek zorunda kaldığını söylemektedir. Avrupalı devletlerden birisi ya çok güçlenecek

Photo: Shutterstock

ve bütün Avrupa'yı kendi imparatorluğu altında toplayacaktır ya da hiç bir devletin bu amaca ulaşmasına izin verilmeyecektir (Kissinger, 2017:12).

1. Avrupa Güç Dengesi ve İngiltere

Avrupa siyasal sisteminin 16. Yüzyıldan beri iki temel zıt kavram üzerinden tanımlanması mümkündür. Bunlar; hegemonya mücadelesi ve güçler dengesidir. Bu iki zıt anlayış çerçevesinde 16. Yüzyıl sonrası Avrupa siyasi tarihi, bir devletin hegemonyal güç olarak sivrilmeye başlaması, başat güç olma çabası ve bu hegemonyal yükseliş karşısında diğer devletlerin ittifaklar gerçekleştirerek güç dengesi oluşturma durumu olarak ele alınabilir. Güç dengesi sisteminin sağlanması da bu hegemonyal yükselişin önüne geçilmesi ile alakalıdır. Bu sistem tüm Avrupa'yı bir devlet haline getirmek isteyen Napolyon Savaşları ve Fransız İhtilalinin getirdiği karışıklıklar neticesinde gerçekleştirilen 1815 Viyana kongresi ile gerçekleşmiştir (Kissinger, 2017:14). Fransız İhtilali ve ardından Napolyon savaşlarının getirdiği güç kaybı nedeni ile diğer Avrupa devletleri savaş yerine diplomasinin ağır geleceği bir sistemi kabul etmeye hazır hale gelmişlerdir. Özellikle Viyana kongresi ile barış sağlanmış ve gelecek perspektifi üzerinde bir Avrupa düzeni kurulması amaçlanmıştır. Viyana Kongresi'nin getirdiği şartlar altında Avrupa'da kırk yıl savaş yaşanmamıştır. Getirilen bu sistemin en büyük faydası güce en az başvuran sistem olmasıdır. Kissinger

göre "güç dengesi, kuvvet kullanma fırsatını azaltır; paylaşılan adalet duygusu da kuvvet kullanma arzusunu en aza indirir". Ayrıca Kissinger; "Adil olmadığı düşünülen bir uluslararası düzen, eninde sonunda bir meydan okuma ile karşılaşır" diyerek oluşturulan sistemin adil olması gerektiği, olmadığında ise barışın tekrar bozulacağını ifade etmiştir (Kissinger, 2017:181).

İngiltere'nin güçler dengesi içerisindeki konumunu anlamak adına, Viyana Kongresindeki temsilcisi ve Dışişleri Bakanı olan Castlereagh'ın şu ifadelerine bakmak gereklidir: "Avrupa'nın toprak dengesi bozulursa İngiltere etkili bir şekilde müdahale eder; fakat soyut karakterdeki bir sorun için kendini yükümlülük altına sokacak en son ülke, İngiltere'dir... Gerçek tehlike Avrupa sistemini tehdit ettiği zaman biz yerimizi alacağız; fakat bu ülke, soyut ve spekülatif önlem ilkelerine dayanarak harekete geçemez ve geçmeyecektir de" (Kissinger, 2017:80). Bu sözler geleneksel İngiliz dış politikasının temel taşları olmuştur. İngiltere, Avrupa'da gerçekleşen ve küçük sorunlar olarak gördüğü işlere karışmayacağını, ancak toprak dengesi ve dolayısıyla siyasal sistemin değişmesi ile birlikte dengeyi sağlayacağını ortaya koymuştur. Bu durum ile birlikte İngiltere, "dengenin dengeleyicisi" misyonunu da üzerine almıştır.

Dengeyi denetlemek isteyen İngiltere için Viyana Kongresi önemli imkanlar sağlamıştır. Lakin İngiltere'nin bir ada ülkesi olması sebebiyle donanmasının güçlü olmasına karşın

yeterli kara ordusunun bulunmaması büyük bir sorun teşkil etmiştir. Nitekim İngiltere, Napolyon'un kara ablukası karşısında oldukça zorlanmıştır. Aynı zamanda sömürgeleştirdiği toprakların iç kısımlarına girmeden kıyı kesimleri üzerinden yönetme çabaları da kara ordusunun yetersizliği üzerinden değerlendirilebilir. Aynı sebepten dolayı İngiltere, ne Çin'de ne de Hindistan'da kıyıdan iç kesimlere doğru ilerleyememiştir. Almanya ise donanmada İngiltere'yi yakalayamaması karşısında kara ordusunu güçlendirme yoluna giderek ve karada üstünlük kurmaya çalışmıştır (Tüysüzöğlü, 2016: 4-8).

Kara kuvvetinin yeterli olmaması, İngiltere'yi Avrupa üzerinde denetleme yolu olarak diplomasiyi seçmeye zorlamıştır. Nitekim Viyana Kongresi ile ikili diplomasi yerine çok taraflı diplomasi tercih edilmesi ile İngiltere, diğer Avrupa devletleri üzerinde daha geniş manevra alanları elde etme potansiyeli yakalayacaktır. İngiltere, bunu çeşitli ittifaklar üzerinden gerçekleştirilecektir. Kurulacak bir ittifak ile denge sistemi bozulur ise karşısında başka bir ittifak ile güç dengesi sağlanmaya çalışılmıştır. Örnek olarak; Napolyon'un tek başına dengeyi bozmasına karşın diğer Avrupa devletlerinin güçlerini birleştirmeleri ile Napolyon'un durdurulmaya çalışılması verilebilir.

Yine Almanya'nın Prusya önderliğinde birleşmesi ile birlikte güç dengesi Almanya lehine değişmiştir. Birin-

ci Dünya Savaşına giden süreçte bir tarafta Almanya, İtalya ve Avusturya-Macaristan imparatorluklarının olması üzerine diğer tarafta dengeleyici ittifak ile karşımıza İngiltere, Fransa ve Rusya çıkmaktadır. Dengeyi bozucu bir ittifakın çıkması, dengeyi tekrar oluşturacak bir ittifakın oluşmasını etkilemiştir (Oğuzlu, 2019: 3). Bu güç dengesi sistemi içerisinde İngiltere uluslararası konumu karşı tarafa göre tayin etmiş, çeşitli ve farklı politikalarla ittifaklar içerisine girmiştir. Osmanlı ile Rusya arasında çıkan Kırım savaşında, İngiltere Osmanlı'nın yanında yer almıştır. Rusya, Kırım savaşı ile birlikte Osmanlı topraklarını parçalamak ve kendi yönetimi altına almayı hedeflemiştir. Bu açıkça güç dengesinin Rusya lehine dönmesi anlamına gelmekteydi. İngiltere, Rusya'nın bu yükselişine izin veremeyerek yanına Fransa ve Piyemonte'yi de alarak Osmanlı'yı desteklemiş ve parçalanmaktan kurtarmıştır. Ayrıca Rusya, Kırım savaşından yenik çıkması ile birlikte Avrupa'daki eski yetkinliğini de yitirmiştir.

Geleneksel İngiliz dış politikası güç dengesi üzerine kuruluydu ve bu dengenin denetleyicisi de yine İngiltere'den başkası olamazdı. Güçler dengesi sistemi temelde devletler arası barış ve düzenin inşa edilmesi için gerekli görülmüştür. Devletler birbirlerini çıkarları uğruna şekillendirmek veya dönüştürmek için değil, mevcut güç dengesini bozmamak üzere etkilemektedirler. Bu sistem içinde denge bir ülke lehine değişirse diğer

Photo: Shutterstock

devletlerin tekrar dengeyi kurmaları gerekmektedir. Bu durum birçok savaşa neden olmuştur. Odak konusu olan İkinci Dünya Savaşı süresince ve öncesinde İngiltere'nin bu geleneksel dış politikası çerçevesinde Chamberlain ve Churchill'in başbakanlıkları dönemlerinde neler yaptıklarının analizi üzerinde durulmalıdır.

2. İkinci Dünya Savaşı Döneminde İngiliz Dış Politikası

Geleneksel İngiliz dış politikasının analizi yapılırken, Chamberlain ve kabinesinin İkinci Dünya Savaşı öncesinde uyguladığı ve ismi Chamberlain ile özdeşleşen "yatıştırma politikası" üzerinde durulması gereklidir. Yatıştırma politikası en genel anlamı ile müzakere ve pazarlığa dayanan bir dış politikadır. Genel barışın korunması için, sorunlar karşısında bazı

"makul ödünlerin" verilebilmesi olarak da bir anlam taşımaktadır. Aynı zamanda potansiyel saldırgan devletin isteklerinin karşılanması durumunda daha da saldırgan hale gelebilmesi "aşırı ödün" verilmesi olarak da tanımlanabilmektedir. Bu iki tanımın kullanımı, süreçlerin çıktıları göz önüne alındığında yapılabilmektedir. Birinci anlamda saldırgan devletin "tatminkar" hale getirildiği; ikinci anlamda ise saldırgan devletin daha da "iştahlı" hale getirildiğini söylemek mümkündür. Chamberlain'in uyguladığı yatıştırma politikası temelde "tatmin edilebilir" anlamında amaçlanmış lakin sonuçları itibarıyla daha "iştahlı" hale gelen bir Almanya ortaya çıkarmıştır. Chamberlain, Almanya'nın yatıştırılması halinde Avrupa barışının devam edeceğini

düşünüyordu. Aslında Almanya'yı yatıştırma politikası Chamberlain'den önce başlamıştı. 1936 yılında İngiltere'nin muhafazakar Başbakanı Stanley, Almanya'nın Ren Bölgesini işgal etmesi üzerine Almanlara karşı yatıştırma politikasını uygulamıştır. 1937 yılında Başbakanlığa gelen Neville Chamberlain'de bu politikayı devam ettirmiş hatta yatıştırma politikası ile özdeşleşmiştir (Embel, 2019: 3). Baldwin'in uyguladığı yatıştırma politikasını "pasif yatıştırma", Chamberlain'inkine ise "aktif yatıştırma" dendiği belirtilmelidir. Terminolojideki bu farklılığın sebebi, iki liderin uygulama biçimlerinden kaynaklanmaktadır. Stanley olaylara tepkisel davranırken, Chamberlain muhtemel sorunları ortaya çıkmadan çözmeye çabalamıştır (Borsa, 2016:81-102).

Nazi Partisinin ve Hitler'in başa geldiği dönemde Almanya'nın önünde üç büyük dış politika stratejisi bulunmaktaydı. Bunlardan ilki Versay antlaşmasından kurtulmaktı. Birinci Dünya Savaşı sonrası yenilgiye uğrayan Almanya, Versay Antlaşmasını imzalamak zorunda kalmıştı. Bu antlaşmanın Almanlara getirdiği ağır yükler diğer Avrupa devletleri tarafından da bilinmekteydi. 1935 yılında Almanya'nın tekrar silahlanmaya başlayacağını ilan etmesi açıkça uluslararası bir antlaşma olan Versay'a aykırıydı. İngiltere Dışişleri Bakanı Berlin'e, Varşova'ya, Moskova'ya ve Prag'a ziyaretler düzenleyerek Almanya ile bir uzlaşma sağlamaya ve bu devletlerin endişelerini yatıştırma-

ya çalıştı. Fransa, İtalya ve İngiltere bir araya gelerek Stresa Anlaşmalarını imzaladılar. Bu anlaşma ile Almanya'nın güç dengesini tehdit edebilme potansiyeli karşısında ortak bir cephe oluşturulmuş oluyordu. Almanya bu cephe ile protesto edilmiş oluyordu (Armaoğlu, 2016: 222). Bir başka düşünceye göre ise; İngiltere'deki muhafazakar politikacılar Hitler'in, Bolşevik Rusya'ya karşı ilk savunma hattı olabileceği fikriyle yeterli tepkinin verilmediğini de söylemektedirler. Ayrıca Fransa'nın korkuları yüzünden Almanya'ya Versay Antlaşması ile ağır hükümler konulduğunu da düşünmektedirler (Oran, 2002:404).

Almanya'da Nazi Partisinin başa gelmesi ile Rusya ve Fransa tedirgin olmuştu. Fransa, Avrupa üstünlüğünü Versay Antlaşmasına borçluydu. Almanya'nın Versay'dan kurtulması Fransa için hiç istenmeyecek bir şeydi. Versay'dan kurtulmuş bir Almanya, Fransa'nın üstünlüğünün kaybedilmesi olacaktı. Sovyet Rusya'nın tedirginliğinin nedeni ise Nazi Partisi ve Hitler'in, Komünist düşmanlığından kaynaklanmaktaydı. İngiltere ise Sovyet Rusya karşıtlığı sebebiyle Hitler'e sempati ile yaklaşmaktadır. Daha sonraki süreçlerde Fransa ve Rusya tedirginlikleri nedeniyle birbirlerine yakınlaşmaya başlayacaklardır (Armaoğlu, 2002:404).

Almanya'nın ikinci dış politikası merhalesi ise "Ein Volk, Ein Reich" şeklinde ifade edilen "tek millet, tek devlet" politikasıdır. Almanya, di-

ğer Almanları da kendi toprakları içerisine alacak şekilde bir dış politika çizmiş ve bu doğrultuda önce “Anschluss” yani birleşme yoluyla Avusturya’yı, ardından da Südetler bölgesini Almanya’ya katmıştır. Yine Versay’ın açık bir ihlaliydi. Hitler, bu hamlesini yaparken meşruluğunu Wilson Prensipleri çerçevesinde oluşturuyordu. Self-determinasyona dayanan bu hareket karşısında İngiltere, Hitlerin “tatmin” olacağını düşünmekteydi. Hatta Chamberlain 20 Mart’ta yazdığı özel bir mektupta *“Almanya, Çekoslovakya’yı da işgal etmek isterse, ne Fransa’nın ne de İngiltere’nin bir şey yapamayacağını, bunu anlamak için haritaya bakmanın yeterli olacağını, bu sebeple İngiltere’nin Çekoslovakya’ya herhangi bir garanti veremeyeceğini”* yazıyordu (Armaoğlu, 2016:252).

Nitekim Almanya, Avusturya ilhakından sonra Çekoslovakya’ya göz dikti ve Südetler bölgesini işgal etti. Çekoslovakya meselesi ciddi bir hal almaya başlayınca bir görüşme gerçekleşti. Münih’te yapılan görüşmeye Hitler, Mussolini, Chamberlain ve Daladier katıldı. Münih Konferansı adını alan bu görüşmede Çekoslovakya toprakları üzerinde anlaşmaya varıldı ve Südetler Bölgesi dört aşamalı olarak Almanya’ya verildi. Sovyetler ise bu anlaşmaya oldukça karşı çıkarak, “Fransa ve İngiltere’nin ateşle oynadıklarını” söylüyordu (Armaoğlu, 2016:256). Südetler’in Almanya’ya verilmesi ile birlikte yatıştırma politikası zirve yapmış ve Avrupa’nın büyük güçleri diğer küçük devletler

için savaşı göze almayacaklarını göstermiştir. Chamberlain, söz konusu Münih Konferansı’nı, savaşı önlemiş ve barışı kurtarmış olmanın zaferi olarak değerlendirmiştir. Chamberlain, konferans dönüşü uçaktan indiğinde “Size bugün onurlu bir barış getirdim” diyecekti (Oran, 2002:408). Lakin Münih Konferansı sonrasında Chamberlain’ın Avam Kamarası’nda yapmış olduğu konuşmada ılımlı bir bakış açısı olmuşsa da, İngiliz kamuoyunun büyük öfke duyması ile Hitler’in, tüm Avrupa’yı kontrolü altına almadan durdurulması gerektiği fikrinin hâkim olduğu belirtilmelidir (Borsa, 2016: 81-102). İngiliz kamuoyu artık bir başka “ödünün” verilmesine karşıydılar.

İngiltere, 1914’te Avrupa barışının bozulmasının nedeni olarak karışık ittifak ilişkilerini görüyordu. Bu nedenle, Birinci Dünya Savaşı öncesinde yaşananların tekrar yaşanmaması adına ittifak ilişkileri oluşturmak istemedi. Özellikle 1935-1938 yılları arasında İngiliz dış politikası, Almanya ile Fransa arasında dengeleyici rol üstlenmek üzerine kuruluydu. Bu durum Fransa’yı, Almanya ile baş başa bırakıyordu.

Sıra Almanların dış politikada ki üçüncü aşaması olan “Lebensraum” yani hayat sahası şeklinde ifade edilen “Alman emperyalizmine” gelmişti. Almanya’nın Çekoslovakya’nın geri kalan kısmının alınması üzerine Chamberlain “milletler ilkesinin” çiğnendiğini ve Alman yayılmacılığının

başladığı gördü. Bu noktadan sonra yatıştırma politikasını bir kenara bırakacaktı (Sander, 2013:49-50). Artık Almanya, Avrupa'da güç dengesini bozacak bir hegemonya içerisine girdiğini göstermekteydi (Kissinger, 2017: 311). Avrupa'da, Almanya'yı dengelemek için bir yeni bir ittifak yapılmalıydı. İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusya arasında çeşitli görüşmeler başladı. Ortak cephe görüşmeleri sırasında Sovyet Rusya'nın bazı istekleri aşırı görülmüş ve savaş sonrasında bölgeden çekileceğinin güvencesinin olmaması üzerine anlaşmazlıklar baş göstermişti. Hitler bu görüşmeden haberdardı ve Sovyet Rusya'yı kendi tarafına çekerek dengelenmeye çalışılan güç dengesini kendi lehine düzenlemeyi istiyordu. Nitekim 23 Ağustos'ta Alman-Sovyet Saldırmazlık Paktı imzalandı (Sander, 2013: 65). Bu pakt üzerine İngiltere ve Fransa, Avrupa güç dengesinde yalnız kaldı.

Tüm bu süreçler yaşanırken İngiliz Parlamentosunda, Hitleri ve güç dengesini bozacak olan Almanya'yı bir tehlike olarak gören ve müdahale edilmesi fikrini savunan bir Churchill vardı. Churchill'e göre, henüz 1934 yılında Almanların silahsızlanmaya başlaması üzerine, Kraliyet Hava Kuvvetlerinin güçlendirilmesi ile cevap verilmeliydi. İngiliz Parlamentosu ise Churchill'in bu önerisini oy birliği ile reddetmiş hatta Churchill'in sözlerini alaya almışlardı. Churchill, Hitleri ciddi bir mesele olarak görürken, İngiliz devlet adamları Hitler'e stratejik bir tehlikeden çok psikolojik

bir sorun olarak görmekteydiler. Dönemin Başbakanı Baldwin "*Almanya'nın hızla İngiltere ile eşitliğe doğru yaklaştığının doğru olmadığını ve panik yapmaya gerek olmadığını*" emindi. Ayrıca Baldwin "*Churchill'in verdiği rakamlar abartılı, Avrupa'da herhangi bir devletin karşı karşıya olduğu tehlike veya acil durum yok*" diyordu (Kissinger, 2017: 289). Almanya'nın bir tehdit olarak yükseldiğini Alman Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Korgeneral Franz Halder da söylüyordu. 1 Nisan 1939'da yani savaşın arifesinde Diplomat Erich Kordt'a şunları söylüyordu; "*Chamberlain'e, Hitler'i durdurmalarının tek yolunun İngiltere'nin Sovyetler Birliği ile anlaşması olduğunu söyleyin*". Aslında bu İngiltere için imkansız bir durum değildi. Birinci Dünya Savaşı'nda da güç dengesini içinde Rusya ile ittifak kurmuş ve Rusya'yı, İtilaf Devletlerini dengeleyecek bir güç olarak görmüştü. Lakin bu cümlelere İngiltere'de Churchill dışında kulak asan yoktu (Çınar, 2014: 157-158).

Güç dengesinin sağlanması için Chamberlain'in elinde daha alternatifli imkanlar bulunduğu söylenebilir. Nitekim Sovyetler ile ittifak arayışına girilmiş ama başarısız olunmuştu. Fransa her ne kadar İngiltere'nin yanında yer alsa da, Almanya'yı dengeleyebilecek büyük bir güç konumunda değildi. Fransa o dönemde istikrarsızlıklar içindeydi. Almanya, Fransa'nın çok gerisinde olmasına karşın 1930'lu yılların sonunda durumu eşitlemiş ve üstün hale gelmişti. Nitekim Almanya-Fransa savaşında

Almanlar mutlak zafer kazanacaktı. Avrupa'nın diğer önemli gücü İtalya ise Almanya'nın yanında yer alıyordu. Chamberlain kabinesi savaşa bu tablo içerisinde girdiğinde güç dengesi içinde kurabileceği bir ittifak sistemine sahip değildi.

Churchill, Başbakanlığı Chamberlain'den devraldığı anda ise Avrupa'daki manzara hiç de istediği gibi değildi ama beklediği gibiydi. 14 Haziran 1940'ta Fransa düşmüş ve İngiltere Avrupa'da tek başına kalmıştı. Gelecekte İngiltere dış politikasının temelini oluşturan güç dengesinin yeniden sağlanması için Avrupa içerisinde bir çözüm görünmüyordu. Ta ki Almanya'nın doğu seferini başlatması ve Sovyetlere saldırıya geçmesine kadar. Daha önceden Almanya ile Sovyetler arasında imzalanan saldırmazlık paketi bu sayede çöpe atılmış oluyordu. Churchill'in de Stalin'in de düşmanı artık aynıydı ve "düşmanımın düşmanı benim dostumdur" ilkesi ile bir araya gelebilirlerdi. Bu aynı zamanda Almanya için "Bismarck'ın kabusu" olarak adlandırılan iki cepheli savaş demektir ve Almanya'nın Avrupa'daki üstünlüğünün sona ermesi anlamına geliyordu. Churchill güç dengesini kendi lehine döndürecek bu durum karşısında 22 Haziran 1941 yılında radyoda bir konuşma yaptı ve "bu savaşın sınıf savaşı olmadığını" dile getirerek Sovyetler ile işbirliğinin yapılabileceği mesajını verdi. Daha sonra Stalin ile konuşarak olumlu cevap aldı ve 12 Temmuzda Ortak Hareket Antlaşması imzalandı (Armaoğlu, 2016:

339). Bu durum Churchill için umut vericiydi çünkü Sovyetler ile kurduğu ittifak Avrupa'da Almanya'nın gücünün dengelenmesi demektir.

Churchill, Almanya'nın tamamen yenilgisini arzuluyordu. Başbakan olduktan sonra 13 Mayıs'ta mecliste yaptığı konuşmada "Size kan, gözyaşı, ve terden başka bir şey vaat etmiyorum... Neye mal olursa olsun zafer, tüm dehşetine rağmen zafer; yol ne kadar uzun ve zor olursa olsun zafer" demekteydi (Sander, 2013: 137). Churchill bu konuşmayı yaptığı anda ciddi zorluklar yaşayacağını biliyordu. Aslında ona göre Almanya çok önceden durdurulmalıydı. Chamberlain'in uyguladığı yatıştırma politikasının en sert eleştiren isimdi. Lakin onun söylediklerini ciddiye alan olmamıştı. Şimdiyse savaşa girilmişti ve Almanya'nın mağlup edilmesi gerekiyordu. Bunun için Sovyetleri yanına çekmişti. Avrupa'da güçlü bir müttefik bulmasına rağmen büyük bir gücü daha bu savaşta yanına çekmek istiyordu. Avrupa'nın güç dengesinin yeniden kurulması için kıtanın dışından çağrılan bu devlet, Amerika Birleşik Devletleri'nden başkası değildi. Pearl Harbour saldırısı ile savaşa giren Amerika, İngiltere ve Sovyetlerin safında yer aldı. Bu durumda yalnızca Avrupa içinde değil Japonya-Almanya karşısında Sovyetler-Amerika dengesi de kurulmuş oluyordu. Amerika'nın savaşa girmesi üzerine Churchill oldukça sevinmiş ve "Haritadan silinmeyecektik. Tarihimiz sona ermeyecekti" demiştir. Churchill, Pearl Harbour'dan sonra Amerika'nın

da savaşta yer alması ile *“ezici gücün tam zamanında devreye girdiğini”* söylediğinde haklıydı.

Sonuç

Chamberlain savaşın öncesinde bir ittifak sistemi kuramamıştır. İngiltere, Sovyetler ve Fransa ittifakı gündeme geldiyse de Chamberlain buna sıcak bakmamıştır. Chamberlain, yalnızca Fransa ile ilişkiler içerisindeyken girilen savaşta ittifaksız kalmanın güç dengesini nasıl yok ettiğini görmüştür. Bu dönemde Chamberlain’i eleştiren Churchill ise dengenin yeniden sağlanabilmesi adına Sovyetleri yanına çekmiş ve kıta dışından Amerika’yı da ittifakı içerisine almayı başarmıştır. Chamberlain Almanya’ya karşı ‘yatıştırma politikasını’ uygularken Hitler’in yükselişini ve güç dengesini bozmasını engellemek istemiştir. Lakin Almanya yatıştırılmamış, aksine daha da ‘iştahlı’ bir hale gelmiştir. Churchill ise Chamberlain’den farklı olarak Hitler’in yükselişini ve güç dengesini bozmasını engellemek için sert askeri politikaların uygulanması gerektiği fikrini taşımıştır. Her iki İngiliz Başbakan, aynı klasik İngiliz dış politikasının devamını istemiş lakin birbirine zıt gibi görünen iki farklı yol tercih etmişlerdir.

Savaşın sona ermesinin ardından Churchill Avrupa’da yeniden güç dengesinin kurulmasını istemiştir. Yeni tehlike olarak Sovyetlerin yükselişi ön görülmüştür. Böylelikle İngiltere, Fransa ve hatta yenilmiş Almanya’nın sisteme dahil edilmesini

ve yeni yükselen güç olan Sovyetleri dengelenmesi düşünülmüştür. Lakin İngiltere, savaş sonrası hayati çıkarlarını tek başına savunabilecek bir durumda değildir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan yeni uluslararası sistemde iki süper güç yer almaya başlamıştır. Bu iki devlet Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği olmuştur. Bir Avrupa ülkesi olan Sovyetler artık dünyanın iki büyük gücünden birisi olmuştur. Avrupa içerisinde Sovyetleri dengelemek neredeyse imkansızdı. Savaş bütün Avrupa’yı darmadağın etmişti. Artık Avrupa güç dengesinin de üzerinde bir denge politikasının kurulması gerekliydi. Bundan sonraki süreçler bu bağlamda değerlendirilebilir.

Kaynakça

Armaoğlu, F. (2016). 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi. İstanbul: Timaş Yayınevi.

Borsa, M. Ö. (2016). “İki Dünya Savaşı Arası Dönemde İngiliz Dış Politikasının Analizi”. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi. No: 54.

Çınar, B. (2014). “İkinci Dünya Savaşı’nda Almanya’nın İki Cephe Savaş Sorunu”. Güvenlik Stratejileri Dergisi. 10: (20).

Embel, E. (2019). “Yatıştırma Politikası”. Güvenlik Yazıları Serisi. No:14.

Hobsbawn, E. (2017). Kısa 20. Yüzyıl 1914-1991 Aşırılıklar Çağı. İstanbul: Everest Yayınları.

Kissinger, H. (2017). Diplomasi. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Oğuzlu, T. (2019). "Güçler Dengesi". Güvenlik Yazıları Serisi. No:15.

Oran, B. (2002). Türk Dış Politikası Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar, Cilt 1: 1919-1980. İstanbul: İletişim Yayınları.

Sander, O. (2013). Siyasi Tarih 1918-1994. Ankara: İmge Yayınevi.

Tüysüzoğlu, G. (2016). "İki Dünya Savaşı Sonrası İngiliz Dış Politikası: İmparatorluk Yaşıyor mu?". Akademik Bakış Dergisi. Sayı: 26

Krize Rağmen Güçlü İkili

Malte Lehming

Anketlere göre Scholz ve Biden bir popülarite kaybıyla karşı karşıya. Fakat Ukrayna konusunda Putin ile yaşanan anlaşmazlıkta her iki taraf da arkasında geniş destek olanaklarına sahip.

Aslında Avrupa'da egemenlik sahibi bir ülkenin şantaj altında olduğu ve bir savaş tehlikesinin kol gezdiği adeta bir uçurum derinliğine sahip bu durumda güçle dolup taşılması gerekirdi. Biden, dünyanın en yüksek askeri harcamalarına ve en büyük ekonomisine sahip en güçlü ülkesinin iktidarında bulunuyor.

Scholz ise 450 milyon vatandaşı içine alan Avrupa Birliği'nin en güçlü ülkesine, dünyanın en güçlü üçüncü ekonomisine ve yüksek yaşam standartları sunan Almanya'nın şansöyeliğini yapıyor.

Her iki devletin birbiriyle olan ilişkisini Amerika Birleşik Devletleri Dış İşler Bakanı Antony Blinken şu şekil-

de bir övgüyle dile döküyor: "Amerika'nın Almanya'dan ne daha iyi bir ortağı ne de daha iyi bir dostu vardır!"

100.000'den fazla Rus askerinin Ukrayna sınırına dayandığı şu zamanda böyle güven verme davranışları gerçekten işe yarar mı? Biden ve Scholz arasında pazartesi gerçekleşecek görüşmede bu soru cevap bulacak. Her şey bir kenara bırakırsak görüşmenin merkezinde tam da bu soru yer alıyor.

Özgür Batı'nın güçlü iki siyasi liderinin verdiği izlenim tam olarak doğru mu? Çünkü Biden'ın popülaritesi giderek düşüyor.

Planlar Suya Düştü

Biden, ne Corona salgınına ne de Meksika sınırındaki göçmenlerin durumuna hakim olabildi. Üstelik Demokratların her iki mecliste çoğunluk durumunda olmasına karşın, ne seçim reformu ne de başka bir önemli projeyi kongreye taşıyamayı başarabildi.

Tüm bunlardan hareketle cumhuriyetçilerin; gelecek kongre seçimlerinde hem meclisi hem de senatoyu kazanabileceği ön görülüyor. Afganistan'dan aniden çekilme kararı Amerikan Başkanı'nun dış ve güvenlik politikasındaki yeterliliğinden şüphe edilmesini körükledi.

Sosyal Demokrat Şansölye Olaf Scholz, bu pazartesi açılış ziyareti sebebiyle Amerika'ya uçacak. (Fotoğraf: Michael Kappeler/Dpa)

Peki ya Scholz ne durumda? O da popüleritesinin düşüşe geçmesiyle Biden ile aynı kaderi yaşıyor. Federal Şansölye ve Dış İşleri, Ukrayna krizinde ılımlı bir yol bulabilmek için çeşitli noktalara odaklanıyor. Sosyal Demokratlar Rusya ile ilişkilerde ortak bir yol bulamıyor.

Rus Doğal Gazı Esareti Altında

Almanya'nın Rus doğal gazına korkunç derecede bağımlı olması, yine apaçık bir şekilde kendini gösterdi. Kim bilir belki de hiçkimse Almanya'nın nükleer ve kömürden çifte çıkışına Putin kadar sevinmemiştir.

Aslında her iki tasvir de hem doğru hem yanlış. Amerikan Başkanı ve Alman Şansölyesi; ülkelerinin büyüklüğü, etkisi ve iktidar gücü bakımından öngörülenden daha zayıfken diğer taraftan bakıldığında mevcut bakış açısının ön gördüğünden çok daha güçlü bir durumda bulunuyor.

Örneğin Amerika'yı ele alalım: Demokratlar ve Cumhuriyetçiler yüksek ölçütte siyasi kutuplaşmaya rağmen Ukrayna krizinde neredeyse aynı fikirde. Kendilerini Trump'ın varisi olarak gören birkaç sağ yorumcu istisna olarak kabul edilirse, Rusya'nın direnci ve NATO'nun güçlendirilme-

Amerikan Başkanı Joe Biden, Beyaz Saray'ın önü. (Fotoğraf: Patrick Semansky/AP/Dpa)

si hususunda bir fikir birliği olduğu söylenebilir.

Almanya rnekleminde ise: Ukrayna krizi, Putin'in en dik kafalı savunucusunu bile biraz dşnmek durumunda bırakmış olabilir. Gerhard Schröder ve tarafları giderek kendi kabuğına çekiliyor. Ayrıca Yeşiller, ülkenin enerji temininin yeniden düzenlenmesi gerektiği konusunda anlaşmaya başliyor.

Son Glen İyi Güler

Ukrayna'da yaşananlar da yaşanmasına izin verilenler de Ukrayna sınırlarını aşıyor. Böyle olunca bu durum, Baltıkları da Batıyı da hatta Tayvanı bile ilgilendiriyor. Federal Alman Hkmeti de bunun bilincinde. Birlik politikasının güvenilmez olduğunu farz etmek hainlik olur. Hali hazırda ki uyuramazlıklar temel farklılıklarla; yalnızca NATO'nun güçlendirilmesi, Irak Savaşı ya da Trump yönetimi gz önüne alınarak karşılaştırılmaz.

Bu bakımdan Biden ve Scholz ikilisi bu krizde bir şans dahi olabilir. Bu durum açık ve sakin olsa da aynı zamanda ideolojik olmayan bir düzeyde. Böylece karşı tarafa durumu daha fazla istikrarsızlaştırmaması için sudan sebepten bir bahane çıkmaması yönünde çaba sarf ediliyor.

Bu durum, kışkırtıcıları tatmin etmeyebilir. Ama onlar ve Putin asıl gücün gösterilmemesi gerektiğini unutuyorlar. Ona sahip olanın onunla gösteriş yapmaması gerekir, nk; son glen iyi güler.

Yazan: Malte Lehming

Çeviren: İsmail iek

Orijinal Makale:

Olaf Scholz bei Joe Biden Ein starkes Team – trotz der Krisen daheim

Kaynak: [https://www.](https://www.tagesspiegel.de/politik/olaf-scholz-bei-joe-biden-ein-starkes-team-trotz-der-krisen-daheim/28043134.html)

tagesspiegel.de/politik/olaf-scholz-bei-joe-biden-ein-starkes-team-trotz-der-krisen-daheim/28043134.html

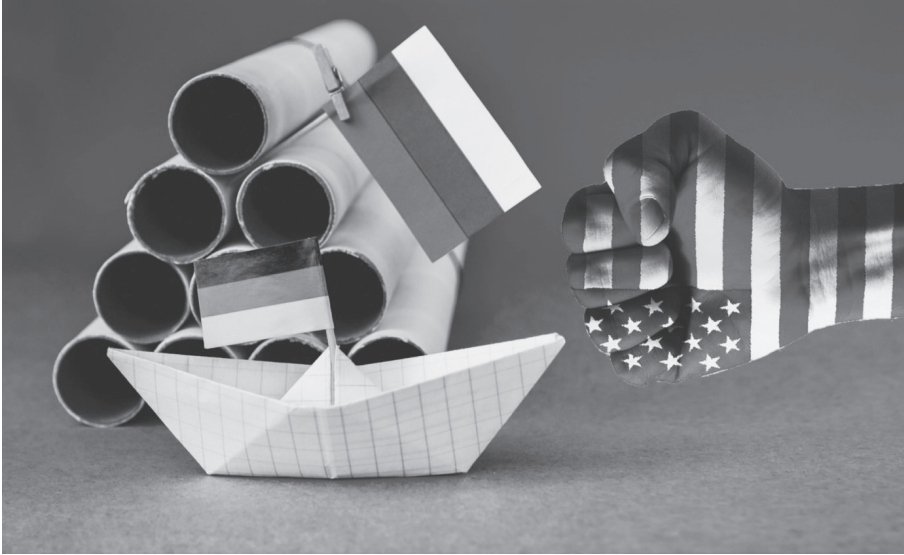
Nord Stream 2 Gerginliği

Berthold Kohler

Yoğun diplomasi görüşmeleri, Moskova'yı Ukrayna zerine ilerlemekten vazgeirmeli. Aralarına Berlin de katılıyor ama şartlar hala istenilen netlikte değil.

şu an Washington'da olan Scholz, haftaya Moskova'ya uçarken Moskova'da bulunan Macron ise; şansölye ve Polonya Devlet Başkanı Duda ile

görüşmek için Kiev ve Berline gidecek. Alman ve Fransız liderlerinin, Kremlin'in Ukrayna 'ya saldırmasını sağlamaya çalışmaktan başka yolları yok. Putin, olası bir ilerleyişin Rusya'ya pahalıya mal olacağının ve Batı'nın bu çatışmada kendisinden ayrılmasına izin vermeyeceğinin kesinlikle bilincinde.

Netlik ve kararlılık gayreti içinde olan Atlantik'in iki yakasındaki müttefikler, Moskova'nın vicdansızlığı ve kurnazlığıyla yüzleştigi duruma nazaran şu an daha iyi görünüyor. Batı; Şansölye ve Amerikan Başkanı Biden'ın Nord Stream 2 Botu Hattı hakkındaki söylemlerinin gözler önüne serdiği gibi, Putin'in panzerleri hesaba katıldığında bile hala tutarlı bir şekilde tek bir ağızdan konuşmuyor. Bu durum; Berlin'in Moskova'yla anlaşmazlığa düştüğü bir sembole ve mihenk taşına dönüştü.

Kulak Misafiri Olmak

Ama Scholz, Washington'da doğal gazı dile getirmekten inatçı bir tutumla kaçındı. Moskova, bunun bedelinin ne kadar yüksek olacağını kestiremiyor. Şansölye bunu "Stratejik Belirsizlik" olarak adlandırıyor. Bu; Alman-Rus siyasi ilişkilerinde farklı anlamlara gelebilecek feci suçlamaların yapıldığı bir zamanda gerçekten de cesurca bir söylem. Biden bu çizgiyi benimsemedi ama Moskova ve Berlin'e açık bir mesaj göndermeyi tercih etti. "Eğer ki Rusya, Ukrayna'ya ilerleme yönünde askeri bir teşebbüste bulunursa şunu bilsin ki Washington boru hattı anlaşmasını

sona erdirecektir!" Scholz, sessizliğini korusa da adeta bir çocuğun kapıya kulağını yaslayarak içerde konuşulanlara kulak misafiri olduğu bir durum yaşıyordu.

Şansölye'yi, Moskova'da zorlu bir görüşme bekliyor. Macron bu görüşmeyi daha önce gerçekleştirmişti. Putin daha sonra kibirli bir tavırla işkence hakkında konuştu.

O, barış için Kremlin'e yalvarmaya gelen devlet adamlarını keyifle izliyordu. Kedi fare oyununda çıraklığı çoktan geçip ustalaşan Putin için bu büyük diplomatik saldırıya uzun süre dayanmak çocuk oyuncağı olsa gerek. Kim bilir, belki sonunda ordusunu geri çektiği için kendisine bir ödül takdim edilir.

Yazan: Berthold Kohler

Çeviren: İsmail Çiçek

Orijinal Metin: Die Pipeline, deren Name nicht genannt werden darf

Kaynak: <https://www.faz.net/aktuell/politik/kommentar-scholz-schweigt-zu-nord-stream-2-17789715.html>

Cumhuriyet Yürüyüşü Partisi (LREM) Taraftarlarının Robot Resmi

Gilles FINCHELSTEIN *

Çeviri: Cemal Cem ANARAT *

Çevirmen Önsözü

Çevirisini yapmış olduğum ve Jean-Jaurès Vakfı Başkanı Gilles Finchelstein'ın yazarı olduğu Eylül 2018 tarihli bu makalenin başlığı "Cumhuriyet Yürüyüşü Partisi (LREM) Taraftarlarının Robot Resmi"dir. Makale, Fransa'da son yıllarda büyük bir hızla yükselen Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve partisinin seçim başarısının yanı sıra Fransız toplumunun sosyal ve ekonomik profilini anlamaya katkı sunan önemli bir analizler bütünüdür. Bu makale yalnızca Avrupa Birliği'nin büyük bir gücü olan Fransa'yı ve seçmenini anlama-

ya değil aynı zamanda ülkemizin iç dinamiklerine bakarken nasıl analiz yapabileceğimiz sorusuna yönelik önemli cevaplar içerebilir. Bu çevirinin 2018 yılının siyasi dinamiklerinin bir değerlendirmesi olduğu unutulmamalıdır.

Bu makale, başkanlık seçimleriyle hızlı bir şekilde yükselen Macron'u ve partisini destekleyenlerin profilini tanımanın yanında, Fransa'daki toplumsal refleksler hakkında da kayda değer bilgiler sunmaktadır. Özellikle geçtiğimiz günlerde tamamlanan 2020 Belediye Seçimlerinin ikinci tu-

*Çeviri Makale (Translated Article)

Orijinal Makalenin Yazarı, Jean-Jaurès Vakfı Başkanı

Orijinal Makale: Gilles Finchelstein, "Portrait-robot des sympathisants de la République en marche," Fondation Jean Jaurès, Septembre 2018, 1-30, https://jean-jaures.org/sites/default/files/portrait_robot_lrem.pdf

**Çeviri (Translation)

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Doktora Adayı Üsküdar Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Araştırma Görevlisi.

E-posta: cemanarat@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-9569-7370

runda Macron'un Cumhuriyet Yürüyüşü (LREM) Partisi umduğunu bulamadı. Daha önceden merkez sağın elinde olan bazı büyük kentler çoğunlukla Yeşiller, Sosyalist Parti ve Ulusal Birlik Partisi (ilk defa büyük bir şehirde kazandı) arasında paylaşılmış oldu. Cumhuriyet Yürüyüşü Partisi ve liderinin parlak bir başarıyı takip eden bu olumsuz sonucu lehine çevirip çeviremeyeceğini zaman gösterecek olsa da, bu konu hakkında sağlıklı bir analiz yapmak için seçmeni tanımak bir önkoşuldur. Makaledeki çok boyutlu seçmen profili analizlerinin ülkemizde Fransız toplumunu tanımaya ve Fransız siyasal hayatının yarınlarnı daha mesnetli bir şekilde öngörmeye ufak da olsa bir katkı sağlamasını ummaktayım.

GİRİŞ

Yeni bir partinin hızla yükselmesi Fransız siyasetinde az rastlanan bir durumdur. Cumhuriyet Yürüyüşü (LREM) partisi kadar hızla yükselen bir partinin olması ise oldukça istisnaî bir durum olduğundan bu yükselişin pek çok soruyu beraberinde getirmesi de bir o kadar anlaşılabilir bir durumdur. Tamamen siyasî bir bağlama ve Emmanuel Macron'un kişiliğine bağlı olması bakımından; konjonktürel ve siyasal arzın eksikliği nedeniyle önceleri uzaklaşmış olan vatandaşları bir araya getirmesi bakımından yapısal olan bu durumun bunda ne düzeyde bir etkisi vardır? Yeni olanın yani şu ana kadar siyasî "oyunun dışında" kalan ve hiçbir partiye yakın olmayan vatandaşları cezbetmesinin ve eski

olanın yani "oyunun içinde" fakat başka bir partiye yakın olanları tarafına çekmesinin bunda payı nedir? Açık/kapalı, alt/üst iyimser/kötümser, memnun/mutsuz ve geleneksel sol/sağ gibi yükselen ayrışmaların buradaki katkısı nedir?

LREM Partisi'nin taraftarlarının robot resmi bu ve bunun gibi sorulara yanıt vermeye yarayacak ancak öncelikle yöntemsel olarak iki konuya açıklık getirmeliyiz.

Neden parti taraftarlarını hedef kitle olarak seçtik?

Her siyasî oluşumun çekirdek ve çeper seçmenleri vardır. Çeper seçmen belli bir dönemde seçmeni olan veya daha kapsayıcı bir tanımla, yakın bir ideolojik konumda olması nedeniyle bir gün oy verme potansiyeli olan grubu kapsar ki Emmanuel Macron'un burada ilk turdaki seçmeni için bu tanımın geçerli olduğunu söyleyebiliriz. Çekirdek ise iki eşmerkezli daireye bölünmektedir. Bunların ilki, parti üyeleridir ki bunlar seçmenin ana çekirdeğini, "küçük çekirdeğini" oluşturur; ikincisi ise "hangi partiye kendinizi en yakın ya da en az uzak hissediyorsunuz" sorusuna Cumhuriyet Yürüyüşü (LREM) yanıtını verirler ki onlar da partinin büyük seçmen çekirdeğini oluştururlar. Bu hedef kitleye nasıl yaklaşıldı? Emmanuel Macron'un seçmenleri üzerine analizler yapıldı, Luc Rouban'ın Macronculuğun Paradoksları adlı analizi bu konuda önemli bir yere sahiptir.¹

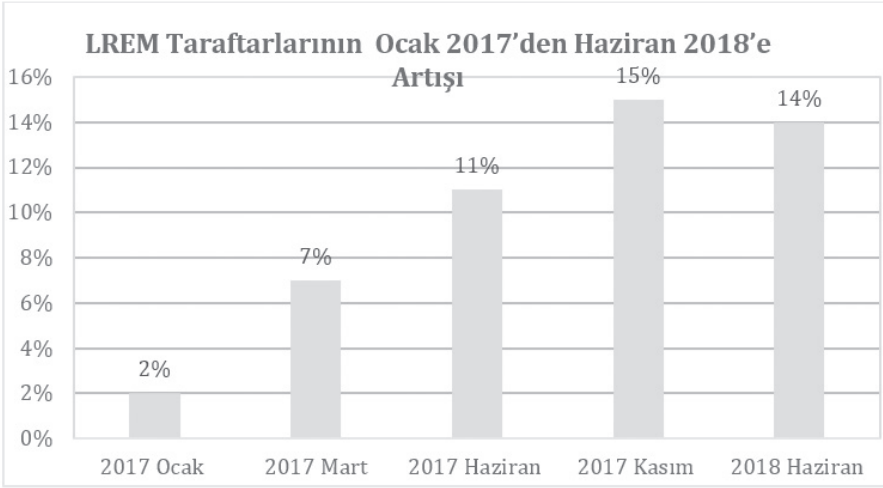
¹ Luc Rouban, Le paradoxe du macronisme, Paris, Presses de Sciences Po, Nouveaux Débats, 2018.

Ayrıca LREM üyeleri üzerine de Terra Nova tarafından yürütülen bir araştırma da Ekim 2018'de yayımlanacak. Ancak klasik araştırma örneğinde sayılarının az olması işleri zorlaştırdığından partinin taraftarları üzerine yapılmış bir araştırma yok.² İşte bu nedenle LREM taraftarları üzerine yapılan bu inceleme sayısı oldukça istisnai bir özellik taşıyor.³ İncelemede sadece LREM partisinin yaklaşık 1700 taraftarı içinden 60'dan fazlası seçilerek ve pek çok soru yöneltilerek geniş bir örnekleme çalışıldı. Üç soruya yanıt arandı: Kaç kişiler? Bu kişiler kim? Ne düşünüyorlar?

KAÇ KİŞİLER?

Görünüşe bakılırsa bu sorunun yanıtı basit ve sadece bir sayıyla ifade edilebilir: Kendisine soru yöneltilen 12487 kişinin %14'ü LREM'e yakın olduğunu söylüyor. Aslında bu sayının doğru analiz edilebilmesi için enine boyuna incelenmesi gerekir.

6 Nisan 2016'da başlayan bir hareketin bu kadar kısa zaman içindeki ilerleme hızı dikkat çekicidir. Şunu da belirtmek gerekir ki aslında hareket geç başladı. Öyle ki Ocak 2017 kamuoyu yoklamalarında Macron %20 oy

² 1000 kişilik klasik anket örneklemi arasında her partiden en az 150 taraftar katılım sağlamıştır.

³ LREM taraftarlarının robot resmi Fransa'da daha önce benzeri yapılmamış bir seçim anketine dayanmaktadır. Bu seçim anketi Le Monde et Jean-Jaurès Vakfı ortaklığında Cevipof ve Ipsos tarafından sağlandı, onlara en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Bu, Kasım 2015 tarihinden Haziran 2018'e kadar 18 dalgada gerçekleştirilen 25000'den fazla seçmenden oluşan bir grupla yapılan bir çalışmadır. Sonuçlar 12387 seçmenden oluşan bir numuneden elde edildi. Bunların 1696'sı aşağıda belirtilen tüm sorulara tam olarak yanıt vermiş olan LREM taraftarları tarafından yanıtlandı.

oranına sahipken, LREM sempatisanı bir avuç seçmen vardı. Yakın zamanda da bir durulma yaşadı, devam edip etmeyeceği ise ancak ilerleyen dönemde anlaşılacak.

Verilerin okunmasını kolaylaştırmak amacıyla tabloya yaklaşık değerler yansıtılmıştır.⁴

LREM taraftarlarının diğer partilerin taraftarlarına sayısını kıyaslayacak olursak toplam sayının içinde ulusal ölçekte baskın olan bir parti için oldukça mütevazı kaldığını söyleyebiliriz. Hatta Cumhuriyetçilerin ve neredeyse Ulusal Birlik Partisi'nin taraftar sayısı aynı düzeyde çıkmıştır. Sosyalist Partisi'nin taraftar sayısından daha fazla olmakla birlikte arada belirgin bir fark da yok.

	2018 Haziran
FI/PG	%7
PS	%9
LREM	%14
LR	%14
FN	%13
partisiz	%25

Partilerin Destekçilerinin Orantısal Dağılımı

Fransızların yalnızca %3'ü şu siyasî partilerden birine yakın olduğunu beyan etmiştir: MoDem, Europe Écologie Les Verts, Debout la France partileri.

Sonuç olarak burada iki yönlü bir kırılma söz konusu. Birincisi siyasal sistemin kırılma noktası, bunun göstergesi de başkanlık seçimleri ve yasama seçimleri ile siyasal yapının tazelenmesine rağmen eski ya da yeni, ılımlı ya da radikal beş büyük partinin Fransızların %60'ını bile bir araya getirememiş olması. Seçimlerin birinci partisi %25'te kaldı, dahası kendisini hiçbir partiye yakın hissetmeyenler de var... İkincisi ise LREM'in çekirdek seçmeninin epey kısıtlı olması: LREM daha fazla seçmeni kendi tarafına çekmekle birlikte farklı partilerin verdiği resmî rakamlara güvenecek olursak daha fazla üyeye sahip de olsa diğerlerinden daha fazla sempatzanı olduğunu söyleyemeyiz.⁵

BU KİŞİLER KİM?

LREM taraftarlarının robot resmini netleştirmek için verileri bir sıraya koymak yararlı olacaktır.

SOSYOLOJİK VERİLER

LREM taraftarlarının birtakım özellikleri onları ortalama Fransız olarak konumlandırıyor ve bu "sıradan olma durumu" şaşırtıcı olabilir. Nitekim örneğin komünlerin büyüklüğü bunlardan biridir.⁶ Fransızların ortalamasına göre LREM taraftarlarının oranı kırsalda da (-2 puan) yoğun yerleşimlerde de (+2 puan) daha az

⁴ Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française : comprendre le vote. Vague 10", janvier 2017. Ibid., Vague 11, bis, mars 2017. Ibid., Vague 16, juillet 2017. Ibid., Vague 19, juin 2018.

⁵ Üyelik koşullarının (dijital ortamda ve ücretsiz olması) LREM'i diğer partilerden ayırdığını ve kimin ne ölçüde özverili olduğu meselesi bir soru olarak kalmaya devam ediyor.

⁶ Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 19", juin 2018.

değildir. Aynı şekilde küçük komünlerle orta büyüklükteki şehirlerde aynı seviyededir. 7 Ayırt edici özelliklerinden bir tanesi de LREM taraftarlarının yaşıdır. Söylemlerinde, gençlik ve faal bir Fransa kavramlarına yapılan vurguların istikametinin aksine 64 yaşın üzerindeki (Fransızların ortalamasına göre 6 puan daha fazla) LREM taraftarlarının sayısı daha fazla çıkmaktadır. 18-64 yaş kategorisinde ise Fransa ortalamasına göre 3 puan geride kalmıştır. Bu veriler önemsiz olmamakla birlikte, 35 yaş altındaki genç kategorisinde 64 yaş üstü kategorisine göre, Boyun Eğmeyen Fransa Partisi'nin (France Insoumise/FI) 8 puan farkla, (Les Républicains/LR) Cumhuriyetçiler Partisi'nin 21 puan farkla fazla oy alması yanında daha az belirgin görünmektedir.⁸

Ancak LREM taraftarlarını Fransa ortalamasından ayıran ve düzenli bir görünüm veren üç başka özelliği söz konusudur. Bunların ilki meslekî yaşamdaki statüyle ilgili kategoridir. Toplumda çalışan ve işçi oranı %27 olmasına rağmen, LREM taraftarları arasında bu oran yalnızca %17'dir. Buna karşın toplumun %11'i üst düzey yönetici iken LREM'de bu oran

%16'dır. Toplamda aşağı yukarı bir o kadar da çalışan ve işçi var.⁹

İkinci özellik tahsil düzeyidir. LREM taraftarlarının %41'i lise altı düzeyde bir tahsili olan kişilerden oluşuyor. Bu da ortalamanın 9 puan altında. Lise ve üzeri tahsili olanların LREM taraftarları içindeki oranı %27. Bu da ülke ortalamasının 8 puan üstünde.¹⁰

Üçüncü özellik ise ilk iki özelliğin devamı niteliğinde olan gelir durumudur. Aylık geliri 2000 avronun altında olan LREM taraftarları ülke ortalamasının 11 puan altında (LREM: %21 Fransa: %31) kalmaktadır. 3500 Avro ve üzeri gelir kategorisinde tam tersine ülke ortalamasının 12 puan üzerinde (LREM: %38 Fransa: %26) kalıyor. Meslekî duruma bağlı statü, tahsil ve gelir: Bu üç kriterde de LREM taraftarları Fransa ortalamasının üzerinde seyretmiştir. Nesnel verilerin analizi şu öznel veriyi desteklemiştir: Burada kendini iyi hisseden bir Fransa söz konusu.¹¹

PSİKOLOJİK VERİLER

LREM taraftarları içinde "hayatta başarılı" olduğunu hissedenlerin (%58) sayısı oldukça fazla. Hatta bu diğer partilerin taraftarları arasındaki en yüksek oran.

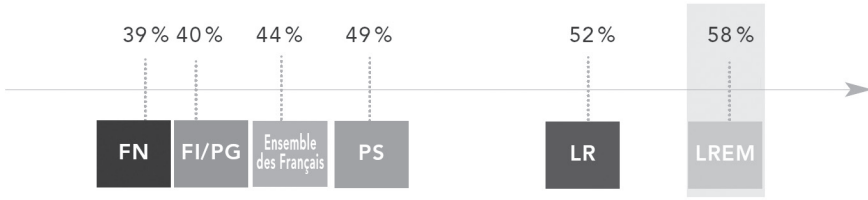
⁷ Laurent Wauquiez'in Emmanuel Macron'u kırsal Fransa'ya karşı büyük yerleşim merkezlerinin başkanı olarak itham eden konuşmaları göz önünde bulundurulduğunda LREM taraftarlarının coğrafyasının LR taraftarlarıninkine oransal olarak neredeyse başa baş olması ilginç bir veridir.

⁸ Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 19", juin 2018.

⁹ Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 19", juin 2018.

¹⁰ Ibid

¹¹ Ibid

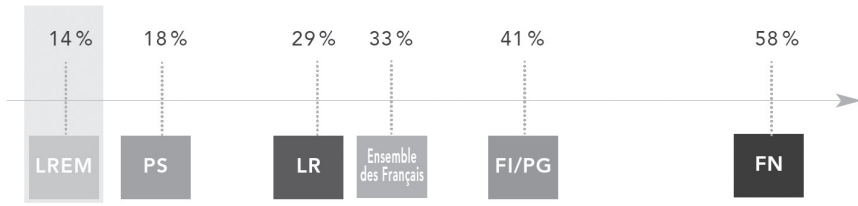

Hayatta Başarılı Olduğunu Hissetme Oranı (0'dan 10'a kadar giden bir ölçekte 7-10 arası puanlandırma)¹

¹ Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 19", juin 2018.

LREM taraftarları arasında "küreselleşmenin istihdam konusunda durumlarını olumsuz etkilediği" düşünenlerin oranı (%14) oldukça düşük,

hatta diğer partilerle kıyaslandığında (FI: %41, FN: %58) en düşük oran açık ara farkla LREM'e ait.

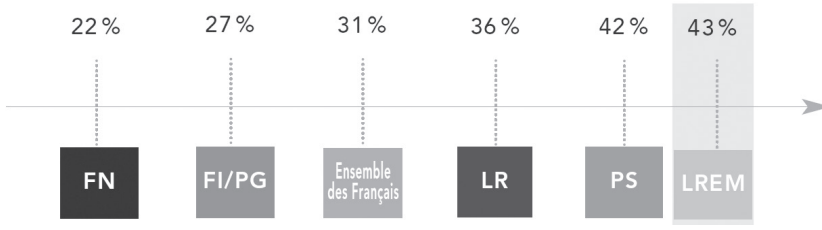

LREM taraftarları %14 gibi yüksek bir oranla "ebeveynlerine kıyasla daha

iyi durumda" olduklarını hissediyorlar. Bu %31 olan Fransa ortalamasının

Küreselleşme istihdam bakımından durumunuzu olumsuz etkiliyor¹

¹ Ibid

Durumunuzun Ebeveynlerinizinkine Kıyasla Daha İyi Olduğu Duygusu¹

¹ Ibid

üzerinde. Üstelik bunun tersini düşünenlerin LREM taraftarları içindeki oranı %14'ken Fransa genelinde %23.

Bahsi geçen verilerin belirginliği şaşırtıcı olsa da Emmanuel Macron'un seçmen kitlesinin bilinen genel eğilimiyle uyumlu olduğu aşikârdır. Bu beklenen bir durumdur. Araştırmanın ilk beklenmeyen önemli kısmı ise aynı durumun siyasal veriler için geçerli olmayacak olmasıdır.

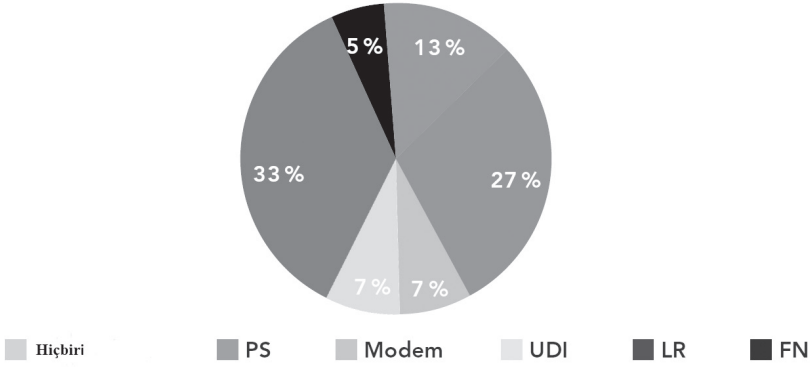
SIYASAL VERİLER

Macron'un seçmen kitlesi başkanlık seçiminin ilk turunda belirgin bir şekilde sola meyletmiştir.¹² Peki 2012 başkanlık seçiminin ilk turunda kime oy verdiler? Nicolas Sarkozy'nin o dönemki seçmeninin % 18'ine karşı, François Hollande'ın seçmeninin % 47'si, beş yıl sonra Emmanuel Macron'a oy vermiştir. Peki, kendilerini politik olarak nerede konumlandırıyorlar? Kendini "daha çok solda" konumlandıran Fransızların %47'si

Macron'a oy verirken, "daha çok sağda" konumlandıran Fransızların yalnızca %23'ü Macron'a oy verdi. Parti taraftarlığı durumuna gelince Sosyalist Parti taraftarlarının %42'si, buna mukabil Cumhuriyetçiler Partisi'nin %9'u Macron'a oy vermiştir. Elbette başkanlık seçimini takip eden açılım, özellikle de Édouard Philippe'in başbakan olarak atanması, Jérôme Jaffré'nin de gösterdiği üzere, LREM seçmenini yeniden dengelemiştir.¹³ 2017 Haziranına göre de dâhil olmak üzere bugünün LREM taraftarları hâlen bir ayrışma içindeler. Bunu gösteren üç emarenin ilki parti kökenleridir. Bugünkü LREM taraftarlarına baktığımızda Eylül 2016'daki yani LREM ortaya çıkmadan önceki partilerinin hangi olduğu sorulduğunda %27'si kendisini solda (tamamına yakını Sosyalist Parti'ye yakın) görüyor. %7'si merkezde (MoDem Partisi), %40'ı sağda (%33 LR Partisi, %7 UDI Partisi), %5'i aşırı sağda (Ulusal Birlik Partisi) konumlandırıyor. Yalnızca %13'ü hiçbir partiye yakınlık duymuyor.

¹² Devamında yer alan veriler Ipsos'un France Télévisions ve Radio France için 19-22 Nisan 2017 tarihleri arasında gerçekleştirmiş olduğu 4698 kişilik bir numunesi olan anketten elde edilmiştir.

¹³ Jérôme Jaffré, intervention lors du colloque "2017: une révolution de velours?", Fondation Jean-Jaurès, Cevipof, Ipsos, Le Monde, Paris, 2017.

Kendilerini Siyasî Olarak Konumlandırmaları

0'dan 10'a kadar sayısal değerlerle soldan sağa doğru gidilen bir skalada (0 "çok sol" ve 10 "çok sağ") siyasal konumlarına dair verdikleri yanıtlar bu eğilimi doğrular niteliktedir. %26 kendisini tam olarak merkezde konumlandırırken (5) biraz sol (4) %11, biraz sağ (6) %25 şeklindedir. Biraz daha sol (2-3) %5, biraz daha sağ ise (7-8) %28 çıkmıştır. LREM taraftarlarının ortalaması 5,6 ile Fransız seçmenin ortalamasının biraz daha sağında çıkmıştır. Aynı zamanda Emanuel Macron'a başkanlık seçimlerinin birinci turunda oy verenlerin ortalaması olan 5,1 ile aynıdır.

Başkanlık Seçiminde Verdikleri Oy

Başkanlık seçiminin ilk turunda LREM'e kendisini yakın gördüğünü dile getiren Fransız seçmenin yaklaşık %95'i mantığa bir şekilde Emmanuel Macron'a oy vermiştir. Burada ortaya çıkan soru ise LREM taraftarlarının süreç içinde nereden geldiğidir. Bu seçmen kitlesi önceleri Emmanuel Macron'un seçmeni olup henüz taraf-

tarı olmayanlardan mı oluşuyordu? Bu gruptan elde edilecek 12,5 puanlık ciddi bir potansiyeli vardı.¹⁴ Yoksa acaba bunlar aslında önceleri diğer adayların seçmeniyken her şeye rağmen LREM taraftarına mı dönüştü? LREM taraftarlarının şu anki oyları bu sorulara yanıt veriyor ve ikinci ihtimali destekler nitelikte; öyle ki 24 Nisan 2017'de bu kesimin %70'i Emmanuel Macron'a oy vermişken, %20'si François Fillon'a oy vermiş durumda.¹⁵

Nihayetinde veriler uyumlu bir tablo çiziyor, Macron'un seçmeni belirgin bir merkez sağ profile sahip görünüyor.

NE DÜŞÜNÜYORLAR?

LREM seçmeninin ideolojik robot resmi verdiği verilerin ötesinde üç başka soruya daha yanıt veriyor. Bunların ilki LREM taraftarlarının belirgin özelliklerinin olup olmadığı, ikincisi

¹⁴ Bu 12,5 puan LREM taraftarı yüzdesi (11,5%) ile Emmanuel Macron'un seçmen yüzdesi (%24) arasındaki farka tekabül etmektedir.

¹⁵ Jean-Luc Mélenchon veya Marine Le Pen'e oy verenlerin oranı %5'ten biraz daha az.

merkezci mi yoksa merkezi bir konna mı sahip oldukları, üçüncüsü ise bu kesimin diğer parti taraftarlarına nazaran bir bütünlüğünün olup olmadığı sorularındır. Profilini detaylarına inebilmek için altı ana başlıkta inceleme yapılacaktır. Bu başlıklar Macron'un Bilançosu, Avrupa, Demokrasi, Toplum Yapısına dair Meseleler, Ekonomi ve Toplumsal Konular şeklinde olacaktır.

EMMANUEL MACRON'UN BİLANÇOSU

Burada başkanlık seçiminin ardından geçen bir yılın sonunda Haziran 2018 civarında yapılan bir araştırmaya verilen yanıtların büyük çoğunluğu yapısal meselelerle ilgili olmuştur. Elbette yapısal meseleler değişime en açık konulardan olup diğer gelişmelere tanıklık etmenin ötesinde yararlı bilgiler edinmemize de katkıda bulunuyorlar. Genel değerlendirme Genel değerlendirme oldukça olumlu ve neredeyse herkesin hemfikir olduğu bir bilanço söz konusu, öyle ki LREM taraftarlarının %93'ü, Fransızların da %45'i bu şekilde düşünüyor. Bu Nicolas Sarkozy'nin partisi UMP'nin 2008'de girdiği seçimin ardından geçen bir yılın sonunda kendi taraftarlarıyla yapılan ankettin sonucundan ya da 2013'de seçime François Hollande'nin partisi PS'ninkine göre en az 10 puan daha yüksek. Ayrıca bu memnuniyet cumhurbaşkanının kişiliği (%91) ve icraatları (%90) sorulduğunda da ifade ediliyor.

Bir Yıllık Başkanlık Görev Süresi Sonrası Taraftarların Memnuniyet Durumu¹⁶

Dahası, icraatlarla ilgili sorulara verilen yanıtların tümünde LREM taraftarlarının sağlam bir taban desteği olduğunu anlaşılıyor. Taraftarların %96'sında ve Fransızların %73'ünde ortaya koyulan icraatların verilen sözlerle uyumlu olduğu görüşü hâkim. Yine LREM'lilerin %69'u ve yine Fransızların buna yakın bir oranı reformların hızını olması gerektiği gibi görüyor. Yalnızca %17'si fazla hızlı %13'ü fazla yavaş buluyor. LREM'lilerin %70'i meclisten geçen reformların ülkenin durumunu iyiye götürdüğünü düşünüyor. Bu rakam ortalamanın 45 puan üzerinde. Partililerin izlenen yöntemden de memnun olduğu görülüyor. LREM taraftarlarının yalnızca %18'i "fazla otoriter" buluyor. Bu eleştiri tüm Fransızlarda %55, PS taraftarlarında %70, FI taraf-

UMP taraftarlarının 2008'de Nicolas Sarkozy hakkındaki görüşleri	%81
PS taraftarlarının 2013'te François Hollande hakkındaki görüşleri	%77
LREM taraftarlarının 2018'de Emmanuel Macron hakkındaki görüşleri	%93

¹⁶ Devamında yer verilen veriler Ifop'un 2008 tarihinde 956 kişiye ve 2013'te 1967 kişiye yaptığı ankettan elde edilmiştir.

tarlarında ise %86 oranında kendini gösteriyor.¹⁷

Bu bilgilerden yol çıkarak, LREM taraftarlarının Macron'u çok sevdiğini hatta belli bir ölçüde Macroncu oldukları çıkarımını yapabiliriz. Politik icraatın eşitlikçi karakteri hakkında sorulan, siyasî icraatların en çok kime fayda sağladığı sorusuna LREM'lilerin "daha müreffeh kesimlere" yanıtı diğerlerine göre daha düşük seviyelerde. LREM'liler %47, Fransa geneli %76, PS taraftarları %89, FI taraftarları %95. Ancak burada LREM'liler arasında bir fikir ayrışması olduğunu görmek dikkat çekici, öyle ki "tüm Fransızlara" yanıtını verenlerin oranı

%44. Bu noktada neredeyse ikiye bölündükleri görülüyor.

AVRUPA

Emmanuel Macron'un siyasî kimliği genel itibariyle Avrupa'yla ilişkili olarak ve Avrupa üzerine kurulmuş durumda, zira karşıtlar Avrupa Birliği'ni eleştiri yağmuruna tutarken ve savunucuları sessiz kalmayı tercih ederken kendisi AB hakkında konuşup Birliği savunmayı sürdürmüştü. Ayrıca toplantılarda iki bayrağı da kullanmaya özen gösterdiği gibi, seçim zaferi gecesi AB Marşı'nı kutlama esnasında kullanarak sembol üzerinden de bu kimliği ve yükümlülüğü ifade etmeyi bildi. Aynı şekilde parti taraftarlarının kimliği de bunu yansıtacak şekilde Birliği oldukça sahiplenen bir özelliğe sahip. LREM'liler -PS'liler dışında- tüm diğer partilere

17 Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 18", avril 2018.

	Tüm Fransızlara	İyi durumda olan kesimlere	Orta Sınıflara	Düşük Gelir Grubuna
FI/PG Taraftarları	%2	%95	%2	%2
PS Taraftarları	%9	%89	%2	%1
LREM Taraftarları	%44	%47	%4	%4
LR Taraftarları	%20	%65	%3	%12
FN Taraftarları	%6	%85	%3	%6
Tüm Fransızlar	%16	%76	%3	%5

Size göre Emmanuel Macron tarafından yürütülen ekonomi politikaları ve sosyal politikalar en çok kimlere yarar sağladı?¹

1 Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 18", avril 2018.

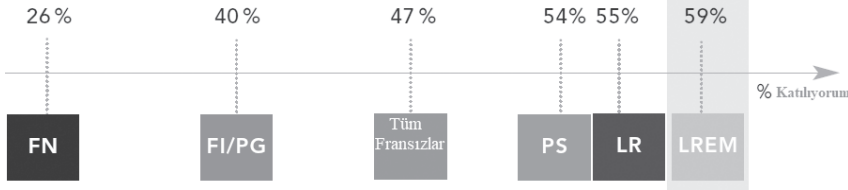
göre açık ara farkla AB'ci bir profil çiziyor. Avrupa Birliği meselesi "kişisel fikrinize göre" ne kadar önemli, sorusuna verilen yanıtlar LREM taraftarlarında "önemli" %59, "çok önemli" %23 şeklinde iken diğer partilerde %12, %14,5 ve %24 şeklinde.¹⁸

Ancak bu soru Avrupa konusundaki yaklaşım hakkında tek başına yeterince bilgi veremez, zira bu mesele- nin önemli olduğunu düşünüp AB'yi ortadan kaldırmak isteyenler de olacaktır. Bu nedenle Avrupa meselesine verilen önemin içeriğine de bakmak uygun olacaktır.

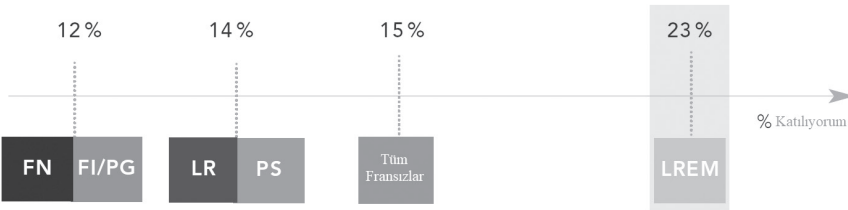
¹⁸ Devamında kullanılan veriler şu kurumun yaptığı anketten elde edilen verilerdir: Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, "Enquête électorale française: comprendre le vote. Vague 19", juin 2018.

Avrupa Birliği'yle ilgili ne hissediyorlar?

Avrupa kelimesi olumlu mu olumsuz mu? Fransa genelinde bu soruya verilen yanıt dengede görünüyor. 6 puan farkla (%41'e karşı %35 ile) olumlu kanaat önde iken FN Partisi taraftarlarında 61 puan farkla (%11'e karşı %72) ile olumsuz yanıt baskın, LREM partisinin taraftarlarında 46 puan farkla (%63'e karşı %16 ile) olumlu yanıt ağır basıyor. AB macerası sona ererse ne hissedersiniz, "Üzülürüm", "Umursamam" ya da "Sevinirim" yanıtlarından hangisini seçersiniz, sorusuna Fransızların %55'i üzüleceğini, %30'u umursamayacağını ve %15'i sevineceğini söyleyerek yanıt vermiştir. LREM taraftarlarının ise %85'i ise böyle bir durumda üzüleceğini belir- miştir.

Avrupa Birliği Önemli Bir Konu

Avrupa Birliği Çok Önemli Bir Konu

Kimlik Aidiyeti

Kimlik aidiyetini ölçmek üzere sunulan “yalnızca Fransız”, “Fransız ve Avrupalı” veya “Avrupalı ve Fransız”, “yalnızca Avrupalı” ve “ne Fransız ne Avrupalı” seçenekleri içinden LREM’nin taraftarlarının yalnızca %18’i “yalnızca Fransız’ı” seçti. Bu oran Fransa ortalamasının 19 puan, FN taraftarlarının ortalamasının 54 puan altında kalıyor. Her iki kimliği benimseyen LREM’li oranı ise %81.

Avrupa Birliği ne ölçüde sorumlu?

LREM taraftarları arasında Fransa’nın büyümesine geçmişte AB’nin olumsuz etkisi olduğunu düşünenlerin oranı ise (%22) daha da az. Buna karşın, LR ve PS taraftarlarında bu oran %36 iken FN taraftarlarında %62 civarında kalıyor.¹⁹ Geleceğe dair AB’nin kurulması nedeniyle ait “Fransa’da sosyal güvenliğin zayıflayacağından” endişe eden en düşük

¹⁹ Op. cit.

	Üzülürüm	Umursamam	Sevinirim
LREM Taraftarları	%85	%12	%3
Tüm Fransızlar	%55	%30	%15

Yarın Avrupa Birliği’nden vazgeçilirse ne hissedersiniz?

	Kendimi yalnızca Fransız hissediyorum	Kendimi Avrupalı ve Fransız veya Fransız ve Avrupalı hissediyorum
FI/PG Taraftarları	%2	%95
PS Taraftarları	%9	%89
LREM Taraftarları	%44	%47
LR Taraftarları	%20	%65
FN Taraftarları	%6	%85
Tüm Fransızlar	%16	%76

Kendinizi nasıl tanımlarsınız? ¹

¹ Op. cit.

oran yine LREM taraftarlarında %42 oranında. PS ve LR taraftarları için bu oran %55, FN taraftarları için ise %70'in üzerinde. Bu, Avrupa yanlısı yaklaşım elbette şaşırıcı değil ancak bir ayrıntıya ve bir de sınıra dikkat çekmek yerinde olacaktır. Göz ardı edilmemesi gereken nokta da, Avrupa meselesinin LREM taraftarları için diğer partilerin taraftarları için olduğundan çok daha önemli olmasına rağmen diğer meselelere göre daha az ikincil olmak yerine, meseleler arasında neredeyse en son sırada gelmekte olduğudur. Sınıra gelince çifte aidiyet parti taraftarlarında son derece belirgin bir özellik olmakla birlikte "önce Fransız sonra Avrupalı" olduğunu söyleyenler %71 iken "önce Avrupalı sonra Fransız" olduğunu söyleyenler yalnızca %11 civarındadır.

DEMOKRASİ VE SİYASET

2017 başkanlık seçim kampanyasının önemli bir özelliği de kuşkusuz seçim tartışmalarının siyasa değil tamamen siyaset üzerinden yapılmasıydı. Asıl meseleler siyasî (ve demokratik) konulardan oluşturuyordu. Emmanuel Macron'un başarısı da kendisinin yanıt olduğu soruları ön plana çıkarabilmesi oldu. Kampanya gündemini siyasî bir değişim yaratabileceği tek sahaya çekti. Buna ilaveten söylemlerinde siyaset, demokrasi ve özellikle de kurumları birbirinden ayırmaya özen gösterdi. LREM taraftarları Macron'un siyaset ve demokrasi ayrımı yapma konusundaki tutumunu onaylıyorlar mı?

Siyasal Sistemden Memnuniyetsizlik ve Buna Bağlı bir Öfke var.

Siyasî sistemden memnuniyetsizlik hatta sisteme karşı bir öfke söz konusu ve bu öfke Fransa ortalamasının ne altında ne de üstünde kalıyor.²⁰ "Siyasal elitlerin toplumdan kopuk olduğu" veya "Siyasî iktidarın ekonomik güçlere biat ettiği" hissiyatı oldukça yaygın. Hangi partiden olursa olsun Fransızların en az %75 en fazla %88 oranında katıldığı bu iki yargıya LREM'liler de %78 oranında katıldıklarını söylediler.²¹ Aynı şekilde "seçimle gelmeyen uzmanlar çok fazla karar alıyorlar" ifadesine katılmayan LREM'li oranı yalnızca %8'in altında.

Keskin Reformizm ve Demokrasi Konusunda Memnuniyet

Demokrasinin işleyişi konusundaki genel kanı ise olumlu. LREM'lilerin yalnızca %5'i demokrasinin genel anlamda kötü işlediğini söylerken Fransa ortalaması %20. FN Partisi taraftarlarında ise bu oran %44 civarında. LREM'lilerin %61'i demokrasinin genel işleyişini olumlu bulurken, Fransızların %28'i, FN taraftarlarının ise %9'u bu kanıyı paylaşıyor.

²⁰ Op. cit.

²¹ Belirtmek gerekir ki devamında yer verilecek olan sorular başkanlık seçimlerinden sonra değil önce sorulmuştur: bu öfkenin şiddeti seçim sonuçları nedeniyle azalmış olabilir. Belki de kampanyanın iki icraat sembolü ve can alıcı sloganı olan "bir araya gelme" ve "yenilenme" ifadeleri de bu öfkeyi biraz azaltmış olabilir.

	Fransa'da demokrasi iyi işliyor	Fransa'da demokrasi kötü işliyor
FI/PG Taraftarları	%20	%30
PS Taraftarları	%44	%5
LREM Taraftarları	%61	%5
LR Taraftarları	%24	%19
FN Taraftarları	%9	%42
Tüm Fransızlar	%28	%20

Demokrasinin Fransa'daki işleyişi hakkında ne düşünüyorsunuz?¹

¹ Devamında kullanılan veriler şu kurumun yaptığı anketten elde edilen verilerdir: Sciences Po Cevipof, Ipsos, Sopra Steria, Fondation Jean-Jaurès, Le Monde, " Enquête électorale française: Comprendre le vote. Vague 19 ", juin 2018.

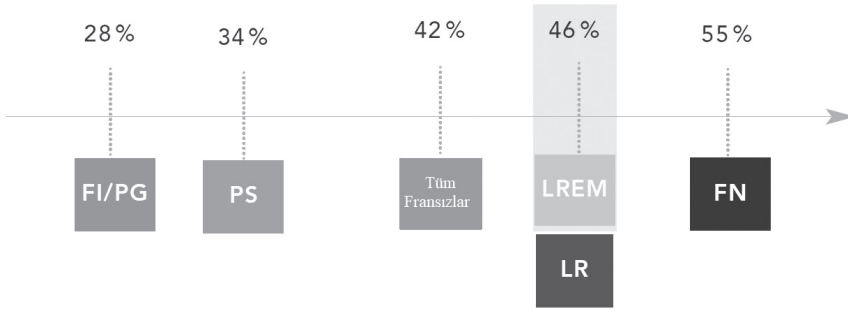
Burada LREM taraftarlarının radikal olmaktan çok reformcu hatta muhafazakâr olması daha mantıklı görünüyor. %76'sı ya reformcu (%59) ve "demokrasimizin pek çok noktada iyileştirilmesi gerekiyor" diyor, ya da muhafazakâr (%17) ve "demokrasimiz gayet iyi işliyor, sistemi gerçekten değiştirmeyi gerektiren bir neden yok" diyor. %21'e tekabül eden azımsanmayacak bir kısmı ise "Fransa'da gerçek bir demokrasinin tesisi ancak radikal değişikliklerin yapılmasıyla mümkün olabilir" fikrini savunuyor.²²

Bu husus başkaca somut önermelerle de doğrulanmaktadır. Sözelimi LREM taraftarları; "karar alıcıların bir kısmını sade vatandaşlar arasından kura yoluyla seçmek," "daha sık referanduma gitmek" ve "sade vatan-

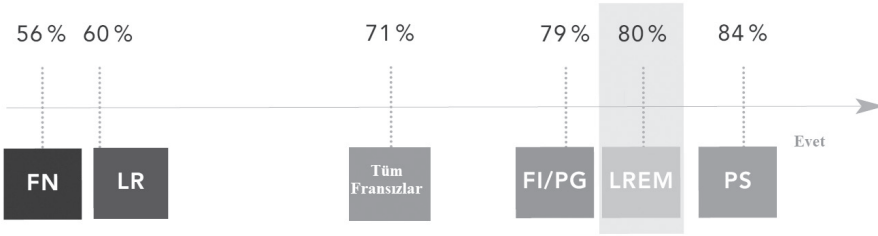
daşın fikrine daha sık başvurmak" söz konusu olduğunda Fransa ortalamasının epey altında olumlu görüş bildiriyor. Fransızlar, bu ifadelerle sırasıyla %41, %61 ve %72 ile sıcak bakarken LREM taraftarlarında sırasıyla %33, %48 ve %65 oranlarında olumlu görüş bildiriyor.²³ Bu başlık altında işlenen verilerden bir tanesi ise son derece ilginç; LREM taraftarları dâhil olmak üzere, Fransızların tümünde güçlü lider eğiliminin zihinlere işlemiş durumda görünüyor. Kasıtlı olarak sert bir ifadenin kullanılmış olmasına rağmen, "Fransa'nın başında ne parlamento ne de seçimlerle uğraşmak zorunda olmayan güçlü bir lider olması gerektiğini kabul ediyor musunuz?" sorusuna olumlu yanıt veren LREM taraftarı sayısı %46 ile Fransa ortalamasının epey üzerinde kalıyor.

²² Bu soru için şunu belirtmek gerekir ki "radikal bir reformu" savunanlar ve hatta daha da ileri gidip "demokrasiden başka bir sistem" isteyenlerin toplamı Fransızlar içinde %40 ederken, FN taraftarlarında bu sayı %65 civarındadır.

²³ İlginç bir biçimde bu üç soru sorulduğunda aynı görüş ayrılığını bir yanda LREM, PS ve LR, diğer tarafta FN ve FI'de görebiliyoruz.

Fransa'nın başında ne parlamento ne de seçimlerle uğraşmak zorunda olmayan güçlü bir lider olması gerektiğini kabul ediyor musunuz?

Eşcinsellik kabul edilebilir bir cinsel hayat tarzı mıdır?

TOPLUMSAL KESİMLERE DAİR MESELELER

Siyaset Bilimi geleneğinde bu başlık altında "kültürel liberalizm" ile özetlenebilecek çeşitli yorumlar koyulur ancak burada kadın-erkek eşitliği, eşcinsellik, göç, idam cezası, kürtaj ve din gibi konuları kapsayan toplumsal kesimlere dair meseleler de mevcut. Burada iki tip toplumsal meseleye vurgu yapmak istiyorum.

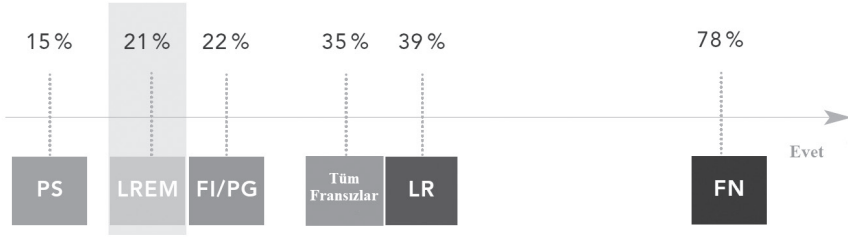
Mahremiyet ve Bireysel Değerler Hakkında

LREM taraftarları bu konuda son derece açık görüşlü görünüyor. "Eşcinselliğin kabul edilebilir bir cinsel hayat tarzı" olup olmadığı sorusuna,

gittikçe liberalleşen ve hatta dünyanın en liberal ülkelerinden biri olan bir ülkede yaşayan LREM taraftarları ülke ortalamasına göre bile liberal kalıyorlar. Fransa ortalamasının da üzerine çıkarak %80'le olumlu yanıt veriyorlar. Bu rakam, LR ve FN partilerinin ortalamasına göre en az 20 puanlık bir farka tekabül ediyor.

İdam cezası konusunda geçirdiği değişim ise daha yavaş diyebiliriz.²⁴ LREM taraftarları %64'le idam cezasının geri gelmesine karşı olduğunu be-

²⁴ İdam cezasının kaldırılmasının ardından başlarda cezasının kaldırılmasına karşı olan Fransızlar çoğunlukla bu pozisyonu desteklediler. Son birkaç yıldır idam cezasının tekrar yürürlüğe girmesini isteyenlerin oranında bir artış gözlemlenmektedir.

İdam cezası geri gelmeli mi?

İrtiyor. İdam cezasının geri gelmesini isteyen %21'lik LREM'li kesim ise LR taraftarlarına (%39) ve FN taraftarlarına (%78) göre yine sayıca oldukça küçük bir dilimi oluşturuyor.

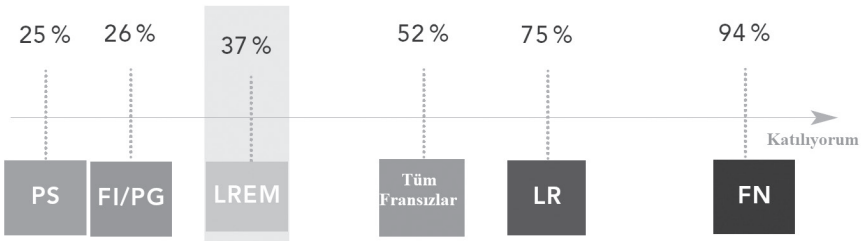
Kimlik ve Kolektif Değerleri İçeren Tartışma Konularıyla İlgili Meseleler

Göç ve özellikle de İslam konusunda Fransa ortalaması için de LREM taraftarları için de işler oldukça karmaşık bir hâl alıyor. %14'e karşı %56'lık bir oranda LREM'liler "göçün kültürel zenginleşmenin bir kaynağı" olduğu görüşüne katılmıştır. Bu oran sol seçmene kıyasla biraz daha az, sağ ve aşırı sağ seçmenine göre ise oldukça yüksek bir oran.²⁵ Ancak bu açık

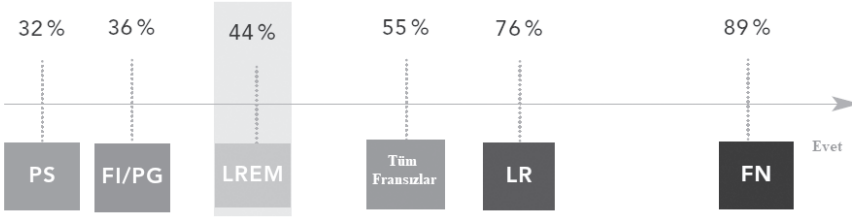
olma durumu göreceli olmaktan, diğer partilerin taraftarlarına kıyasla açık olmaktan çok da öteye gitmiyor, üstelik kendi aralarında bu konuda yaşadıkları fikir ayrılıkları daha da derin. Şimdi meselenin iki boyutuna yani açık görüşlü olmakla kendi aralarında yaşadıkları fikir ayrılıklarına bir göz atalım.

Fransa'daki göçmen sayısı söz konusu olduğunda, LREM taraftarlarının %37'si "çok fazla" olduklarını söylerken LR taraftarlarının 38, FN taraftarlarının 58 puan altında kalarak görece bir açık olma durumunu ifade ediyorlar. Ancak LREM'lilerin %37'si bu konuda çekimser yanıt veriyor ve yalnızca %26'sı katılmadığını belirtiyor. Bu durum, göçmen sorusu etrafında LREM'lilerin fikren bölündüğünü gösteriyor.

²⁵ FN taraftarlarının %71'i bu fikri paylaşmıyor.

Fransa'da çok fazla mı göçmen var?

İslam Batı için bir tehdit oluşturuyor mu?

– LREM taraftarlarında “İslam’ın Batı için genel anlamda bir tehdit oluşturduğu” ifadesine yaklaşımında yine görece bir açık olma durumu söz konusudur, diyebiliriz. Fransa ortalamasının 11 puan altında kalmış olsa da solun ve özellikle PS taraftarlarının üzerinde seyretmiştir. PS’liler %32’yle bu ifadeye katılıyorken LREM’liler %44 civarında seyretmiştir. Partililer arasındaki fikir ayrılığı %28 kararsız ve %28 karşıt görüş ile belirginleşerek burada da kendini göstermiştir.

Benzer bir şekilde hatta belki de daha şartırtıcı bir şekilde “milliyet tercihi” söz konusu olduğunda LREM’liler arasında iki yönlü bir tercih olduğu görülüyor. Görece ve daha belirgin bir açılım eğiliminin var olduğunu söylemek mümkün. Yalnızca %30 oranında bir onay söz konusu olup bu oran LR taraftarlarınınkinin 30 puan FN

taraftarlarınınkinin yaklaşık 60 puan altında seyretmiştir. Ancak her şeye rağmen %34 kararsız ve %36 karşıt görüş var.

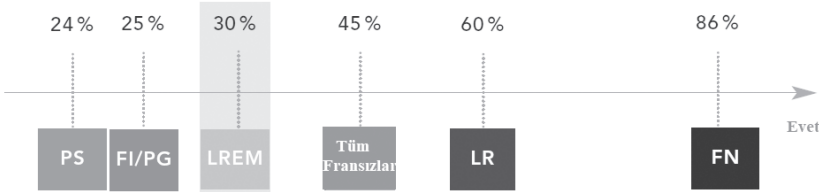
EKONOMİ

Göç konusunu bir kenara bırakacak olursak LREM taraftarları ekonomiyile ilgili meselelerde hem birlik içindeler hem de pozisyonları son derecenet.

Şirketler Arası Rekabetçiliğe Verilen Öncelik

Kendilerine sunulan on maddelik listede önem sıralaması yapan LREM taraftarlarını diğer parti taraftarlarından belirgin bir şekilde ayıran tercihleri ise şirketler arası rekabetçiliğe daha müsait bir ortamın oluşturulmasına verdikleri öncelik olmuştur.²⁶ Bu

²⁶ Anket Fransızların; sağlık sigortası, sosyal yardımlar, emeklilik, işsizlikle mücadele, alım gücü,

İstihdam konusunda bir Fransız'a bir göçmen karşısında öncelik verilmeli mi?

	FI/PG Taraftarları	PS Taraftarları	LREM Taraftarları	LR Taraftarları	FN Taraftarları
1. Öncelik	İşsizlikle mücadele	İşsizlikle mücadele	İşsizlikle mücadele	İşsizlikle mücadele	Göç
	%59	%53	%54	%52	%75
2. Öncelik	Alım gücü	Alım gücü	Fransa'daki şirketlerin rekabet koşulları	Göç	Suç oranları
	%52	%41	%38	%52	%63

“Çok Önemli” olan Önceliklerin Parti Taraftarlarına göre Önem Sıralaması

konuyu “önemli” değil “çok önemli” olarak değerlendirmişlerdir. Onlar için önem bakımından işsizlikle mücadeleden hemen sonra gelen konu bu olmuştur.²⁷

Serbest Ticarete Destek

Dünyayı ve tabii Fransa’yı da ikiye bölen bir mesele olan “serbest ticaret-korumacılık” tartışmasında LREM taraftarlarının ezici çoğunlukla serbest mübadele tarafında ol-

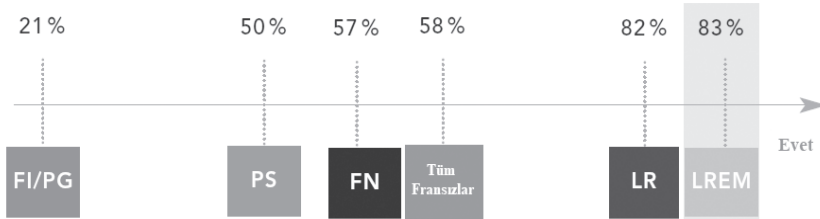
dukları görülüyor. %81’inin “Fransız şirketlerinin diğer ülkelerde yeni pazarları fethedebilmeleri için serbest ticarete daha ileri gidilmesi” gerektiği fikrine karşılık yalnızca %19’u “Fransız şirketlerini diğer ülkelerdeki rekabet şartlarından koruyabilmek için korumacılık daha ileri gidilmesi” gerektiğini savunmuştur. LREM taraftarları LR taraftarlarıyla bile kıyaslandığından serbest ticareti savunma konusunda 27 puan farkla önde görünüyor.

suç oranları, çevre, göç, terörizm, Avrupa Birliği ve Fransa’da bulunan şirketlerin rekabetçiliği konularına verdikleri önemi ölçmeye çalışmıştır.

²⁷ FN taraftarları dışında işsizlikle mücadele tüm partilerin taraftarlarında önem sıralamasında ilk öncelik olarak karşımıza çıkıyor.

Şirketlere Duyulan Yüksek Güven

Özellikle mali tedbirler olmak üzere şirketlerin lehine pek çok tedbirin

Devlet ekonomik zorluklarla mücadelede şirketlere daha fazla güven duyup onlara daha fazla özgürlük vermeli mi?

alındığı 2012-2017 iktidar döneminin ardından LREM taraftarları halen “şirketlere daha fazla güven duyulması ve onlara daha fazla özgürlük verilmesi” gerektiğini düşünüyorlar. Bu meselede %83 fikir birliğine varmış olan LREM taraftarları LR taraftarlarına göre az bir farkla, PS taraftarlarına göre 33 puanlık bir farkla ve FI taraftarlarına göre 62 puan farkla birinci sıradalar.

Bunu doğrulayacak şekilde “millileştirme” ifadesine karşı en mesafeli grup da LREM’liler. İçlerinden yalnızca %23’ü bu ifadeyi olumlu bulmuştur. Bu, aynı konuda %28 gibi çok düşük bir orana sahip LR taraftarlarının bile gerisinde kalmıştır.²⁸ Elbette bu oran en ülkedeki en düşük oran.

Memur Kadrolarının Küçülmesine Sıcak Bakmak

Fransa’nın genelinde olduğu gibi LREM taraftarlarında (%55 olumlu %23 olumsuz algılıyor) da “kamu hizmeti” kelimesi zihinlerde olumlu bir çağrışıma sahip görünmektedir. Buna karşın memur sayısının azaltılması söz konusu olduğunda %52’si bu sayının azaltılmasını isterken yalnızca %15 gibi küçük bir kesim buna karşı çıkmıştır.

	Olumlu	Olumsuz
FI/PG Taraftarları	%71	%15
PS Taraftarları	%68	%14
LREM Taraftarları	%55	%22
LR Taraftarları	%40	%33
FN Taraftarları	%41	%38
Tüm Fransızlar	%52	%25

“Kamu Hizmeti” Algısı

	Evet	Hayır	Fark
FI/PG Taraftarları	%14	%61	-47
PS Taraftarları	%19	%51	-32
LREM Taraftarları	%52	%15	+37
LR Taraftarları	%66	%13	+53
FN Taraftarları	%39	%33	+6
Tüm Fransızlar	%38	%31	+6

Memur Kadroları Küçültülmeli mi?

TOPLUMSAL ADALET

Belki de son şaşırtıcı sonuç, toplumsal adalet meselesiyle ilgili olarak karşımıza çıkıyor.

²⁸ Bu kavram olumsuz olmaktan çok olumlu algılansa da sol partilerin taraftarları ve PS taraftarları ve hatta FI taraftarları dâhil olmak üzere, hiçbir parti taraftarında mutlak bir çoğunlukla olumlu anlam kazanamamıştır.

Toplumsal Adalete Öncelik Verilmemesi

LREM'lilerin ülke ortalamasına göre Avrupa'ya ve şirketlerin rekabetçiliğine çok daha büyük bir önem verdiklerini gördük. Buna koşut olarak on maddelik öncelik sıralamasında toplumsal meselelere en az önem veren grup olduğunu da gördük. Sağlık sigortası, emeklilik, sosyal yardım ve hatta alım gücüyle ilgili meseleleri "çok önemli" gören en küçük oranın da LREM partisinin taraftarlarında olduğunu gördük. Bu noktada %36'yla PS ve LR taraftarlarının 5 puan gerisinde, FI ve FN taraftarlarının ise 15 puan gerisinde kalmıştır.

Adaletsizlik Olduğu Duygusu Oldukça Zayıf

"Fransız toplumunda adalet hâkimdir" ifadesine göre kendilerini nasıl konumlandıkları sorulduğunda LREM'lilerin %59'u kararsız kalarak ne katılıyorum ne de katılmıyorum diyebildi. %33 daha ziyade katılmadığını, %7 ise daha ziyade katıldığını belirtti. Buna karşın Fransız toplumunda adaletsizlik olduğu hissi diğer partilerin taraftarlarında açık ara daha fazla, örneğin LR taraftarlarında %44 iken FI taraftarlarında %62.

Yeniden Bölüşüm Konusunda İsteksizlik

"Zenginlerden alıp yoksullara vermek gerekir" ifadesine LREM taraftarlarının tepkileri kendi içinde bir bütünlük arz etmiyor ve ılımlı ka-

	Evet	Hayır	Kararsız
FI/PG Taraftarları	%7	%53	%40
PS Taraftarları	%10	%33	%57
LREM Taraftarları	%7	%33	%60
LR Taraftarları	%4	%44	%52
FN Taraftarları	%3	%62	%35
Tüm Fransızlar	%6	%46	%49

Genel olarak Fransız toplumunda adalet hâkimdir diyebilir misiniz?

	Evet	Hayır	Fark	Kararsız
FI/PG Taraftarları	%74	%7	+67	%19
PS Taraftarları	%57	%9	+48	%34
LREM Taraftarları	%29	%30	-1	%41
LR Taraftarları	%16	%46	-30	%38
FN Taraftarları	%39	%24	+15	%37
Tüm Fransızlar	%40	%24	+16	%36

Sosyal adaleti sağlamak için zenginlerden alıp yoksullara vermeli mi?

lıyor. Bütünlük arz etmiyor zira bu konuda net bir yanıtı olan karşıt görüşlülerin sayısı neredeyse aynı, %29 buna katılırken %30'u katılmamış, %41 ise kararsız kalmıştır. İlimliler zira LR taraftarlarında birazcık daha yeniden bölüşümcü olsalar da FN'ye göre daha az, PS ve FI'ye göre çok daha az *yeniden bölüşümcüler*.

SONUÇ

Bu araştırma yukarıda da belirtilen üç soruya yanıt bulmaya çalışmıştır. Bunların ilki LREM taraftarlarının bir bütünlük içinde olup olmadığıdır. Araştırma sonuçlarını konu konu inceleyecek olursak; ekonomi, Avrupa ve toplumsal kesimlere dair (sosyetal) konular (kendi içinde) bir bütünlük arz ederken, toplumsal meseleler ve göç konusunda tam tersine bir ayrışma görülmektedir. Bu iki sorunla ilgili olarak sol ve sağ arasındaki kırılma hem belirleyici olmuş hem de geleneksel partileri olduğu gibi LREM'i de, tıpkı Avrupa konusunda ve ekonomik meselelerde olduğu gibi kendi içinde ayrıştırmıştır. Sonuçlara bir "birlik göstergesi"²⁹ tespit etmek niyetiyle genel olarak bakılacak olursa, LREM taraftarlarının diğer partilerle kıyaslandığında ortada bir yerlerde bulunduğunu söylemek yerinde olacaktır. LR taraftarlarından daha güçlü bir birliktelik söz konusuysen FN taraftarlarına hatta PS taraftarlarına göre de daha zayıf bir birliktelik içinde oldukları söylenebilir.

²⁹ Oluşturduğumuz "birlik göstergesi" kriteri sağduyuyla oluşturulmuştur. Bir partinin taraftarları bir konu hakkında 50/50 ise onlara 1 puan verdik. 60/40 şeklinde ise 2 puan verdik, aynı şekilde 70/30 ise 3 puan verdik.

İkinci olarak LREM taraftarlarının merkezde konumlanıp konumlanmadığı bu çalışmanın önemli bir sorusu olarak gündeme gelmektedir. Görünürde yanıt olumludur. Soldan sağa doğru giden bir doğru üzerinde LREM'in konumu bir taraftan FI ve PS'nin sağında, LR ve FN'in solunda bir yerde ortaldadır. Ancak bu soruya gerçekten yanıt vermek oldukça zordur. LREM'in merkezde konumlanması sola ve özellikle PS taraftarlarına toplumsal kesimlere dair meseleler, demokrasi ve Avrupa konularındaki yakınlığının ve sağa özellikle de LR taraftarlarına, ekonomi ve toplumsal meselelerdeki yakınlığının bir sonucudur. Başka bir ifadeyle "ne sağ ne sol" değil "hem sağ hem sol" dememiz daha uygun olur.

Üçüncü önemli soru ise LREM taraftarlarının bir ortak karakteristik özelliklerinin olup olmadığı sorusudur. İdeolojik olarak robot resme en uygun görünen kalıp elbette liberalizmdir. Yalnız burada iki hususun altın çizmek gerekir. Burada söz konusu olan liberalizm felsefi manada olup oldukça birey merkezli olacak şekilde ekonomik, toplumsal meselelere dair ve siyasî nitelik taşır. Bugünün Fransa'sında mevcut olan bir liberalizm olarak göç konusunda oldukça dirençlidir ve Yascha Mounk'un ifade ettiği "antidemokratik liberalizme" eğilimlidir.³⁰ Bu çalışma hâlâ yanıtlandırılmayı bekleyen bir siyasal strateji sorusunun tekrar sorulmasına

³⁰ Yascha Mounk, *Le peuple contre la démocratie*, Paris, Éditions de l'Observatoire, La Relève, 2018.

vesile olmaktadır, bir soru hâlâ yanıtlandırılmayı bekliyor, bu durum Emmanuel Macron için bir güç unsuru mu, yoksa bir zaaf mı? Bir yandan LREM taraftarlarının ideolojik bir duruşlarının olması sağlam bir taban oluşturmaları açısından önemli bir avantajdır, diyebiliriz. Diğer taraftan ideolojik ve sosyolojik olarak Fransız toplumunun geri kalan kesimiyle bir ayrışma içinde olması ciddi bir risk faktörüdür. Başkanlık seçimlerinin ilk turunda siyaseten, tabanın darlığı açısından da sosyolojik bağlamda, Fransızların geri kalanından ayrışmaktadır. Belki de zaman içinde farklı yanıtlar ağırlık kazanacaktır. Kısa vadede özellikle de Haziran 2019 Avrupa Parlamento Seçimi için bir elbette bir avantajdır. Bu anlamda kendi içinde birlik olabilmesi, birlikte hareket etmeyi de beraberinde getirecektir.

Eğer bu durum Fransa ortalamasına göre sandığa gitme oranlarını yüksek tutmasına yararsa tabanı genişleyecektir.³¹ Bununla birlikte bu durum orta vadede bir dezavantaja dönüşme riskini de taşıyor. Destek tabanını genişletmemesi nedeniyle, sandıkta olmasa bile toplumsal eğilimler açısından Cumhurbaşkanı azınlıkta kalma riskiyle karşı karşıya kalabilir, böyle bir durumda da reformcu hareketin önü tıkanabilir.

Collection dirigée par Gilles

Finchelstein

et Laurent Cohen

© **Éditions Fondation Jean-Jaurès**

12, Cité Maiesherbes - 75009 Paris

³¹ Katılımsızlık 2014 yılında olduğu gibi %50'ye yükselip, LREM taraftarları %75 civarında oy verseydi, LREM'in desteğini oluşturan taban doğal olarak %20'ye civarında olurdu. (Tabii burada " çekirdek " seçmene eklenecek olan " çeper " seçmeni ihmal ettik.)

Hollanda ve Finlandiya Yerel Yönetimlerinin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına Göre Değerlendirilmesi

Handan YILMAZ*

Özet

Yerel yönetimler, tarihi süreç içerisinde devrim ve reform hareketleri ile sanayileşmiş batılı ülkeler tarafından geliştirilen, özerk bir alana yayılması beklenen ve halka en yakın olan yönetim türü olarak görülmektedir. Bu durumun en önemli göstergesi ise Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı olarak belirlenmiş sözleşmedir. Hollanda ve Finlandiya'nın herhangi bir çekince koymadan imzalamış olduğu bu sözleşme, yerellik ilkesi, yerel yönetimlerin hangi doğrultuda ilerlemesi ve özerk alanların nasıl korunup geliştirilmesi gerektiği konusunda bir rehber olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada, AB üyesi olan Hollanda ve Finlandiya'nın kamu ve yerel yönetimlerine, yerel yönetimlerinin

görevlerine, yetki dağılımlarına, yerel demokrasi uygulamalarına, yerel yönetimlerin mali yapısı ve nasıl denetlendiğine, yerel yönetimlerin işleyişi, değeri ve önemine değinilmiştir. Sonrasında bu iki ülkenin yerel yönetim yapılarının, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın maddeleriyle ne şekilde örtüştüğü ve çekince konulmadan imzalanan maddeler üzerine bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Yönetimler, Hollanda, Finlandiya, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı*

* Yüksek lisans öğrencisi, Avrasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi/ Yerel Yönetimler, handanyilmaz@gmail.com ORCID: 0000-0001-8716-8495.

Evaluation of the Netherlands and Finland Local Governments According to the European Local Governments Authority Condition

Abstract

Local governments are seen as the closest type of government to the people, which was developed by the industrialized western countries with the revolution and reform movements in the historical process, expected to spread over an autonomous area. The most important indicator of this situation is the agreement determined as the European Charter of Local Self-Government. This agreement, which the Netherlands and Finland signed without any reservation, is accepted as a guide on the principle of locality, in which direction local governments should proceed, and how autonomous areas should be protected and developed. In this study, the public and local governments of the Netherlands and Finland, which are EU members, the duties of local governments, their distribution of authority, local democracy practices, the financial structure of local governments and how they are audited, the functioning, value and importance of local governments are mentioned. Afterwards, an evaluation was made on how the local government structures of these two countries overlap with the articles of the European Charter of Local Self-Government and the articles signed without reservation.

Keywords: *Local Authorities, Netherlands, Finland, European Charter of Local Authorities Autonomy*

Giriş

Yerel yönetimler; insan topluluklarını, ortak ve yerel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla oluşturulmuş olan yönetsel kurumlardır. Devlet sınırları içerisinde belli bir hukuk düzeninde oluşturulmuş olan yerel yönetimler, aynı zamanda anayasal kuruluşlar olarak da bilinmektedir. Halka en yakın yönetim birimi olan yerel yönetimler, demokrasi için vazgeçilmez bir unsur olarak kabul edilmektedir. Demokratik süreçlerin en iyi şekilde uygulanmasını sağlayan yerel yönetimler, halkın kendi kendini yönetebilme becerisini, kendi ihtiyaçlarını saptayıp bunu dile getirebilmesini ve yönetimde söz sahibi olabilmesini amaç edindiği için oldukça önemli bir yere sahiptir. Yerel yönetim, merkezi yönetimin dışında kalan, yerel toplulukların demokrasi anlayışıyla birlikte hareket etmesini sağlamaktadır. Yerel yönetici, yerel hizmetlerin yürütülmesi için genel olarak o yöre halkının içinden seçilmektedir. Böylece o yöreye ait ihtiyaçların saptanması ve gerekli çözümlerin üretilebilmesini sağlamaktadır. Bu da yerel ihtiyaçlara karşı daha duyarlı olmayı amaçlayan bir yönetim anlayışını ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra yerel yönetimler, merkezi yönetimlerin görevlerinin bir kısmını devraldığı için onların yükünü hafifletmektedir.

Yerel yönetimler, özerk yapıları ve halka olan yakınlıklarından ötürü girişimciliğin en yüksek olduğu ve yeni hizmetlerin üretilebildiği yönetimlerdir. Örneğin; sosyal yardım, kentsel dönüşüm, temel altyapı uygulamaları ve bununla ilgili gerçekleştirilen yatırımlar girişimcilik uygulamalarını ortaya çıkarmaktadır. Yerel yönetimlerin bir diğer özelliği ise politikacı yetiştirmesidir. Siyasi eğitimin önce yerel düzeyde başladığı anlayışıyla hareket eden birçok girişimci, yerel yönetim organlarında görev almakta ve kendilerini genel politikaya hazırlamaktadır. Girişimci, hazırlandığı süreç içerisinde ülke yönetimi, bölgesel yönetim, halkın ihtiyaçlarının saptanması, etkin ve verimli hizmet

anlayışı, demokratik yönetimlerin devamlılığı gibi birçok konuda bilgi sahibi olmaktadır. Yerel yönetimler, merkezi hükümetin bir dengesi konumundadır. Özellikle katı merkezîyetçilikle yönetilen ülkelerde yerel yönetimler, tehlikenin azalmasını sağlayan önemli bir role sahiptir. Bu nedenle siyasi güç ve yönetim birimleri, çeşitli gruplar arasında paylaşılmakta ve bir hizmet bölüşümü sağlamaktadır (Eryılmaz, 2012:175).

Yerel yönetimler hem hizmet anlayışı hem de ülkenin demokratik rejimi bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu yönetim sistemi, insan yaşamını etkileyen birçok hizmet sunmaktadır. Hizmet dışında ülkenin demokratik

rejiminin işlev ve geçerliliği açısından da yerel yönetimlerin birçok faaliyeti bulunmaktadır. Yerel yönetimler, o bölgede yaşayan halkın ihtiyaçlarını en iyi biçimde saptamakta, ihtiyaçların hızlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktadır. Bölgede yaşayan insanlara en yakın yönetim birimi olması nedeniyle taleplere cevap verilmesi ve ihtiyaçların hızlı giderilmesi konusunda daha isabetlidir. Çünkü merkezden yönetim sisteminde alınan kararlar, isabetli kararlar olmayabilmektedir. Bu nedenle merkezi yönetimin toplumsal yarar sağlaması oldukça zordur. Bu yönetim sistemi vatandaşların kamu hizmetlerine karşı ilgisini azaltmakta, demokratik siyasal anlayışların gelişmesinin sağ-

lanmasını da zorlaştırmaktadır. Bu açıdan da yerel yönetimlerin önemi oldukça büyüktür. Gelir kaynaklarının en etkin ve verimli şekilde değerlendirilmesi de yerel yönetimlerin görevleri arasındadır. Halkın yönetime katılımı ve demokratik rejimin sağlıklı bir şekilde işlemesi için yerel yönetimler oldukça önemlidir. Yerel yönetimler halkın kendi kendini yönetebilme becerisini geliştirmesini sağlamanın yanı sıra demokrasinin temel kurumları olarak görülmektedir (Esen, 2017: 10). Seçmenlere karşı hesap verme sorumluluğu ve halk katılımı gibi süreçler, yerel yönetimlerde hayata geçirilebilmesi bakımından daha kolaydır (Güven & Şimşek, 2018: 126).

Demokrasinin tabandan tavana yayılmasında katkısı büyük olan yerel yönetimler, bireylerin özgürlüklerini kullanabilmeleriyle gerçekleşmektedir. Çünkü yerel yönetimler vatandaşın en yakın konumdadır. Bu durum ise hem ülke hem halk hem de vatandaş açısından sürecin etkinliğini ve verimliliğini sağlamakta ve ülke kalkınmasına yardımcı olmaktadır (Güneş, 1996: 86).

Yerel yönetimler; sistemleri, işleyişleri ve görevleri bakımından her devlette farklı şekilde görülmektedir. Çünkü ülkelerin stratejisi, kültürü, coğrafi konumu, toplumsal yapısı ve ekonomik faktörleri, yerel yönetim anlayışlarını etkilemektedir. Bu faktörlerin etkisi ise halka sunulan hizmetlerle ortaya çıkmaktadır. Bu durum bir yandan devletlerin şekillenmesini diğer yandan yönetim sistemlerinin oluşmasını sağlamaktadır. Örneğin; çalışmada yer alan iki ülke olan Finlandiya ve Hollanda üniter bir devlet olmasına rağmen kendine özgü sistemleri bulunmaktadır. Bu durum ise onun yerel yönetim yapısını etkilemektedir. Kısaca, ülkelerin belirlediği stratejiler, yerel yönetimleri üzerinde etkili olmaktadır.

Hollanda, yönetsel açıdan yerleşmiş ve özerk bir yapı içerisinde hareket etmektedir. Fakat yerel yönetim gelirlerinin neredeyse dörtte üçü merkezi yönetim tarafından sağlanmaktadır. Diğer Avrupa Birliği ülkelerine kıyasla Hollanda'da yerel yönetimlerinin finansmanı büyük ölçüde merkezi

hükümet tarafından karşılanmasından ötürü, ademi merkezîyetçi harcamalar ve geniş ölçüde ademi merkezîyetçi konumlandırmalar söz konusudur. Hollanda'nın Üniter yapı içerisinde yönetsel anlamda özerk ve çokça yerleşmiş yapılar olarak hizmet sunan bir sistemi bulunmaktadır. Hollanda, yerleşmeye büyük önem vermekte, yerel yönetimlerini idari ve mali özerkliklerle güçlendirmektedir. Demokratik değerlerin önemine vurgu yapan ve katılımı benimseyen bir anlayışla hareket eden Hollanda yönetimi, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uygun şekilde Belediye Yasası'nı uygulamaya koymuştur (Önder, 2005: 35).

Finlandiya yönetim sisteminde merkezi yönetimin, yerel yönetimlere göre yeni ortaya çıktığı ve yerel yönetim anlayışının daha eskilere dayandığı bilinmektedir. Bu nedenle Finlandiya yönetim yapısı iki kademeli olup, merkezi yönetim ve yerel yönetim şeklindedir. Merkezi yönetim tarafından yerel yönetimlere geniş mali özerklik sağlanmakta, yerel hizmet ve zorunlu kamu hizmetlerinin daha etkin bir şekilde sunulması için yerel yönetimlere önemli görevler tanınmaktadır. Yerel yönetimlerinde tek düzeyli yapılanmayı tercih eden Finlandiya, belediyeler üzerinden yetki ve sorumluluklarını yürütmektedir (Turan, 2018: 85).

Bu çalışma, Hollanda ve Finlandiya yerel yönetimlerinin ayrı ayrı değerlendirildiği, iki ülkenin yerel yönetim

ve merkezi yönetimleri arasındaki ilişkilerinin nasıl olduğu, yerelliğin ülkeler açısından önem ve değerini açıklamasının yanı sıra Avrupa Birliği'nin Hollanda ve Finlandiya yerel yönetimleri üzerindeki etkilerini ele almakta ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na göre tekrar nasıl düzenlendiğini göstermektedir.

Hollanda Yönetimi

Hollanda anayasal monarşi, bir diğer ifade parlamenter demokrasiyle yönetilen bir ülkedir. Yürütme sistemi, kraliçe ve parlamentonun etkileşimiyle devam ederken devlet yönetimindeki siyasi sorumluluk başbakan ve bakanlara aittir. Kraliçe, birleştirici rolde ve sembolik bir konumdadır. Hollanda, kraliçe tarafından atanan hükümet ve yürütme sistemiyle yönetilmektedir. Yani başbakanlık seçiminde, kraliçenin belirleyici bir rolü bulunur ancak kraliçenin bu süreçte prenslerin gününde yapılan taht konuşması onun rutin olarak yaptığı ve asıl görevi olduğu bilinmektedir. Parlamento; millet meclisi ve senatodan oluşmaktadır. Meclis yasama yaparken senato, meclisin yasama yetkisini kontrol görevi üstlenmektedir. Hükümetin meclise yasa teklifi sunma yetkisi bulunurken meclisinde hükümetin bağımsız yasa yapması mümkün olmaktadır. Yasalar millet meclisi tarafından kabul edildikten sonra senatonun onayına sunulmaktadır. Senato kabul ettiği takdirde yasa yürürlüğe girmektedir (DEİK, 2011: 4)

Hollanda âdem-i merkeziyetçi yönetime sahip bir ülkedir. Yönetim sistemlerinde yer alan istikrar ve işlevsel süreçler dikkat çekmektedir. Ülkedeki partilerin çoğunluğu son on beş yıldır parlamentodaki yerini korumaktadır. Bu partiler siyasi açıdan çok farklı görüşlere sahiptir. Ancak düşünsel anlamda fikir birliğiyle hareket, başkalarının haklarına saygı ve örnek bir metot oluşturma tekniği, onların işlevsel anlamda bir hükümet oluşturmalarını olumlu yönde etkilemektedir. Hukuk yapılarında hem Roma eski yasası hem de Napolyon yasalarının karışımından oluşan bir sistem karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki halkın hak ve özgürlüklerinin korunmasına ve aynı zamanda bu sürecin geliştirilmesine büyük önem verilmektedir (Önder, 2005: 23-38).

Dış politika yönetiminde krallık rejiminin ağırlığı bulunmaktadır. Ticari süreçler bu platformla yerine getirilmekte, ülkelerle yapılacak anlaşmalarda dostluğun ve ortak bir ilişki kurma arzusunun öncelik olduğunun altı sıkça çizilmektedir. Hollanda'nın küresel ekonomik bağlarının aktif şekilde gelişimi ve kalkınma hızındaki büyüme, onların ticari ilişkilerinde örnek bir ülke konumuna gelmesini sağlamaktadır. Bu durumun, Hollanda'nın Avrupa Birliğinin kurucu üyelerden biri olmasının kaçınılmaz bir sonucu olarak literatürdeki yerini almasında önemli payı vardır. Hollanda'da siyasi sistem, uzun yılların birikimine bağlı olarak günümüze kadar gelmiştir. Tek parti sistemi Hol-

landa'da tecrübe edilmemekle birlikte süreç partilerin koalisyonu biçiminde devam etmektedir. Parlamentoları, nispi temsil yoluyla oluşmakta, her partinin aldığı oy oranında parlamentoda temsil gücü bulunmaktadır. Aday listeleri tüm ülkeyi kapsamakta ve seçim bölgesi esası taşımamaktadır. Parti liderleri, partinin genel başkanları olarak görev yapmamakta, genellikle partinin teknik idaresinden sorumlu olmaktadır (Önder, 2005: 38).

Hollanda, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden biri olan özellikle de refah, emniyet, güvenlik ve barış için uğraşan ve kendisini geliştiren güçlü bir profile sahiptir. Hollanda üniter bir devlet olması nedeniyle ulusal birliğinin ve toprak bütünlüğünün bozulması gibi endişeler taşımamaktadır. Hem idari hem de mali anlamda özerklikleri

anayasal statü gibi birtakım unsurlarla güçlendirilmiştir. Demokratik değerlerin halkın ve devletin bilinç düzeyine uygun, anlaşılır bir şekilde işlevselliğe sahip olması, Hollanda'nın yerel yönetimlerinde katılımın da bir o kadar benimsendiğini ve hayata geçirildiğini göstermektedir (Erdoğan, 2019: 68).

Hollanda'nın yerel yönetimlerine hem yasa hem de anayasa çerçevesinde geniş anlamda hareket özgürlüğü verilmiştir. Merkezin kendi görev ve sorumlulukları dışındaki tüm kamu hizmetleri yerel yönetimlerin görevi olarak bilinmekte ve yerel yönetimler tarafından yerine getirilmektedir. Özellikle de çalışanların performans yönetimi, sonuç odaklı yönetim, şeffaf, hesap verebilir bir anlayış ve yeni kamu yönetimi ilkelerinin benimsenip uygulanması etrafında hareket

edilmektedir (Erdoğan, 2019:65). Bakanlar, hükümetin çalışmalarından dolayı parlamentoya karşı sorumluluk taşımaktadır ancak parlamento üyesi değildir. Hollanda'nın yasama görevini hükümet ile parlamento birlikte yürütmektedir. Parlamentosunun 1. ve 2. meclisten oluşan bir yapısı bulunmaktadır. Birinci meclis olarak adlandırılan senato, 75 üyeden oluşmakta, il meclisleri tarafından 4 yıl için seçilmektedir. İkinci meclis ise 150 üyeden oluşan ve yine 4 yıllığına seçilen bir meclistir. İkinci meclis, doğrudan halk tarafından seçilmektedir. Kanun tasarılarını kral veya kraliçe yapmaktadır. Bu durum da ikinci meclis tarafından teklif edilmektedir. İkinci meclis kanunlarda değişiklik yapma hakkına sahiptir. Birinci meclis ise, kanun tasarılarını kabul etmekte ya da reddetmektedir. İkinci meclis, birinci meclise oranla daha fazla yetkiye sahip olmasının yanında daha çok politikacı yetiştirmektedir (Önder, 2005: 38).

Hollanda'nın devlet teşkilat yapısına bakıldığında, anayasa devletin başındaki en temel unsur olarak bilinmektedir. Onun altında ise kraliçe bulunmaktadır. Hollanda'nın yönetsel yapısına bakıldığında ise devlet konseyi ve Danıştay; kanunlar, hukuki mevzuatlar, parlamentosunun anlaşmaları hususunda önemli görüşler bildirmektedir. Danıştay üyelerini kraliçe atamaktadır. Hollanda devletin gelir gider dengelerini inceleyen ve hesaplayan kurum ise Sayıştay'dır. Sayıştay üyelerinin görevinden alımı

konusunda yetkili olan makam, yüksek mahkemedir. Devlet kurumlarındaki birtakım uygulamaların soruşturulması hususunda ise ikinci meclis tarafından atanan kamu denetçisi görev almaktadır (DEİK, 2011: 5).

Hollanda yargı sisteminde ise yüksek mahkeme, temyiz mahkemesi, adli bölge mahkemesi ve eyalet mahkemeleri bulunmaktadır. Yüksek mahkemenin üyeleri kraliçe tarafından atanmakta ve yargı sisteminin yönetiminden sorumlu olarak görev yapmaktadır. Kanunları ihlal eden muhtemel kararların iptalinden sorumludur. Eski ve yeni parlamento üyeleri ve bakanların görevlerine ait işledikleri suçlar nedeniyle yargılama yetkisine sahiptirler (Deyneli, 2019: 193).

Hollanda devletinde yürütme görevi, kraliçe ve bakanlar kurulunun birlikte hareket etmesiyle gerçekleşmektedir. Yürütmenin sorumsuz kanadında kraliçe, sorumlu kanadında ise bakanlar kurulu bulunmaktadır. Bakanlar parlamento dışından atanmakta ve aynı zamanda da parlamentoya karşı sorumlu olmaktadır (Bayraklı & Güngörmez 2017:9).

Hollanda'da taşra örgütü bulunmamaktadır. Bunun yerine il ve belediye örgütü gerekli görev ve sorumlulukları yerine getirmektedir. Ulusal politikaları, merkezi hükümet tespit ederken bunların dışında kalan ve her türlü konudaki hizmetlerden de belediye ve il sorumlu tutulmaktadır.

Ulusal politikalarla anlatılmak istenen ise ulaştırma hizmetleri, dış politika, savunma, fiyat ve gelir politikaları gibi konulardır (Önder, 2005: 42).

Hollanda, sanayileşme, teknolojik ve ekonomik değişimleri de etkilemiştir. Birinci Dünya Savaşı'nın 1920 ve 30'lularındaki ekonomik kriz, bu dönemde kendini göstermiştir. Hollanda belediyelerinin sosyal devlet anlayışı, döneme yerleşip zaman içinde gelişmeye başlamış bu durumun da sonucu olmuştur. Belediyeler, toplum ihtiyaçlarına göre hareket etmeye başlayarak, mal ve hizmet üretme eğilimiyle birçok girişimde bulunmuşlardır. Bu dönemin en önemli özelliklerinden biri de devletin yerel yönetimlere olan müdahalesi ve aynı zamanda verdiği yetki ve sorumlulukların da artmasıdır. Bu yetkilerden bazıları; eğitim, konut, sağlık, sosyal hizmetler ve yoksullara yardım hizmetleri olarak bilinmektedir (Önder, 2005: 55).

Hollanda'nın 2. Dünya Savaşı sonrasında yerel yönetimler olarak hem altyapı hem de imar anlamında ülkeye önemli katkıları olmuştur. Bu dönem sonrası ülkede refah süreci başlamış olup hem refah hem de sosyo-kültürel hususlar yerel yönetimlerden sorumlu tutulmaya başlanmıştır. Özellikle de 1994 yılı itibari ile hem yönetsel anlamda hem de mali konularda özerk bir sistem benimseyen Hollanda yerel yönetimleri, güçlü bir yapı oluşturmuştur.

Hollanda yerel yönetimleri mali, idari ve anayasal süreçlerde geniş anlamda özerk bir yapıyla işlemektedir. Özellikle de belediyeler, yerel kamu hizmetlerini yerine getirme hususunda büyük öneme sahiptir. Yerel yönetimler, itfaiye, müzeler, sosyal hizmetler, halk kütüphaneleri gibi birçok alanda faaliyet göstermektedir. Bunun dışında Hollanda yerel yönetim birimlerinden biri olan iller de geniş bir özerk yapıya sahiptir. Yerel yönetimler, hükümete kanunların uygulanmasına yardım etmekte, onlarla iş birliği içinde hareket ederek özerk yapılarını güçlendirmektedir (Erdoğan, 2019:67).

Hollanda devletinde bölge yönetimleri gelişmemiştir ayrıca ülkenin üniter bir yapıya sahip olması yönetsel ve siyasi süreçlerin belediyelere yüklenmesini kaçınılmaz kılmıştır. 1950 sonrasında itibaren etkin ve verimli bir yönetsel yapı oluşturmak maliyeti düşürmek gibi nedenlerden dolayı da belediyelerin sayısının azaltılması yoluna gidilmiştir (Tekdere, 2019: 264).

a) iller

İl yönetimi, halk tarafından doğrudan seçilen il meclisi ve meclisin kendi içinden seçtiği il encümeni ile birlikte kraliçe tarafından atanan vali ve meclis tarafından atanan yöneticiyle birlikte görev ve sorumluluklarını yerine getirmektedir. Vali ve il encümeni, illerin yürütme kurulunu oluşturmaktadır. Meclis ise karar alma organı olarak görev yapmaktadır. İller, belediye faaliyetlerini ince-

leyen ve sular idaresinden sorumlu olan bir organdır. İlin karar organıdır. Üye sayıları nüfuslarına göre farklılık gösterebilmektedir. İl'e kraliyet tarafından atanan vali başkanlık etmektedir. İl meclisi, kanunların düzenlemediği alanlardan ancak kanunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelik oluşturmaktadır. İl meclisi bunların dışında, kararları yayınlayıp bütçeyi yapmakla da sorumludur. Özellikle il sınırı içindeki yerel meclisler ve yöneticiler arasında iş birliği sağlayarak, koordineli şekilde çalışmalarını için onlara yardımcı olmakta, herhangi bir problem çıkması halinde bu problemleri giderici uygulamalar ortaya koymaktadır. Meclis, görevlerini meclise danışmanlık yapan komitelere dağıtmaktadır. Meclis, il sekretaryasının başı olarak bir yönetici atamakta, valinin olmadığı durumlarda yürütmeden sorumlu olarak görev yapmaktadır (Önder, 2005: 43).

Hollanda'da boyut ve nüfus olarak birbirinden farklı toplam 12 eyalet bulunmaktadır. Utrecht eyaleti Hollanda'nın coğrafi olarak en küçük eyaleti, Amsterdam ise en büyük eyaletidir. Flevoland eyaleti ise hızla artmasına rağmen en küçük nüfusa sahip eyaleti olarak belirlenmiştir. Flevoland eyaleti, eskiden küçük bir iç göl iken bazı arazileri kurtarılmıştır. İldeki otorite, doğrudan seçilen il genel meclisine aittir. İlin yasama organı her 4 yılda bir seçilmektedir. Güney Hollanda ili, en yoğun nüfuslu il olarak belirlenmiştir. Bu ilin toplam 55 konseyi bulunmaktadır. Bunların

içinde sayıları 4 ile 8 arasında değişen il yöneticileri belirlenmiştir. Görevleri, il konseylerinin karar ve emirlerini hazırlayıp bunların uygulanmasını sağlamaktır. Bunların yanı sıra ilin merkezi hükümet kararları içerisinde ilin görev alanı içerisine giren kararların uygulanmasından da sorumludur (VNG, Association of Netherlands Municipalities, 2007:25).

İller, merkezi hükümet politikalarının uygulanmasında; ulaşım, çevre, toplu konut, yerelin bölgesel planlarının hazırlanması, belediyelerin ve su kurullarının mali denetiminden sorumludur. İldeki hukuki davalar ve süreçlerde ili temsil etmekle ve ilin sorunları hakkında merkeze bilgi vermekle yükümlüdür. Belediye meclisi ve il yürütme kurulunun aldığı kararları uygulayarak birimler arasında iş birliğini sağlamaktadır. Eyalet yönetimlerinin bütçesi ve belediyelerin emrinde olan bütçenin yaklaşık onda biri kadardır. Bu nedenle ilin personel sayısı daha azdır. İlin personel sayısı yaklaşık 13.000 iken, belediyelerin personel sayısı 185.000 'kadar ulaşabilmektedir.

Encümen ise il meclislerinin aldığı kararları yürüten ve il yönetimlerindeki günlük işlerden sorumlu olan bir organdır. İl meclis üyeleri arasından 4 yıllığına seçilirler. İl yönetiminde yürütme görevleri bulunmakla beraber meclis, kararların uygulanmasını sağlamakta ve aynı zamanda belediyeleri denetleme yetkileri de bulunmaktadır. Vali ise il yönetiminin bu

lunan ve kraliyet tarafından 6 yıllık süre için atanan ve iki yönlü idaresi bulunan bir memurdur. Bu idareler, il yönetimi ve merkezi yönetimdir. Vali hem il meclisine hem de il encümenine başkanlık etmektedir. Vali belirli zamanlar içerisinde belediyeleri ziyaret etmekle, il belediyelerine atanacak başkanları kraliçeye önermekle ve ildeki kamu hizmetlerinin düzenlenmesi, denetlenmesi için gerekli çalışmaları yapmakla görevlidir (Önder, 2005: 44)

b) Belediyeler

Hollanda'da halka en yakın yerel yönetim birimi olarak belediyelerin öne çıktığı görülmektedir. Belediye seçimleri 4 yılda bir yapılmakta olup geniş bir özerkliğe sahiptir. Belediyelerin, kraliyet tarafından atanan belediye başkanı, seçim sistemi ile işbaşına gelen belediye meclisi, meclis içinden seçilmiş encümen üyeleri ve belediye sekreterinden oluşan bir yapısı bulunmaktadır. Hollanda'daki belediyeler hem ulusal hem de bölgesel konular üzerinde merkezi yönetim ile birlikte hareket etmektedir. Son yıllara bakıldığında Hollanda yerel hizmetlerini, halka daha hızlı, etkin ve verimli bir şekilde sunabilmek için belediye sayılarını azaltma yoluna girmiş ve hizmet alanını genişletmiştir.

Hollanda yaklaşık 500 belediyeye bölünmüştür. Bu sayı önceki yıllarda daha fazlayken zamanla bazı alanlar politika ve hizmet adına birleşme kararı alınca belediye sayıları da azal-

mıştır. Amaç, vatandaşına daha etkin ve daha hızlı hizmet götürebilmektir. En büyük belediye yaklaşık 820.000 nüfuslu Amsterdam'dır. En küçük olan ise; Schiermonnikoog olan ve Hollanda'nın kuzey kıyısında kalan bir adadır. Nüfusu kaç olursa olsun belediyelerin görevleri aynı şekildedir. Yalnızca büyük çaplı belediyeler küçüklere oranla işlerin yürütülmesi için farklı yaklaşımlar üretebilmektedir. Örneğin; Amsterdam'da bulunan kamu görevlilerinin sayısının Schiermonnikoog'da bulunan kamu görevlisi sayısından çok daha fazla olması gerektiği gibi.

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve doğrudan halk tarafından 4 yıl için seçilmektedir. Nüfusun durumuna göre meclis üye sayıları belirlenmektedir. Belediye meclisine, belediye başkanı başkanlık etmektedir. Başkan, belediyenin aldığı kararları yayınlamakta ve bütçeyi yapmakla görevlidir. Belediyelerin anayasaya aykırı olmamak kaydıyla kanun oluşturma ve vergi koyma gibi yetkileri de bulunmaktadır. Meclis, belediye başkanı dışındaki tüm başkanları atamakla, bütçeyi oluşturmakla ve belediye finansmanını yönetmekle görevlidir. Bu durum, meclisin belediye yönetimi üzerindeki ağırlığını göstermektedir. Spor salonları, çevre yolları, yeni konut yapımı, sığınmacıların kabulü ve entegrasyonu, onların istihdam sorunları, yerel çevre sorunları, yol, köprü, havaalanı inşası, yerel vergilerin durumu şeklinde geniş alanlara yayılan görevleri bulun-

maktadır. Belediye meclisleri, ulusal demokraside olduğu gibi halkın temsiliyetinde, belediyelerin denetlenmesinde ve varsa sorunların ortaya çıkarılmasında önemli bir güçtür. Bu nedenle yönetim kurulunu izlemek ve faaliyetlerin yerinde olup olmadığını denetlemek için kendi üyelerinden oluşan bir komite oluşturmaktadır. Komite, hangi konunun genel kurulda ele alınması gerektiğine karar veren bir toplantı düzenlemektedir. Bu toplantılar halka açık şekilde yapılmaktadır. Amaç; vatandaşları yerel bölgeye davet etmek, belediyelerin vatandaşa fırsat sunabilmesini ve vatandaşın fikirlerini dile getirebilmelerini sağlamaktır. Komite bunun için bazı formları hazırlamakta, eski ve yeni yapıların yönetim sistemlerini tartışacak ortam hazırlamakta böylece kendi üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmektedir. Belediye meclis üyeleri, belediye başkanına göre daha politik bir profile sahiptir ve bir programa bağlı olarak hareket etmektedir. Bu idare her hafta salı günü toplanmakta ve gündeme ilişkin bilgi alışverişi yapmaktadır. Bu toplantılar kapalı olarak sürdürülmektedir. Toplantılarda genel olarak belediye başkanı ve belediye sekreteri de bulunmaktadır. Meclis, yerel yasa koyucular olarak hareket etmekte ayrıca bu kanunları halk gözlemleyebilmektedir. Her belediyenin kendi mahalli yönetmelikleri ve vergi talimatları bulunmaktadır.

Hollanda, 2002 yılında toplum açısından önemli değişiklikler başlat-

mıştır. Örneğin; belediye meclisi ve belediye başkanının sorumlulukları düşürülmüş, işlerin bir konsey (halkın temsilcisi) üzerinden yürütülme kararı alınmıştır. Konsey ise kendi araştırmalarını yürütmekte ve kendi gündemini yaratmaya çalışmaktadır. Bu nedenle kendi yürütmesi altında çalıştıracağı kişileri kendi seçmektedir. Amaç; toplumun yerel düzeyine daha yakın olduğu için ihtiyaçları hızlı saptayabilmek, meclisin dışarıdan göremediği yerel ihtiyaç, istek ve beklentilerin ortaya çıkarılması için halkla iletişimini sağlamak ve bir denetim ofisi gibi görev yapmaktır. Konseyin, bölgedeki inşaat faaliyetlerinin nerede gerçekleşip nerede gerçekleşemeyeceğini bildirmek ayrıca yeşil alanların korunması hususunda önemli yetkileri bulunmaktadır. Konseyin tavsiyeleri, kraliçe ve içişleri bakanlığı tarafından önemsenmektedir.

a) Belediye Encümeni

Belediyenin yürütme organlarından biridir. Belediye meclis üyeleri arasından 4 yıl için seçilmektedir. Mecliste bulunan partilerin sandalye sayıları oranında üyeleri bulunmaktadır. Meclisin oluşturduğu yönetmeliklerden, meclise sunulması gereken tasarıların hazırlanmasından, toplumun sorunlarından ve onların genel denetimlerden sorumlu tutulmaktadır. Belediye başkanının olmadığı durumlarda encümen üyelerinden biri yürütme kuruluna başkanlık etmektedir (Önder, 2005: 48).

b) Belediye Başkanı

Belediye başkanının görevleri burada biraz karmaşık bir yapı göstermektedir. Belediye başkanı, meclis ve encümene başkanlık etmekte, belediye yönetiminin başı olarak yerel yönetimlerin sevk ve idaresinden sorumlu tutulmaktadır. Belediye başkanı, merkezi hükümet tarafından göreve getirilmektedir. Bu süreç, belediye meclisinin alınması ve il valisinin de bu görüşü Kraliçe'ye teklif etmesi ile gelişmektedir. Kraliçenin onay vermesi ve ataması ile belediye başkanı 6 yıl için göreve getirilmektedir. Belediye başkanı görev süresi bittiğinde yine kraliçe tarafından atanmaktadır. Ancak belediyelerin iki başkan adayı belirleyip aday gösterebileceği ve halkın referandumla belirlenen adaylar arasında tercih yapma hakkına sahip olması da Hollanda yerel yönetimlerinin en önemli özelliklerinden biridir. Referandumun bağlayıcı bir etkisi yoktur fakat Hollanda yönetiminin demokratik anlayışı gereğince kraliyet, halk tercihini de göz önünde bulundurmaktadır (Erdoğan, 2019:64).

Belediye başkanı, siyasi karar alma sürecinin sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktadır. Halkını katılıma, yönetimde söz sahibi olmasına ve problemlerin çözümüne teşvik etmektedir. Bunun yanı sıra bir polis görevi görmekte ve kamu düzeninin sağlanmasında önemli sorumluluklar üstlenmektedir. Başkan, kamusal gösteriler ve ifade özgürlüğü kapsamına giren her türlü faaliyetle ilgilenmektedir. İtfaiye teşkilatının da başı olan belediye başkanı, afet olayları

konusu ve güvenlik politikasının da en üst yetkilisidir.

Belediyelerin işlemleri üzerinde hem kraliyet hem de illerin genel anlamda yönetim süreci bakımından denetimi söz konusudur. İllerin denetimi söz konusu olduğunda ise sadece kraliyetin devreye girdiği görülmektedir. Belediye ve illerin işlemleri üzerindeki vesayet yetkisi, işlemlerin yerindeliği üzerine değil, hukukiliği üzerine olmaktadır. Belediyelerin üzerinde kraliyet ve illerin vesayet makamı ön inceleme ve kararlarını iptal etme olmak üzere iki şekilde yetkisi bulunmaktadır. Vesayet makamının ön inceleme yapabilmesi yasalara uygun olarak il emirlerine göre düzenlenmiş, kararların iptal yetkisi ise anayasa da belirtilmesi üzerine sadece kraliyete bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. Yerel yönetimlerin aldığı kararlar hukuka aykırı olduğu ve kamu yararının dışına çıktığı müddetçe iptal edilebilmektedir. Bunun dışında belediyeler üzerindeki bir diğer vesayet yetkisi de ayrılma ve birleşme konusunda olmaktadır. Bu kararlar alınırken, il yürütme kurulunun görüşünün de alınması zorunludur. Belediyeler, İçişleri Bakanlığına görüşleri ile ilgili itiraz etme hakkına sahiptir. Bakanlık ise bir kurul oluşturarak görüş bildirmektedir.

Polis, itfaiye gibi güvenlik birimleri, ilk ve ortaöğretim, mesleki, teknik eğitim ve sağlık alanları bakımından hastaneler yasalarla doğrudan belediyelerin sorumluluğuna bırakılmıştır.

Ancak bireysel sağlık hizmetleri hususunda hem merkezi hem de yerel yönetim (belediyeler) tarafından hizmet verilmesi kararlaştırılmıştır. Konut, şehircilik, huzur evleri, mezarlık alanları, sosyal hizmetler, karayolu, demiryolu taşımacılığı, limanlar doğrudan belediyelerin görev ve sorumluluğuna bırakılmıştır. Ancak kreş, bakımevleri, sosyal güvenlik hizmetleri merkezi yönetimin yetki ve sorumluluğundadır. Kütüphane, spor merkezleri, müze gibi alanlar ise hem merkezi hem de belediyelerin iş birliği içinde hizmet verdiği alanlardır.

Yerel yönetimlerde katılım oldukça önemlidir. Bu nedenle şehir planlamacılar itiraz etme gibi yasal haklara sahiptir. Referandum gibi seçim kararları alımında seçmenlere oldukça değer verilmektedir. Bazen belirli bir sorun için az sayıdaki vatandaşın görüşleri için de bu yola gidilebilmektedir. Referandum için yasal dayanak sağlama yoluna giden belediyeler, iç kanun getirebilmektedir. Sivil toplum kuruluşlarının da hükümetin yanında bu süreci geliştirici ortak bir sorumluluk üstlenmesi yönetime olan katılımı artırmaktadır. Şayet vatandaş halen memnun kalmadığı durum veya olayla karşılaşırsa mahkemeye gitmektedir. Çünkü hakimler bağımsızdır, sunulan herhangi bir şikâyetle ilişkin bağımsız bir şekilde hüküm verebilmektedir.

Hollanda yerel yönetimlerinde belediye fonuna il fonundan daha çok kaynak aktarımı sağlanmaktadır. Bu-

nun nedeni ise, hizmet sunumunda halka en yakın birim olarak belediyelerin gösterilmesi, etkin ve verimli, şeffaf bir hizmete dayalı sunum ortaya çıkarılmasını sağlamasındandır. Yerel yönetimlerin görevleri, merkezi yönetimin belirlemediği alanlarda faaliyet göstermekte, hizmetin niteliğine, maliyetine, yasalara uygun olup olmamasına göre değişiklik göstermektedir. Merkezi yönetim dış politikası, gelir, savunma, ulaştırma alanlarından sorumludur. İl ve belediyenin merkezi yönetimin bu alanların dışında kalan yerlerde yetki ve sorumlulukları bulunmaktadır (Önder, 2005: 53).

Belediyeler arası iş birliği konusunda yerel yönetimler Hollanda'nın en esnek yönetim alanı olarak kabul edilmektedir. Bu idari sistem, kuruluşundan bu yana sürekli olarak azalmaya başlamıştır. Bunun nedeni, teknolojinin varlığı ve ademi merkezi anlayış etrafında gerçekleştirilen ölçeklendirme sistemidir. Belediyelerin iş birliği yapması, belediye masraflarının artmasını da engellemektedir. En büyük iş birliği Amsterdam, Lahey, Utrecht ve Rotterdam arasındadır. Özellikle kentsel sorunlar üzerine bir araya gelen yöneticiler, soruna karşı çözüm önerileri sunmaktadır. Belediye; halkına şeffaflığı, katılımı, görünürlüğü ve açıklığı önemseydiğini göstermektedir. Bu nedenle belediye binası ve bulunduğu konum onlar için oldukça önem arz etmektedir. Binaların çoğunda cam, oldukça fazla kullanılan bir malzemedir. Bürolarda görev alan

yetkililer, vatandaşlara karşı oldukça dost canlısı bir şekilde yaklaşmaktadır. İnsanların binaya girdiği anda kendilerini evinde gibi hissetmeleri için birçok düzenleme yapılmıştır. Örneğin; okuma masaları ve ücretsiz kahve ikramlarına önem verilmektedir. Amsterdam'da opera binası ile belediye binası aynı yapı içerisinde bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Hollanda'nın Overijssel ilindeki Hellen-doorn belediyesi tam bir kültür merkezi görünümünde olmasının yanı sıra, içerisinde turizm danışma bürosuna da yer vermektedir.

Hollanda hem anayasal monarşi hem de merkezi olmayan demokratik bir üniter devlet yönetim biçimine sahiptir. Parlamento, diğer kurum ve kuruluşlarla daha az karşı karşıya gelmektedir. Onların asli görevi, siyasi partilerin kamu politikasını etkilemeye çalışan bir alan yaratmaktır. Bu nedenle Hollanda'da fikir birliğine dayalı bir yönetim sistemi bulunmaktadır. Genel olarak siyasi partilerin koalisyon oluşturduğu ve bu durumun mutlak çoğunluğun en amaçladığı durum olduğu söylenebilir. Buna ek olarak, Hollanda Yerel Yönetimler Birliği, gönüllü üyelerden oluşmaktadır. Belediyeler, hiyerarşik bir ilişkiden ziyade birbirleriyle iş birliği içerisinde görev ve sorumluluklarını yerine getirmektedir. Yerele önem veren Hollanda yönetimi, belediyelerin her ne kadar merkezi hükümete bağlı olsa da kendi içlerinde anayasal bir özerkliğe sahiptir. Bu nedenle vatandaşlarının da yerel yönetişime

katılımı için uğraşırlar. Vatandaşların, şehir planlamasında, hükümet ve belediye plan ve faaliyetlerine itiraz etme gibi yasal hakları bulunmaktadır. Birçok projeye vatandaşını çeken Hollanda yönetimi, “etkileşimli karar verme” sürecine onları dahil etmektedir. Tam ve eşit katılım, Hollanda’nın olmazsa olmaz ilkelerinden biridir (Ewijk, 2013:98-99).

Belediyeler, kamu hizmetleri ve sunumu söz konusu olduğunda özerk yapısı bakımından önemli yerel yönetim birlikleri olarak kabul edilmektedir. Belediyeler yalnızca yerel hizmetlerden sorumlu değildir, onların ayrıca birçok ulusal hizmetler ve ortak yönetim faaliyetleri bakımından önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Bu nedenle Hollanda belediyeleri politika ve idari yükümlülüklerle sahiptir. Ayrıca kontrollü kalkınma, devlet içerisindeki bilgi teknolojisi ve bunların uygulanabilirliği, hükümet organları ve bunlar arasındaki koordinasyon, elektronik bilgi alışverişi gibi konularda Hollanda belediyeleri bir aktör görevindedir. Bilginin uygulanmasında, hükümet ve vatandaşlar arasındaki yönetişimde, vatandaşın demokratik katılımının sağlanmasında belediye sorumludur. Müşteri odaklı, hizmet entegrasyonu, BİT uygulaması (halkın istekleri, beklentileri üzerine gerçekleştirilmeye çalışılan tutum ve eylemler ve yeniden hizmet sunumu), elektronik otoyol, iç ve dış mekanlarda farkındalık oluşturacak pilot projeler (barınma, yaşlılar, beslenme, engelli vatandaşlar, kütüp-

haneler vb.) sorumluluk alanlarıdır. Belediyeler bunların yanı sıra soru tabanlı etkileşim oluşturulmasını sağlayan bir veri tabanı ile halk ile daha çok iletişime geçmeye çalışmakta, elektronik erişilebilirlik sağlanmasını kolaylaştırarak meclis işlemleri, politika, mevzuat ve yargı kararları hakkında bilgi edinilmesi, çevrimiçi kamu hizmetleri sunumunun iyileştirilmesi için çalışmakta, sağlık hizmetleri, sosyal güvenliğin sağlanması, düzenli istihdam çalışmaları ve eğitim kalitesinin geliştirilmesi için uğraşmaktadır (Leenes & Svensson 2005: 6-7).

Finlandiya Yönetimi

Finlandiya, anayasalarındaki parlamenterizm ve kuvvetler ayrılığı maddesiyle yasama yetkisini parlamento tarafından, yürütme yetkisini ise devlet başkanı ile parlamentonun güvenine sahip hükümet tarafından kullanan bir yönetim sistemine sahiptir. Finlandiya, anayasalarındaki parlamenterizme açık bir şekilde vurguda bulunmakta ve yürütme organının yasama organına karşı sorumlu olduğu konusu üzerinde hassas düşünceyle hareket etmektedir. Finlandiya anayasasında devlet başkanı, Finlandiya vatandaşı olması ve seçimlerde geçerli oyların yarısından fazlasını alması şartıyla 6 yıllık bir süreç için seçilmektedir. Bir kimse en fazla üst üste 2 kez devlet başkanı seçilebilmektedir. Devlet başkanı; hükümetin ya da bir bakanın atanmasında ve istifalarında, olağandışı parlamento seçimlerinin yapılmasına karar verme

hususunda, Bakanlar Kurulu'nda görüşülmesi gerekmeyen ve kanunlarda özel olarak düzenlenen konularda karar verme yetkisine sahiptir. Cumhurbaşkanı, hükümetin oluşturduğu tasarıları parlamentoya sunmakta, parlamento ise yasaları onamakta ve idari ve diğer konuların uygulanmasına ilişkin kararnamele tasdik etmekle görevlidir. Cumhurbaşkanı dış politikadaki liderliğini önceki yıllarda da olduğu gibi korumakta ve kendisine tanınan ayrıcalıklı sistemle dış ilişkilerde önemli bir konuma gelmektedir. Ancak bu liderliğinde, hükümetle de yakın ilişkiler kurarak birlikte hareket etmekte ve alınan kararları uygulamaktadır. Finlandiya yönetim sisteminin bir diğer ayağını oluşturan Başbakan ve Bakanlar Kuruludur. Parlamento seçimleri sonrasında hükümet belirlenmektedir. 200 üyeden oluşan parlamentoları, 4 yılda bir yapılan seçimle belirlenmektedir. Parlamantonun mali konularda belirleyici özelliğinin bulunması onun bütçeyi onaylama yetkisini de beraberinde getirmektedir. Finlandiya'da hükümet; Başbakan ve 12 Bakan tarafından oluşmaktadır. Hükümetin ülkedeki genel idarenin işleme, alınan kararların uygulanıp uygulanmaması hususunda belirleyiciliği bulunmaktadır (Ela & Karakurt 2017:32-35).

Finlandiya üniter bir devlet yapısına sahiptir. Yani yerel yönetim ile yönünü çizmekten ziyade merkezi yönetim ile hareket etmekte ve söz konusu yönetime ağırlık vermektedir. Ancak Finlandiya "yerelleşmenin" en üst dü-

zeyde olduğu ülkelerden biri olarak kabul edilmektedir. Çünkü Finlandiya yerel yönetimleri, yerel ihtiyaçlara ve aynı zamanda yerel tercihlere daha iyi cevaplar vermek, halka karşı hesap verebilirliği sağlayabilmek, daha saydam, şeffaf bir yapılandırma sürecine girebilmek amaçlı bir sistem oluşturmak istemektedir. Bu durum Finlandiya'nın refah devleti oluşturmaya çalışması ve sonuç olarak belediyelere güçlü özerk görev ve yetkiler bırakmasını beraberinde getirmiştir (Koçak, 2008: 34).

Finlandiya'daki kamu yönetimi yapısı reorganizasyona tabi tutularak yeniden düzenlemeye dayanmaktadır. Taşra teşkilatı coğrafi düzeydeki idari birimleri oluştururken, yerel yönetimlerini ise bölge meclisleri yerel yönetim birlikleri ve belediyeler oluşturmaktadır. Taşra teşkilatı, ülkemizdeki il vilayet sistemine benzemektedir. İlin başında Cumhurbaşkanı tarafından atanan bir vali bulunmaktadır. Fakat günümüzde il yönetimin üstlendiği görevler, yerel yönetimler tarafından fazlasıyla yerine getirildiği ve il yönetiminin önemini yitirdiği savunulduğu için 2010 yılı itibarıyla il yönetimleri ortadan kaldırılmıştır. Bu görevler orta düzey yönetim anlayışı ile devam ettirilmekte olup kimi görevler yerel yönetimlerce kimi görevler ise merkezi yönetimlerce yerine getirilmektedir. Böylece Finlandiya kamu yönetimi sistemi, ikili bir hal almıştır: Merkezi yönetim ve yerel yönetim. Ülkede koalisyon hükümeti ve ideolojik farklılıklar bulunmasına

rağmen bu süreçten bağımsız olarak partiler iş birliği yapmakta ve ülke kalkınmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, ülkede parlamenter bir demokrasi yapısının bulunması onların kuvvetler ayrımı ilkesine önem verdiğinin bir kanıtıdır. Bu sistemle birlikte hesap verebilirlik ilkesine uygun olarak hareket edilmektedir. Çünkü parlamenter sistemde verilen kararların, parlamento-nun çoğunluğunun güvenoyuna tabi tutulması üzerinedir. Demokratik yerinden yönetim modelini baz alarak hareket eden Finlandiya'da, katılım faktörünün kamu hizmetleri nazarında ne denli önemli olduğu ortadadır. Hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde halka sunulması için yönetim sistemlerinin bu yönelimi sağlamaları onların en dinamik özelliklerinden birini oluşturmaktadır. Ayrıca Finlandiya'daki demokratik yerinden yönetim anlayışı, ülkenin yerel yönetimlerinde en etkili ilke olarak kabul edilmektedir. Temsili kurulların ve komitelerin sisteme egemen olduğu

bilinmektedir. Bu sistem de katılımın ülke için önemini göstermekte ve sonuç itibarıyla hizmetlerin halka ulaşmasındaki olumlu etkisini dışa vurmaktadır (Turan, 2018: 89-90).

Finlandiya'da toplumun işleyişini yasalar, yasaları ise parlamento belirlemektedir. Finlandiya'da yaşayan herkesin bu yasalara uyma zorunluluğu bulunmaktadır. Bunlardan biri eşitlik yasasıdır. Kimseye etnik kökeni, uyruğu, dini, sağlık durumu, cinsel yönelimi gibi hususlardan dolayı ayrımcılığın yapılamayacağı belirtilmektedir. Bunun dışında kadın-erkek arasındaki eşitlik yasası, çocuk koruma yasası gibi yasalar, Finlandiya devlet yönetiminin nasıl işlediğini, temel hakların bahsi geçen ülkede ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Özgür bireylerin hak ve ödevlerini, bireyleri ilgilendiren konularda onların rızası olmadan herhangi bir karar alınamayacağı anlayışı, Finlandiya yönetim yapısının temelinde bulunmaktadır (International Religi-

ous Freedom Report for, 2019:3). Bu durum Avrupa Birliği ülkesi olan Finlandiya'nın, Kopenhag kriterlerinden biri olan siyasi kriterler bakımından AB'ye uygun politikalar çizdiği ve çizilen bu politikalarla ülke kalkınmasına ve toplumun bu sürece ayak uydurabilmesine yerelliğin önemini artırıcı etkileri olmuştur. Öyle ki Avrupa Birliği, ülkelerinin yerel yönetim sistemlerine büyük önem vermekte, bu sistemlerin işleyişlerine göre birtakım kriterler geliştirmekte ve böylece karşılıklı bir uyum yakalamaya çalışmaktadır. Finlandiya devletinin yönetim anlayışı, Orta çağ döneminden beri kendisini korumakta, kendi kendini yönetme anlayışının önemine her geçen gün vurgu yapılmaktadır. Fakat Finlandiya yönetim sisteminde, merkezi yönetimin yerel yönetimlere oranla daha yeni olduğu, yerel yönetim anlayışının çok daha eskilere dayandığı bilinmektedir. Yerel yönetimlerinde tek düzeyli bir yapılanmayı tercih eden Finlandiya devleti, bu yapılanmada "belediyeler" üzerinden görev, yetki ve sorumluluklarını yürütmektedir. Finlandiya'da belediyeler, "anayasal" kurum olarak ele alınmaktadır. Sonuç olarak; yerel yönetimler adına tek düzeyli bir sistem ile yönetilen Finlandiya belediyeleri, özerk bir statüde incelenmektedir (Ela & Karakurt 2017:37).

Finlandiya'da merkezi yönetim ile yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları birbirlerinden ayrılmıştır. Merkezi yönetim ticari alanlar, sosyal alanlar ve kentlerin zorunlu kamu

hizmetleri ile alakalı hususlarda yetki sahibi iken yerel yönetimler ise, ülkenin yerel düzeydeki hizmetleriyle ilgilenmektedir. Tek kademeli yerel yönetim sistemi bulunan Finlandiya devletinde "belediyeler" bu sistemin yapı taşı oluşturmaktadır. Bunun dışında ise belediyelerin iş birliği oluşturduğu belediye birlikleri, bölgesel kurullar gibi yönetim kademeleri de Finlandiya'da yerel yönetim sistemlerinin bölgesel yani orta düzeydeki yönetim birliklerini oluşturarak iş birliği içinde görevlerini yürütmesini sağlamaktadır (Turan, 2018:90).

Finlandiya yerel yönetim anlayışının temelinde, insanların kendi kendini yönetebilme becerisi bulunmaktadır. 1860'lı yıllarda, Finlandiya yerel yönetim sistemlerinin yasal anlamda temelleri atılmıştır. 1917'de bağımsızlığını kazanan Finlandiya, bu tarihten sonra yerel yönetimlere ait birtakım yasalar geliştirmiş, eşitlik ve seçme-seçilme hakkı konusunda önemli düzenlemeler yapmıştır. Böylece yerel meclislerin kurulması kaçınılmaz olmuş ve seçimlerle birlikte üyelerin belirlenmesi kararı alınmıştır. Yerel yönetimler, kanunların öngördüğu biçimde yönetim sistemlerini kendilerine en uygun şekilde ve istedikleri ölçüde belirleyebilmektedir. Bu nedenle yerel yönetimler özerk bir konumda olup yasal koruma altına girmiştir. Yerel yönetimlerin hem vergi alabilme hem finansal konularda karar verebilme hem de merkezi yönetimden bağımsız şekilde hareket ede-

bilmeleri anayasayla korunmaktadır (Yalçındağ, 1996:71).

Finlandiya’da yönetim “refah devleti” anlayışı üzerine oturtulmaktadır. Bu nedenle yönetim sistemlerinde temel amacın, hizmet sunumlarında halka yakın, halkla bağlantılı, tercihlerin onlara uygun şekilde saptanıp sunulması anlayışının hâkim olduğu görülmektedir. Bu nedenle hizmet sunumlarında belediyelere güçlü özerklikler verilmesi Finlandiya’nın en önemli yönetim özelliklerinden birini oluşturmaktadır. Finlandiya’nın refah devleti anlayışının temelinde; tüm vatandaşların çalışma hayatına girebilmesi ve aile durumları fark etmeksizin onlara yardım yapılması bulunmaktadır. Sistem, ülkedeki herkesi kapsamakta ve adeta evrensel bir anlayışa sahip olmaktadır. Evli kadınlar eşlerinden bağımsız haklara sahipken bireysel yardımlar da önem arz etmektedir. Katkı payları genel olarak hastalık ve işsizlik sigortasından yararlanma durumlarında geçerli olmaktadır. Kişi başına düşen yüksek gelir, istihdam konusundaki büyük adımlar, gelir dağılımındaki adil tutumlar, uzun süreli işsizliği azaltıcı faaliyetler ve cinsiyet eşitliği önemli uygulamalardır. Yönetim, çocuk, engelli ve yaşlılar için önemli hizmetler sunmakta, yoksulluğa karşı geliştirilmiş güvenlik ağıları oluşturmaktadır. Bunların yanı sıra, kadınların hem çocuk hem de kariyer konusunda önemli adımlar atmasını sağlayacak engellerin önüne geçebilmek için bakım hizmetleri konusuna büyük

önem verilmektedir. Bu önem, onların istihdam oranlarındaki artışını da hızlandırmaktadır (Koçak, Mavi & Es, 2017:9-10).

Finlandiya yerel yönetimleri, hizmet çeşitliliğinin yanı sıra ekonomiye de büyük önem vermektedir. Belediyelerin Finlandiya ekonomisindeki ağırlığı, yerel yönetimlerin hizmet verdiği sağlık, sosyal hizmetler, eğitim hizmetleri olarak bilinmektedir. Özellikle toplum işgücünün, yaklaşık beşte birini istihdam eden belediye harcamaları ve GSYH içindeki payı bir o kadar düzeydedir. Belediyeler, üniversite eğitimi dışındaki eğitim hizmetlerinin tamamından sorumlu olmakla birlikte bu hizmetleri finanse ederek hem kendi gelir kaynaklarını hem de merkezi yönetimin kendilerine temin ettiği transferleri kullanmaktadır (Çelen, 2017: 88).

Belediyelerin denetimi ise performans denetimi ve dış denetim olarak iki şekilde yürütülmektedir. Belediyeler kendi denetim şirketini seçebilmekte, performans denetimi ise daha özel yapılmaktadır. Amaç bütçe konusunda konsey tarafından belirlenmiş kararlar ve hedeflerin durumunu incelemektir. İncelenen durumlarla mali hedeflere ulaşıp ulaşılamadığı saptanmaktadır (Moisio, Loikkanen & Oulasvirta, 2010: 10).

Finlandiya yerel yönetim sisteminde son söz hakkı yasama organına aittir. Ancak yerel yönetimlerin özel bir yasa ile izin almaksızın, kendi öz

iradeleri ve kararlarıyla yeni görevler üstlenme hakkı bulunmaktadır. Finlandiya yerel yönetim sisteminin diğer ülkelerle karşılaştırıldığında belirgin başka bir özelliği daha söz konusudur. Yerel yönetimlerin, son dönemlerde ikinci basamak özerk bir yerel yönetim birimi oluşturma çabaları bulunsa da herhangi bir sonuca ulaşamamıştır. Finlandiya bu nedenle birtakım sorunların giderilmesi, eksikliklerin kapanması, hizmet sunumunun daha adil, güvenilir, şeffaf ve zamanında yapılabilmesi amacıyla çeşitli türlerde “birlikler” oluşturarak olası problemlere karşı bu şekilde çözüm bulmaya çalışmaktadır (Çelen, 2017: 95).

Finlandiya yönetiminin ilk basamağında Cumhurbaşkanı, parlamento ve hükümet bulunmaktadır. İkinci basamağını bakanlıklar, üçüncü basamağını ise merkezi yönetimin bölgesel teşkilatı, bölgesel kurullar ve belediye birlikleri oluşturmaktadır. Hizmet açısından bakıldığında sosyal hizmetler, sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri ve kültürel hizmetler bulunmaktadır. Bu hizmetlere ulaşılabilirlik, yasal koruma, çevre korunması, bakımı ve onarımı, kamu güvenliği ve çalışma yaşamı için gözetim ve denetim işlemlerinin geliştirilmesi oldukça önemlidir. Bunların dışında Finlandiya yerel yönetimlerin görevleri arasında, polis ve idare mahkemesi, çevre işleri ile ilgili ruhsatlar, tüketiciyi koruma, yangın söndürme ve kurtarma işlemleri bulunmaktadır. Ayrıca Finlandiya’da merkezi yöneti-

min taşra teşkilatı da yer almaktadır. Bu teşkilatlar sayıca azdır. Yerel hizmetlerin büyük çoğunluğu belediyeler yardımıyla yürütüldüğü için merkezin taşra teşkilatına ait kuruluşlar, belediye sınırları dışında kalan bölüm ve alanlardaki hizmetlerden sorumlu tutulmaktadır. Bu hizmetler; orman, tarım, büyük yolların yapım, bakım ve onarım işlemleri, kanallar, demiryolları gibi hizmetlerdir (Karakurt & Ela 2017: 33).

Belediye hizmetlerinin önemli bir bölümünü oluşturduğu alanlar; sağlık ve eğitim olarak bilinmektedir. Finlandiya belediyeleri eğitim konusunda geniş yetki ve sorumluluklara sahiptir. Dokuz yıl eğitim veren ilköğretim ve ortaöğretim okullarının yapım, bakım, onarım, faaliyete geçirilmesi ve bu görevlerin ücretsiz olarak halka sunulması bakımından önemli hizmetleri bulunmaktadır. Okullar için kitap, defter gibi materyaller, toplu taşıma servislerinin çocukların ulaşımına yardımcı olması ve belediye birlikleri tarafından oluşturulan mesleki eğitim enstitüsünün faaliyetlerinin de yine belediyelerin hizmetlerinden biri olduğu kabul edilmektedir (Çelen, 2017: 98).

Finlandiya yerelleşmenin en yüksek düzeyde olduğu OECD (Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü) ülkesidir. Finlandiya belediyeleri, hizmet sunumunda etkinliği ve verimliliği arttırabilmek için kendi istek ve arzularıyla belediye birlikleri oluşturma hakkına sahiptir. Ancak belediyele-

rin, özellikle de küçük boyutta olanların sağlık hizmetlerini tek başlarına idare etmelerinin zor olması nedeniyle sağlık merkezleri ve hastaneler bölgesel kuruluşlara üye olarak, birlik içinde sağlık açısından geliştirilen hizmetlerle ilgili görevlerini yerine getirmektedir. Finlandiya'da belediyelerin finansmanları hem kendi kaynak gelirlerine bağlı olarak hem de merkezden alınan hibelerle oluşmaktadır. Ana gelir kaynakları, belediye ve vergi gelirleri olarak belirlenen kullanıcı ve satış gelirlerine dayanmaktadır. Merkezin finansal yardımı genel bütçenin yaklaşık %15-25'ine denk gelmekte ve bunlar siyasi ayırım gözetmeksizin gerekli şekilde kullanılmaktadır. Genel olarak vergi gelirleri %47, işletme gelirleri %27, krediler %4, yatırım gelirleri %2 ve diğer gelirler %1 şeklindedir. Bunun dışında Finlandiya, merkeze bağlı kalmadan birtakım siyasal sorumluluklar üstlenerek geniş ölçüde kendi öz kaynakları ile hizmet sağlamakta ve sağlık, sosyal hizmet, sosyal yardım, çevre işleri, kamuya ait düzenlemeler, eğitim hizmetleri, kültür ve yaşam alanlarına dair hizmetlerle ilgili düzenlemeler yaparak bu faaliyetleri hayata geçirmektedir (Moisio, Loikkanen & Oulasvirta, 2010: 28).

Finlandiya belediyeleri diğer ülke belediyeleri ile karşılaştırıldığında güçlü yerel yönetim modeli olarak dikkat çekmekte ve bunun etkisi her geçen dönemde pekişerek devam etmektedir. Çünkü merkezi yönetimin, Finlandiya belediyeleri üzerinde ye-

rindelik denetimi bulunmamaktadır. Yalnızca hukuka uygun bir şekilde denetim yapma hakkına sahiptirler. Bunun dışında Finlandiya'daki belediye personellerinin sayısına bakıldığında merkezi yönetim birimlerinde çalışan personellerin sayısına oranla iki katı fazla olduğu görülmektedir. Bu hususlar dikkate alındığında Finlandiya yerel yönetimleri, güçlü ve demokratik şekilde hizmetlerini sunmakta, halkın katılımının da etkin bir şekilde devam etmesiyle verimli bir yönetim sistemi oluşturmaktadır (Kalaycıoğlu, 2003: 26).

Finlandiya Anayasasına göre Finlandiya yerel yönetimleri iki kutuplu yapıya sahiptir. Bunlardan biri bölge yönetimi diğeri ise belediye yönetimidir.

a) Bölge Yönetimi

Finlandiya'da bölgeler, belediyelerin bir üst kurulu olarak kabul edilmektedir. Yönetim bu nedenle ulus altı bir yapıya sahip olup toplamda 19 bölgeden oluşarak faaliyet göstermektedir. Bölge yönetimleri, Finlandiya yerel yönetimlerine ait kanunlarca şart koşulmakta ayrıca her belediyenin bu bölge yönetimlerinden birine üye olması gerekmektedir. Bölge yönetimlerinin görevleri; bölgenin kalkınmasına yönelik politikalar oluşturmak hem AB ülkeleri hem de komşu ülkelerle yerel yönetim ilişkilerini sağlam bir temele oturtmak, uluslararası iş birliğini sağlamak, bölgenin fiziki, ekonomik, sosyal politikalarını ve bölgeler arası entegrasyonun olu-

şumunu güçlendirmektir. Bölge yönetimlerinin temel mali kaynakları, kendilerine bağlı belediyelerin finans kaynaklarıdır. Bölge yönetimleri 3 organdan oluşmaktadır. Bunlar bölge yönetim kurulu, bölge ofisleri ve bölge meclisidir.

- Bölge yönetim kurulu: Bölge yönetimlerinin yürütme organı olarak kabul edilmektedir. Kurul, bölge yönetimlerinin meclisi tarafından oluşturulmaktadır (Karakurt ve Ela 2017:36).

- Bölge ofisleri: Bölge yönetimlerinin görev ve sorumluluklarının bilincinde hareket ederek hizmet sunumu, organizasyonların halka en iyi şekilde duyurulması ve ulaştırılması, bölgenin refahını geliştirici öneriler oluşturulması için bir araya gelmiş birimlerdir.

- Bölge meclisi: Bölge yönetimlerinin karar organıdır. Belediyelerin kendi aralarında oluşturdukları anlaşmalarla kurulan bu meclis, Finlandiya yasalarının uygulanması, bunların denetlenmesi (temel hizmetler, adli, güvenlik, çevre, trafik, ulaşım, göçmenler) konusunda sorumlulukları bulunmaktadır.

b) Belediye yönetimleri

Finlandiya yerel yönetimleri, toplumun eğitim ve sağlık konusunda birçok sorumluluğu üzerine alan modern bir zemine oturtulmuştur. 1917 yılında, yerel yönetimlere genel oy hakkı getirildiğinde 1919 anayasası ile beraber “belediye idaresinin belirli konularda, vatandaşların özyönetim ilkesine dayalı bir şekilde hareket ede-

ceği” belirtilmiştir. Finlandiya anayasası yerel yönetimlerini belediyelere ayırmış ve temel felsefe olarak da kendi kendilerini yönetme anlayışına dayanan bir sistem geliştirmişlerdir. Her belediye kendi yönetim modelini oluşturmaktadır ve bunların nasıl, ne şekilde organize edileceğinin belirlenmesinde önemli yetkilere sahiptir. Belediyeler, merkezi yönetimle olan ilişkilerinde özerk bir yapıya sahip olmakla birlikte kanunların öngördüğü ölçüde kendi yönetim modellerini belirleme güçleri bulunmaktadır. Finlandiya, idareler arasındaki ilişkiler bakımından yerleşme konusunda birtakım değişimler yaşamıştır. Belediyeler, özellikle de 1990’lı yıllardan itibaren özerk yönetim birimleri şeklinde yapılandırılmış, buna paralel olarak da mali anlamda bağımsızlık kazanmıştır. Parlamentonun yasal düzenlemeler yaptığı konuları, belediyeler uygulamaktan sorumlu tutulmaktadır. Finlandiya, işgücü bakımından halkın önemli bir bölümünü istihdam eden bir ülkedir. Yukarıda da bahsedildiği üzere, GSYH içindeki payının da yüksek oranda olduğu belediyeler “refah devleti” anlayışının bir sonucu olarak ortaya çıkmakta, çeşitli yetki ve görevlerini kendi bünyesinde bulundurup hizmetlerini sunmaktadır. Son yıllarda, Finlandiya devletinde demografik değişimler yaşanmaktadır. Bu durum; nüfusun yaşlanması problematiğine, hizmetlere olan taleplerin artış göstermesine ve iç göçü hızlandırmasına sebep olmaktadır. Bu da belediyelerin mali yönden olumsuz anlamda etkilenme-

sine ve merkezi yönetim tarafından birtakım reformlar oluşturulmasına sebep olmuştur, sonuç olarak ise; belediyelerin birleşmesi ve sayılarının azaltılması yoluna gidilmiştir (Kettunen, 2001:42).

Belediyeler tarafından düzenlenen hizmetler; eğitim, kültür, sağlık, ülkenin refahı, kamu hizmetleri ve spor şeklindedir. Bunların içeriği ise; ortaokullar, meslek enstitüleri, yetişkinlerin eğitimi, müzik ve sanat eğitimleri, politeknik eğitimler, kütüphane, bakım hizmetleri, çevre sağlığı, madde bağımlıların ıslahı, çocukların korunması, engelli ve zihinsel vatandaşlara destek, su ve enerji, atık yönetimi, cadde ve sokakların bakım ve onarımı, toplu taşıma, park, bahçe ve açık alanlar, spor salonları ve tesisler, arazilerin kullanımı ve planlanması, ticari faaliyetler, istihdam ve konutlara ait tüm görev ve sorumlulukları kapsamaktadır (Akdemir & Karakurt 2016:137).

Belediyelerin yönetim organı genel oy ve nispi temsil sistemiyle dört yıl için seçilen belediye meclisleridir. Yasal olarak o belediyede ikamet eden ve on sekiz yaşını doldurmuş bir Finlandiya vatandaşı oy kullanabilmektedir. Bununla birlikte 1976 yılında düzenlenmiş anayasa sonrası, Finlandiya'da en az iki yıl ikamet etmiş olan Danimarka, İsveç, İzlanda ve Norveç vatandaşları da oy kullanabilmektedir. Ülkede yerel yönetim seçimlerine katılım, ulusal seçimler kadar yüksek değildir (Meditz & Solsten 1990:79).

Belediyelerin örgüt yapıları; belediye meclisi, belediye yürütme kurulu, belediye komiteleri, denetim komitesi ve belediye başkanından oluşmaktadır.

- Belediye meclisi: Seçim komitesi tarafından belirlenmiş olan seçimler 4 yıl için yapılmakta, meclis gizli oy usulü ile belirlenmektedir. Belediye meclis üyelerinin sayısı o belediyenin nüfusuna bağlı olarak değişebilmektedir. Meclis, stratejik ve finansal ana hatlar üzerine hedefler belirleyip bütçeyi onaylamakla yetkilidir. Meclis belediyenin karar organıdır. Bu nedenle seçmenine karşı sorumludur. Meclis, belediye başkanını seçmesinin yanı sıra yürütme kurulu üyelerini de belirlemekle yükümlüdür. Meclis; belediye bütçesini onaylamak, borçlanmaya karar vermek, mali denetçilerin raporlarını görüşerek karara bağlamak, belediyenin imar planlarını onaylamak, belediye fonu, gelir vergisi ve hizmet sonrası alınacak ücretleri belirlemek gibi hususlardan sorumludur (Moisio, Loikkanen & Oulasvirta, 2010:158-159).

- Belediye yürütme kurulu: Kurul üyeleri belediye meclisi tarafından 2 yıl için seçilmektedir. Fakat 2 yılın sonunda görev süreleri uzayabilmektedir. Belediye idaresi ve finansal yönetimleri konusunda önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumlulukların büyük bir bölümü, meclisin aldığı kararların uygulanmasına yöneliktir. Bunun dışında komisyonun aldığı kararların denetiminden sorumludur. Haftada bir kez alınacak kararların görüşülmesi için

toplannmaktadır (The Association of Finnish Local and Regional Authorities, 2011:4).

- Belediye komiteleri: Belediye meclisi, görev ve sorumlulukları zamaında yerine getirmek adına sorumlu komiteler oluşturma kararı almaktadır. Komiteler genel olarak yerel politikacılardan oluşmaktadır. Bu komiteler sağlık, sosyal hizmet, kültürel hizmet, eğitim ve altyapı hizmetlerinden sorumlu olmaktadır. Belediye örgütü içerisinde yasalarla kurulan tek komite olarak denetim komitesi ise; performans denetimi olarak görev yapmakta, hizmetin uygun kalitede üretilip üretilmediği konusunda belirleyici rolü bulunmaktadır. Bunların dışında, belediyeler tarafından seçilen ve denetim firmasından gelen, belediyenin finans yıllık raporlarını denetleyen dış denetiminden sorumlu yetkililer de bulunmaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere, iç denetim sistemi belediyelerin her türlü işlemlerinin sürekliliği, kalıcılığı, hesap verebilirliği, problemlerinin belirlenmesi ve finansal yansımaları bakımından önemlidir (Yalçındağ, 1996:79-80).

Finlandiya belediyeleri 1940'lı yıllar itibarıyla harcama ile ilgili kararlarında geniş bir takdir yetkisine sahip olmakla birlikte, görev ve hizmet sunumlarında gözle görülür derecede artış yaşanmıştır. Yerel yönetim harcamalarının merkezi yönetim harcamalarını geçmesi ve bunun halen devam etmesi ile beraber "refah devlet" anlayışı etrafında hareket etmektedirler. Endüstrileşme ve tarım sektörün-

den hizmet sektörüne geçişle birlikte, harcamaların da arttığı bilinmektedir (The Association of Finnish Local and Regional Authorities, 2011:7).

- Belediye başkanı: Başkan, meclisin bir üyesi değildir. Belediyedeki en yüksek rütbeli olarak adlandırılan bir memurdur. Belediyeyi sevk ve idare eden finansal yönetim ve diğer hususlardaki yetkilerin başıdır ve yürütme kurulu ile birlikte çalışmaktadır. Seçimle başa gelmemekte, meclis tarafından atanmaktadır. Bu nedenle de seçim sürecinden de etkilenmemektedir. Başkan, herhangi bir durum karşısında meclis dağılsa bile görevini sürdürmeye devam etmektedir. Görevleri; meclisin aldığı kararları faaliyete geçirmek, hizmetlerin eşgüdüm olarak gerçekleştirilmesini sağlamak, etkin ve verimli bir hizmet sunmak ve meclise karşı sorumlu hareket etmektir (Localfinland. Fi Municipal System, 2015).

Finlandiya üniter bir devlet olmasına rağmen Avrupa'nın en güçlü yerel yönetim birliklerine sahip bir ülke olmakla birlikte OECD ülkeleri arasında birinciliğini yıllardır korumaktadır. Bu durum Finlandiya'nın ulusal kalkınmasına katkıda bulunmakta ve onun yerel özerklikten yararlanmasını sağlamaktadır. Finlandiya, merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde yerindelik denetimi sağlamamakta, yerel yönetimlere hemen her konuda geniş yetkiler vermektedir. Merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde yalnızca hukuki denetim yetkisi bulunmakta, uygun

bulunmayan, usulsüz işlemlere karşı yaptırımlar uygulanmaktadır. Bunu ise yargı organı gerçekleştirmektedir. Belediyeler yönetim statülerine uygun kamu düzenini sağlayacak kurallar ve ilkeler geliştirebilmektedir. Ayrıca belediyeler yapılacak harcamalar konusunda geniş yetkilere sahiptir. Ücretler, harçlar, borçlanmayla gelen gelirler, yapılan yatırımlar ve merkezin yapmış olduğu yardımlar, genel bütçe paylarının neredeyse yarısını oluşturmakta ve bu paylar daha çok gider olarak belirlenmektedir.

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına Göre Finlandiya ve Hollanda

Yerel yönetimlerin değişim ve dönüşümünü sağlayan en önemli unsurların başında Avrupa Birliği gelmektedir. Çünkü Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği tarafından hazırlanan

anlaşmaların içeriğindeki şartlar, ülkenin merkezi yönetiminin kendi yerel yönetimleri konusunda yapması gereken değişiklikler üzerindeki en önemli unsurlardır. Ülkelerin ulusal kamu yönetimlerinin bu birlik etrafında hareket etmesi için bazı belirli standartlara uyması gerekmektedir. Avrupa Birliği ulus üstü bir kuruluştur. Bu nedenle ülkelerinin yerel yönetimlerinde vatandaşlara daha yakın olması, demokratik bir ortamda hizmet sunumunu gerçekleştirmesi ve alınan siyasi kararların uygulamaya geçirilmesi için yerel yönetimlerin ek kaynaklarının belirlenmesi gibi konularda önemli yetkileri bulunmaktadır. Bu nedenle Avrupa Birliği, ülkelerin yerel yönetim anlayışlarında saydam, katılımı destekleyen, temsili demokrasi anlayışıyla hareket eden, hukuk üstünlüğünü benimseyen, yerel yöneticileri seçimle iş başına gelen,

yerellik ve yakınlık ilkelerine uygun hareket eden bir anlayış içermesini beklemektedir (Tekdere, 2019:251).

Avrupa Birliği, ekonominin güçlenmesi ve toplumsal uyumun artırılmasında yerel yönetimler arası ilişkilerin önemine vurguda bulunmaktadır. Avrupa Birliği kurucu antlaşması olan Maastrich Antlaşması'nda, temel ilke subsidiarity (yetki paylaşımı, yerellik) ilkesi olarak belirlenmiştir. Bu ilkenin içeriğinde merkezîyetçi bir yönetim yapısıyla hareket eden ülkelerin yönetim sistemlerinin, birtakım değişim ve dönüşümler yaşadığı, demokrasinin işlevsellik kazandığı ve ülkelerin iç işlerini kapsayan faaliyetler bulunmaktadır. Bir diğer antlaşma olan Lizbon Antlaşması hem yerel hem de bölgesel yönetimlerin yerel ilkelere uygun bir şekilde karar alma, yasa ve politika oluşturma, yetki devrinin geliştirilmesi gibi etkinliklerin güçlendirilmesini sağlamaktadır. Avrupa Birliği'nin işlevsellik kazanması; onun yasal bir çerçevede sunulması, demokrasinin güçlendirilmesi hem kurumsal hem de yapısal anlamda sorunların çözüme kavuşması ve Avrupa Birliği'nin uluslararası alanda etkin ve verimli bir kuruluş olmasını da beraberinde getirmektedir (Oğurlu, 2008:9). Bu nedenle Avrupa Birliği, Bölgeler Komitesi'nden konuyla ilgili kendilerine aday olacak ülkelerin, yerel düzeydeki kapasitelerini güçlendirmelerini ve entegrasyon sürecini hızlandırmalarını istemiştir. Yerel ve bölgesel yönetimlerin özerk bir yapı benimsemesi, görev ve sorumlulukla-

rını yerine getirmek adına yeterli mali kaynağa sahip olması, yönetimlerin kendi aralarında iş birliğini geliştirmesi, halkın ihtiyaçlarına en uygun kararları alıp bu kararların etkin ve verimli hizmet sunumu sağlaması için bütünleşme ve aktif katılım oldukça önemlidir (Negiz, 2015:316).

Avrupa Birliği hem üye ülkeleri hem de ülke içindeki insanları tek bir pazarda birleştirmeyi amaçlamaktadır. Bunun gerçekleşmesi için o ülkenin sosyal ve ekonomik unsurlarının birleşmesine bağlı olmaktadır. Birleşmenin ortaya çıkması ise; yerel yönetimlerin özerk hale gelmesi, karar alma mekanizmalarının tabandan tavana doğru gerçekleşmesi, yerellik ve yerindelik ilkelerinin şartlara uygun bir şekilde ortaya konması gereklidir. Bu nedenle Avrupa Birliği, subsidiarity ilkesinin tüm ülkelerin yönetim yapılarında uygulanmasını ve yaygınlaşmasını beklemektedir. Ayrıca Avrupa Birliği, yerel çevredeki kaynakların artmasını, altyapı çalışmalarının, girişimciliğin ve çevresel düzenlemelerin desteklenmesini öngören bir anlayışa sahiptir. Avrupa Birliği; ülkelerin refah devleti anlayışı oluşturmalarını ve hizmetlerin halka sunulması için daha etkin hareket edilmesini sağlamak, yönetim anlayışı etrafında hareket etmek, yerel ve bölgesel anlamda oluşabilecek ya da oluşmuş dengesizliklerin önüne geçebilmek, serbest ticareti yaygınlaştırmak, Avrupa Birliği ülkelerini bütünleştirmek, onları tek pazar haline getirmek, yerel yönetim anlayışını güçlendirmek ve bu yöne-

tim biçiminin daha demokratik bir tarzı olduğu konusunda ülkelerinin ya da aday ülkelerin bilgi edinmesini sağlamak, bu yönetim biçimini etkin kılmak, bütünleşme sürecinde birtakım anlaşma, şart ve fonlarla destek vermek ve mali özerklik anlamında yeterli mali kaynaklarla donatılmış bir yerel yönetim anlayışı için ülkelerin kamu yönetimlerinin değişim ve dönüşüm geçirmesi konusunda onları teşvik etmek amacıyla oluşturulmuştur (Karakılçık, 2015:47).

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı 15 Ekim 1985 tarihinde imzaya açılmış ve 1988 yılında yürürlüğe girmiştir. Şartın 12. maddesinde, tarafların birinci bölümde yer alan şartların en az 10 tanesini "aşağıdakilerin arasından seçilmek üzere en az 20 paragrafı ile kendisini bağlı kabul etmeyi taahhüt edecektir" ibaresi yer almaktadır (Avrupa Konseyi, 2014:17). Şarttan çekilme başlıklı 17.maddesine göre, şarta taraf olan devletler çekilmek istedikleri takdirde bunun için beş yıl beklmeleri gerektiği açıklanmaktadır. Şartta toplamda üç bölüm bulunmakta ve bu bölümlerin başlıkları maddeler halinde kendi içinde sınıflandırılmaktadır. Birinci bölümde; özerk yerel yönetimlerin anayasal ve hukuki dayanağı, özerk yerel yönetim kavramı, özerk yerel yönetimin kapsamı, yerel yönetim sınırlarının korunması, yerel makamların görevleri için gereken uygun idari örgütlenme ve kaynaklar, yerel düzeydeki sorumlulukların kullanılma koşulları, yerel makamların faaliyetlerinin idari

denetimi, yerel makamların mali kaynakları, yerel makamların birlik kurma ve birliklere katılma hakkı, özerk yerel yönetimlerin yasal korunması şeklindedir. İkinci bölümde muhtelif hükümler ve yükümlülüklerin bulunduğu başlıklar, kapsayacağı makamlar maddeler şeklinde ifade edilmiştir. Üçüncü bölümde ise; imza, onay ve yürürlüğe girme, topraklara ilişkin hükümler, çekilme kararı ve bildirimler maddeler halinde açıklanmıştır (Resmî Gazete, 1992:2-6).

Üniter bir devlet olan Finlandiya, yerelleşme düzeyi bakımından incelendiğinde uluslararası ekonomi örgütlerinden Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği ülkeleri arasında en yerel düzeyde bulunan bir ülkedir. Anayasayla özerk alanı genişletilmiş olan Finlandiya'da, belediye reformlarına önem verilmektedir. Özellikle belediyelerin bir araya gelerek iş birliği içerisinde hareket etmesi ve buna paralel olarak belediye sayılarını azaltma yoluna gitmeleri bölgesel reform hareketine önem verdiklerinin birer göstergesi kabul edilmektedir. Kamu personelleri konusundaki harcamaları bakımından yerel yönetimlerdeki payları en yüksek ülke olan Finlandiya, 1989 yılında Avrupa Konseyi'ne katılmış ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını 1990 yılında imzalamış, 1991 yılında hiçbir çekince koymayarak şartı kabul etmiş ve şart yürürlüğe girmiştir (Rizzo, 2006:2).

Finlandiya, yerel ve bölgesel demokrasinin gelişimine büyük önem veren

bir ülkedir. Ülke içerisinde yerel ve merkezi yönetimler arası ilişki, birbirleri arasındaki iletişim ve Avrupa Konseyi'ne bağlı ülkelerle arasında bir danışma ve iş birliği kültürü olması, sürece adapte olmalarını kolaylaştırmaktadır. Ademi merkezîyetçi bir yapılanmayla hareket eden Finlandiya, belediye reformları konusunda oldukça hassas davranmakta, borçlanmadan kaçınmakta ve oluşan maliyeyi dengelemeye çalışmaktadır. Finlandiya yerel yönetimleri, Avrupa'nın en güçlü yerel yönetimleri arasında yer alırken güçlü yerel yönetimleri sayesinde de ulusal anlamda kalkınması hız kazanmaktadır. Finlandiya'nın üniter bir devlet olması onun merkezîyetçi yönetim anlayışına sahip olduğu anlamına gelmemektedir. Finlandiya merkezî yönetimi, yerel yönetimler üzerinde yerindelik denetimi uygulamamış ve merkezî yönetimi, yerel yönetimlere geniş özerk alanlar bırakmıştır. Merkezî yönetim, yerel yönetimler üzerinde sadece hukuka uygunluk denetimini gerçekleştirmekte ve hukuka uygun bulmadığı herhangi işlem veya duruma karşı bazı yaptırımlar uygulayabilmektedir. Finlandiya, yerel yönetimlerinde halkın katılımını ve demokratik usullerin öne çıktığı belediyeciliğin yüksek performansını önemsemekte, kendi kaynaklarını ve gelirlerini kullanacağı bir yönetim anlayışı etrafında hareket etmektedir (Yağcıoğlu, 1996:82).

Finlandiya hem kamu hem de yerel yönetimlerde etkin ve verimli bir

hizmet sunumu amacı gütmektedir. Bu nedenle yerellik ilkesi kapsamında birçok reform uygulamış, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi'nin önem verdiği yerellik ilkesini temel olarak yönetim anlayışını oluşturmuştur. Yerel yönetimlerinde, halkın hizmetlerinin ona en yakın birimlerce yerine getirilmesi ve bu hizmetlerin en hızlı şekilde gerçekleşmesi için yetki alanını genişletmiştir. Avrupa Konseyi'nin önem verdiği bir diğer anlayış ülke kalkınması ve yenilikçi politikalarıdır. Finlandiya, merkezî ve yerel yönetimlerinde bu anlayış etrafında hareket etmekte, rekabetçi, küresel dönüşümlerin farkında olan güvenlik politikalarını geliştirmekte, nüfus hareketleri ve çevresel politikalarının ülkenin lehine gelişmesi için çalışmakta, sorunlar karşısında ise bu yenilikçi politikalarla çözüm yolu üretmektedir (Karakurt & Ela 2017:60-61).

Finlandiya, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı onayladıktan sonra kendi yerel yönetimlerinde değişim ve dönüşüm yaşayarak kendi oluşturduğu yasaları da bu şarta uyarlamaya çalışmaktadır. Bu nedenle hem ülke kalkınmasında hem de diğer ülkelerle yaptığı iş birliği çalışmalarında, Avrupa Birliği'nin oluşturduğu fonları kullanabilmektedir. Belediyelerin idari ve yürütme organlarındaki düzenlemeleri hususunda yetkilerinin genişletilmesi ve yerellik ilkesi kapsamında hareket edilmesi yerel demokrasinin gelişimini sağlamakta ve hizmet kalitesini artırmaktadır. Bunlarında dışında Finlandiya'nın,

yerel yönetimlerine kendi görevleri dışında herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük vermek için kanun çıkarma yoluna gitmesi gerekmektedir. Bu da Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda birinci bölümde "Yerel Yönetim Sınırlarının Korunması" başlıklı beşinci maddede yer alan ifadeyle birbirine paralel bir anlayış göstermektedir. Finlandiya merkezi yönetiminin, yerel yönetimler üzerinde yalnızca hukukilik denetimi bulunmaktadır. Yerel yönetimler üzerinde yerindelik denetimi uygulanmamaktadır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda yer alan Yerel Makamların Faaliyetlerinin İdari Denetimi başlıklı sekizinci maddesinde "yerel makamlara uygulanan denetimlerin müdahalelerinin korunması ve amaçlanan çıkarların sınırlandırılması" şeklindeki ifadeye paralel olarak Finlandiya, yerel yönetimlerini geliştirici ve dönüştürücü bir reform hareketiyle oluşturmuş ve bu ibareyi de hiçbir çekince koymadan kabul etmiştir. Finlandiya'da hizmet kalitesinin artırılması amacıyla belediye sayıları azaltılmakta ve belediyeler kendi aralarında iş birliğini geliştirerek birlikte hareket etmektedir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda "yerel makamların birlik kurma ve birliklere katılma hakkı" başlıklı ve 10. maddesinde yer alan ifadeye, yerel makamların ülke çıkarlarını koruyabilmek ve kaliteli hizmet sunumunu gerçekleştirebilmek için kendi sorumluluklarını yerine getirirken ortak ilgi ve görevlerin gerçekleştirilmesinde farklı makamlarla kanunlar

çerçevesinde iş birliği yapabileceği belirtilmiştir. Merkezi yönetim tarafından yerel yönetimlerine geniş özerklikler verilen Finlandiya, gelir kaynaklarını belirleme konusunda da güçlü mali özerkliğe sahiptir. Anayasa kararıyla belediyeler; vergi koyma, vergilere ek yükümlülük getirme, kişi ve kurumlar için birtakım muafiyet ve düzenlemeler oluşturma gibi haklara sahiptir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda "yerel makamların mali kaynakları" adlı başlığın dokuzuncu maddesinde, yerel makamların kendi öz kaynaklarını kendi koydukları kanunlar çerçevesinde oluşturabilme ve bunu kullanabilme hakkı ve esneklik sağlanmasıyla ilgili bir ibare bulunmaktadır (Council of Europe, 2017:13-16).

Finlandiya devleti, kamu ve yerel yönetimlerinde ulusal kalkınmaya büyük önem vermesi ve uluslararası iş birliği çerçevesinde hareket etmesi nedeniyle yerel yönetimlerinin özerk yapılarını güçlendirecek reformlar ışığında etkin ve verimli bir hizmet sunumu gerçekleştirebilmek için ulus üstü birliklerle hareket etmektedir. Ayrıca kendi yasalarını bu birliklerin yasa ve kurallarına uyarlamaya çalışarak şart koşulan ilkeler doğrultusunda üzerlerine düşen yükümlülükleri yerine getirmektedir. Hollanda, ikinci dünya savaşından sonra barış hareketi ve bunun devamlılığı için çalışmış, kendisi gibi düşünen, savaş istemeyen ve sosyal adalet ilkesi etrafında hareket edecek olan ülkelerle ekonomik anlamda iş birliği yapmaya karar

vermiştir. Bu nedenle 1952 yılında Avrupa Kömür Çelik Topluluğu'nun (AKÇT) kurulmasında yer alarak ekonomik büyümeye katkıda bulunmuş, 1957 yılında ise Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nda yer almıştır. 1992 yılında ise, Avrupa Birliği'nin temelini oluşturan ve demokratik bir yapı inşa edilmesini isteyen Maastricht Antlaşması'nı imzalamış, kendi çıkarlarını korumak için gerekli reform çalışmaları yapmaya karar vermiştir. Bu nedenle yerel yönetimlere büyük önem veren Hollanda, yerleşmiş iki kademeli yerel yönetim sistemi ile hareket etmiştir (Country Profile/Netherlands,2016:1). Hollanda da en yüksek yerel yönetim seviyesi olarak görülen belediyeler, kendi içinde oluşturduğu yasalarca düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra 2015'ten bu yana belediye sayılarında azalmaya giden Hollanda devleti, iş birliği ilkesine önem vermiş ve hizmet sunumunu daha hızlı ve etkin şekilde gerçekleştirme kararı almıştır. Ayrıca hizmetlerin daha verimli olması ve oluşacak maliyetlerin önüne geçilmesi de amaçları arasındadır. Bunun için merkezi yönetimle yerel yönetimler arasında birçok sorumluluk paylaşılmış, belediyelerin ve diğer yerel yönetim birimi olan illerin görev alanı genişletilmiştir. Hollanda, ademi merkezîyetçi bir üniter devlet yapısına sahiptir. Hem anayasal hem idari hem mali hem de geniş bir özerklik ve bağımsızlığa sahip olan ve Avrupa yerel yönetimleri arasında bir model olarak gösterilen ülkelerden biridir. Merkezi hükümeti,

il yönetimi ve belediye örgütlenmesi olarak üç kademeli yönetim sistemi bulunan Hollanda devletinde, belediyelerin il yönetimlerine göre yerel kamu hizmetleri konusunda daha geniş yetki ve sorumlulukları bulunmaktadır (Snape, 1995:644).

Hollanda, yerel yönetimlerine, merkezi hükümetin kanun yapımı, kanunların düzenlenmesi ve bunların uygulanmasına dair yardım etmesi konusunda önemli yetkiler vermiştir. Hollanda'da yerel yönetimler, özerklik ve iş birliği esasına uygun şekilde hizmet vermektedir. Hollanda anayasası yasama kanunlarının yerel yönetimlerin inisiyatifıyla şekil alabileceğini belirtmiştir. Bu nedenle Hollanda devleti için yerel yönetimlerin gerekliliği oldukça önemlidir. Hollanda yerel yönetim birimlerinden biri olan il yönetiminin sadece yönetsel yetkisi bulunmakta ve belediyeler kadar geniş yetkilere sahip olamamaktadır. Belediyeler, halka en yakın yerel yönetim birimi olmakla birlikte yerel hizmetlerin halka en hızlı, en etkin ve en verimli sunulmasında kilit yönetimlerdir. Hollanda belediyelerinin işlemleri üzerinde kraliyet ve illerin denetim ve gözetim yetkisi bulunmakta fakat bu yetki yerindelik üzerine değil işlemlerin hukukiliği üzerine gerçekleştirilmektedir. Bunlar, ön inceleme ve kararın iptali üzere iki şekilde oluşturulmakta, yasa ve kanunlara uygun olarak vesayet yetkisi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Hollanda Parlamentosu 2001'den sonra belediyelerin özerk alanını ge-

nişletecek ve belediyelerin kendi işleminde karar alıp uygulamasını sağlayacak yeni kararlar olarak yerel kamu denetim kurulunu kurarak bağımsız denetçilerden oluşan bir denetim ofisini zorunlu kılmaktadır (Önder, 2005:50).

Hollanda, demokratik değerlere önem veren bir ülkedir. Bu nedenle katılımı destekleyen ve onu hayata geçiren bir anlayışla reform çalışmaları yapmaktadır. Hollanda’da sadece Hollanda vatandaşı oy kullanmamakta, ülkede beş yılını dolduran her vatandaş oy hakkına sahip olmaktadır. Katılımı özendiren bu hareket ayrıca ülkede yaşayan her vatandaşın yerel ihtiyacının karşılanacağı anlamına gelmektedir. Belediyelerin gerektiğinde birlikte hareket ettiği, hizmetlerin daha hızlı ve etkin şekilde halka sunulmasının öncelikli amaç edinildiği Hollanda yerel yönetim sistemi, Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartı’nın “yerel makamların birlik kurma ve birliklere katılma hakkı” başlıklı ve madde 10’da yer alan şarta göre hareket etmektedir. Şart; her devletin ortak çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi, hizmetlerle ilgili ortak konularda birlikte hareket edilmesi ve başka devletlerin yerel makamlarıyla iş birliği yapılabilmesi esasına dayanmaktadır. Ayrıca belediyelerin AB ile uyum içerisinde olup olmadığının kontrolünün sağlanmasında bir rehber görevi görmesi için inşa edilmiş olan De Europaproof Gemeenten projesi, Hollanda Belediyeler Birliği tarafından uygulamaya konulmuş-

tur. Hollanda, yerel yönetimlerine anayasa ve yasalar ışığında geniş bir özerk alan bırakmıştır. Hollanda yerel yönetimleri, ikili bir yapı benimsemektedir. Merkezin bir taşra örgütü bulunmamakta ve yerel yönetimler, merkezin kendi üzerinde bulunan sorumlulukları dışında tüm kamu hizmetlerini yerine getirmektedir. Bu durum Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın “yerel makamların görevleri için gereken uygun idari örgütlenme ve kaynaklar” başlıklı madde altında yer alan ibareyle uyumaktadır. Ayrıca merkezi ve yerel yönetimlerin görev ve hizmetlerin bölüşümünün görevin niteliği ve maliyetinin, görevleriyle uyuşmayacak bir faaliyetin hukuki ilkelere göre uygun şekilde anayasayla belirlenmesi esasının “yerel düzeydeki sorumlulukların kullanılma koşulları” başlıklı yedinci maddeyle uygunluk göstermektedir (VNG,2008:22).

Hollanda yerel yönetimleri esnek bir sisteme dayanmaktadır. Bu nedenle belediye sayılarında azalmaya gidilmiştir. Amaç; işlevsel hareket etme ve yerelleşmeyle gelen görev ve sorumlulukların daha hızlı, etkin ve verimli şekilde gerçekleştirmektir. Yönetimler arası iş birliğinin kurumsallaşmasıyla birlikte maliyeti dengelemekte ve bütçe sorunlarını azaltmaktadır. Ayrıca yerel yönetimlerin kendi iradeleriyle birleşme kararı “yerel makamların birlik kurma ve birliklere katılma hakkı” başlıklı 10.maddede yer alan ibareye uygun şekilde yürütülmektedir. Yetkiler, kanunlar

çerçevesinde hem ülke çıkarını düşünecek şekilde hem de AB ülkelerinin yerel makamlarıyla iş birliği yapacak ölçüde kullanılmaktadır (Karkın, 2013:297).

Hollanda'da yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları, anayasal düzeyde açık bir şekilde tutulmakta ve yerel yönetimlerin kamu hizmeti üretmesi konusunda genel bir yetkisi olduğu görülmektedir. Bu durum Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın "özerk yerel yönetimlerin anayasal ve hukuki dayanağı" başlıklı ibaresinin ikinci maddesiyle uyum sağlamaktadır. Bu maddede, yerel yönetimler ilkesinin ulusal mevzuat ve uygun durumlarda anayasa ile tanınacağı hususuna dikkat çekilmektedir (Haaren & Dresens 2012:467).

Hollanda'da yerel yönetimler oldukça geniş yetkilerle donatılmıştır. Özellikle belediyeler, ülke içindeki en önemli yönetim birimi olarak kabul edilmektedir. Belediyelerin görev ve yetkileri arasında, o bölgedeki inşaat çalışmaları için izin verilmesi, pasaport işlemleri, doğum, evlilik ve ölüm gibi kayıtların alınması bulunmaktadır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın "özerk yerel yönetim" başlıklı dördüncü maddesinde de yerel yönetimlere, kanunlara uygun şekilde görev ve sorumluluklar verilmesini, başka makamlara verilmemiş yetkileri kullanabilmelerini ve bu yetkilerin herhangi bir bölgesel makam tarafından sınırlandırılmayacağını belirten ibare yer almaktadır (VNG, 2008:40-41).

Sonuç

Avrupa Birliği üyesi olan ülkeler, hukuk devleti, yerel yönetimlerin halka yakın olması ve en önemli yönetim biçimlerinden sayılması, yerel yöneticilerin seçmenler tarafından seçilerek başa geçmesi, demokratik unsurların baz alınarak harekete geçilmesi, yönetim ve yerel özerklik, etkin ve verimli hizmet sunumu gibi ilkeler etrafında ortak prensiplerle hareket etmektedir. Yerel yönetimlerin biçimlenmesini sağlayan yerel özerklik; ülkelerin demokratik hareketlerinin gelişmesi ve yönetimde etkinlik sağlanması açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle yerel yönetimlerin güçlü, adil ve sürekli olabilmesi hem idari hem de mali özerkliğe sahip olmasıyla gerçekleşmektedir. Yerel özerklik, seçmenin doğrudan yönetime katılımını ve ihtiyaçlarının doğru şekilde iletimini de kolaylaştırmaktadır. AB ülkeleri son zamanlarda yerel yönetim birimlerindeki sayıyı azaltmaya çalışmakta ve yerel yönetimler arasındaki ilişkiyi geliştirme yoluna gitmektedir. Bu ülkelerden Finlandiya ve Hollanda, belediye sayılarını azaltma yolunu seçerek kendi yerel yönetimleri arasındaki politikalarında iş birliğini geliştirmeye çalışmaktadır.

Yerel yönetimlerde demokratik kaygı ve herhangi bir hiyerarşik kurala bağlı kalmadan anayasal düzene uygun şekilde yerel özerkliği öncelik tutan bir yaklaşımla hareket edilmesi oldukça önemlidir. Bölgenin alacağı hizmet kalitesini artıran bu ilkeler, halka yakınlığı esas alan yerellik il-

kesiyle birleşince sadece fiziksel kalkınma değil toplumsal kalkınmayı da hızlandıracaktır. Bunun dışında yerel yönetimler, üstlendiği eğitim, sağlık, sosyal bakım, kültürel etkinlik, turizm, pasaport, güvenlik gibi faaliyetlerle merkezi yönetimin üzerinden yük almakta hatta çoğu zaman birlikte hareket ederek halka hızlı ve etkin şekilde hizmet sunmaktadırlar.

Avrupa ülkelerinde halkın yönetime katılımı, halka en yakın birimler olan yerel yönetim birimlerinin hizmet kalitesinin artırımı ve yerel yönetimlerin geniş bir özerkliğe sahip olması oldukça önemlidir. Bu nedenle Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı olan uluslararası sözleşme metni kapsamında yerel yönetimlerin, geniş bir özerkliğe sahip olmasını amaçlamaktadır. Şart ayrıca merkezi yönetimin rolünün azaltılması gerektiği ve buna ek olarak merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde denetim mekanizmasının olabildiğince az olması gerektiği üzerine vurguda bulunmaktadır. Bu çalışmaya konu olan ülkeler, merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde yalnızca hukukilik denetimine tabi tutulmakta ve buna bağlı olarak da yerel demokrasi ve hizmet sunumundaki kalitenin nedensel önemli olduğunun farkına varmaktadır.

Finlandiya yerel yönetimleri hem mali hem de idari anlamda büyük bir özerklikle idare edilmektedir. Yerellik ilkesine uygun olarak hareket eden Finlandiya devleti, yerel demokrasi-

nin gelişimi ve hizmetlerin etkin ve verimliliğine önem veren bir anlayışla yönetim anlayışı benimsemiştir. Finlandiya, üniter bir devlet olmasına rağmen, yerel yönetim birimlerine geniş bir özerklik alanı açmış ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın içinde bulunan maddeleri de kendi yerel yönetim yasalarına uygun hale getirmeye çalışmıştır. Bu durum Finlandiya için zor olmamıştır. Çünkü Finlandiya'da yerel yönetimler etkin birimler olarak kabul edilmekte ve yerel yönetimler merkezi yönetimin birçok görevini yerine getirerek büyük roller üstlenmektedir. Bunun yanı sıra, merkezi yönetim şayet yerel yönetimlere görevleri dışında bir iş yaptırmak istiyorsa, bunun için kanun çıkarmak zorundadır. Bu da yönetimlere verilen tüm sorumlulukların belirli bir düzen içerdiği anlamına gelmektedir.

Hollanda da Finlandiya gibi üniter bir devlettir. Yerel yönetimlerini hem idari hem de mali konularda özerk bir statüye taşıyan Hollanda, demokratik değerlere önem vermekte ve bu nedenle katılımı esas amaç edinmektedir. Bu amaç çerçevesinde yerel yönetim birlikleri içerisinde belediyelerin sorumluluğunu artırma çabasına giren Hollanda devleti, kurduğu belediye birlikleri yardımıyla Avrupa Birliği ile uyum içerisinde faaliyetlerine devam etmektedir. Bunun en önemli nedeni vatandaşlara işlevsel, hızlı, etkin ve verimli bir hizmet sunumu gerçekleştirmek ve yapılan tüm faaliyetlerin şeffaf, hesap verilebilir ve ye-

rellik ilkesine uygun olmasına dikkat etmektir. Hollanda yerelleşmeye ve özerkleşmeye önem veren bir ülke olduğundan anayasaları ve diğer yasal düzenlemeleri de yerelleşmeyi oldukça destekleyen bir çaba içerisinde.

Genel olarak bakıldığında Hollanda ve Finlandiya'nın yerel yönetim yasaları birbirine benzemektedir. Her iki ülkede de yerel yönetimlerinde belediyelere büyük ölçüde görev ve sorumluluk vermiştir. Yerel yönetimlerin hizmet kalitesini artırmak için kendi iradeleriyle birleşmesi ve belediye sayılarının azaltılması yolunu seçen her iki ülkede, demokrasinin yerelden gelişmesi sağlanmıştır. Yerel yönetimlerinde mali ve idari özerkliğe sahip olan ülkeler ihtiyaç duyduklarında kendilerine yardımcı olacak birim ve örgütler belirleyebilmektedir. İki ülkenin de merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasında bir yargı güvencesi bulunmaktadır. Bu yüzden özerk alanın işgal edilmesi ve yerele verilen yetkinin gasp edilmesi gibi bir durum söz konusu bile olmamaktadır. Ve yine her iki ülkenin yerel yönetimlerinin gelir kaynakları onların lehine olacak şekilde düzenlenmekte ve bu durumun giderek daha da güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Kaynakça

Akdemir, T ve Karakurt, B. (2016). "Nordik Ülkelerinde İdareler arası Mali İlişkiler", KTÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 6(11), 127-159.

Brink, Ton Van den. (2010). Implementing European Union Law in the Netherlands: The Current System, its Limitation and Possible Alternatives, European Public Law, 12(3), Utrecht University.

Congress of Local and Regional Authorities- Council of Europe, (2017). Local and Regional Democracy in Finland

Çelen, M. (2013). Finlandiya'da Yerel Yönetimler, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 22(2), 83-113.

Çevikbaş, R. (2012). Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye'de Uygulanabilirliği, Türk İdare Dergisi, 475, 33-62.

Erdoğan, E. Özkan, C. ve Erdoğan, H. A. (2019). Dünyada ve Türkiye'de Yerel Yönetim Binalarının Gelişim Süreci,

Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2(12), 246-263.

Eric, S. Meditz S. W. (1988). Finland: A Country Study, Library of Congress. Federal Research Division, Washington.

Haaren, D. Ine van (2012). "Local Government in the Netherlands", Angel- Manuel Moreno (Ed) Local Government in the Member States of the European Union: A Comparative Legal Perspective, Madrid: Instituto Nacional de Administration Publica, 459-483.

Karkın, N. (2013). "Hollanda Yönetmel Düzeninde Yerel Yönetimler", Dünya'da Yerel Yönetimler Örnek Uygulamalar, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 283-309.

Karakılıçık, Y. (2015). Yerel Yönetimler, (2), Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Kettunen, P. (2011). "The Finnish Municipal Reform: A Success or a Filter?" Paper Presented at the European Group for Public Administration Conference, Bucharest 7-9.

Koçak, O. Kavi, E. ve Es, M. (2017). Bilgi Toplumu Perspektifinde Refah Devleti: Finlandiya Modeli, Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 7(13), 48-75.

Localfinland.fi (2015). Local Authorities (is the web site of the Association of Finnish Local and Regional Authorities) <http://www.localfinland.fi/en/Pages/default.aspx> (Erişim Tarihi: 10.05.2021).

Moisio, A., Loikkanen H. A. ve Oulasvirta, Lasse. (2010). Public Services at the Local Level- The Finnish Way, Government Institute for Economic Research VATT U. S. Department of

State, (2020). Finland 2019 International Religious Freedom Ndreu, A. (2016). The Definition and Importance of Local Governance, European University of Tirana, Tirana, 10(1), 5-8.

Negiz, N. (2015). Avrupa Perspektiflerinin Yerel Yönetimlere Etkisi,

Mehmet Mecek, Mesut Doğan ve Bekir Parlak (Ed), İdari ve Mali Açından Türkiye'de Yerel Yönetimler, Bekad Yayıncılık, Antalya.

Önder, Ö. (2005). "Hollanda Yerel Yönetimleri", Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 14(2). 35-63.

Report, International Religious Freedom Report for 2019 United States Department of State, Office of International Religious Freedom.

Rizzo, F. (2006). Finnish Administrative Reforms in the 1990s: The Role of the Regional Councils Within Regional Policy Governance, Master Thesis, University of Joensuu, Joensuu.

Ronald, E. L. ve Jörgen S. S. (2005). Local Electronic Government in the Netherlands, Tilburg University, Technology & Policy Studies Research Journal, 119-155.

Tekdere, M. (2019). AB Üyesi ülkelerin Yerel Yönetim Yapıları, Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 248-282.

Thapa, I. (2020). Local Government: Concept, Roles and Importance for Contemporary Society, Master Thesis, Tribhuvan University, Nepal.

The Association of Finnish Local and Regional Authorities and Tyler Sutton, (2011). "Restructuring Local Government in Finland", Public Sector Digest, 1-5.

Turan, E. (2018). Üñiter Bir Devlet Olarak Finlandiya Yerel Yönetimleri, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(1), 84-102.

Van, Ewijk E. (2013). Between Local Governments and Communities, Doctoral Thesis, University of Amsterdam, Amsterdam.

VNG. (2017). Local Government in the Netherlands, Association off Netherlands Municipalities

VNG (2018) Local Government in the Netherlands, Vereniging van Netherlands Gemeenten,

http://www.vnginternational.nl/fileadmin/user_upload/downloads/publicationsAndTools/Local_Government_in_the_Netherlands.pdf (Erişim Tarihi: 03.05.2021).

Yalçındağ, S. (1996). "Finlandiya'da Yerel Yönetimler", Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 5(5), 71-83.

Kıbrıs Türklerinin Londra'da Yükselen Sesi

Mehmet Burak PİR*

Rus birliklerine karşı büyük hizmetlerin yaşandığı ve başkent İstanbul'un sınırlarının tehlike altına girdiği 93 Harbi neticesinde Osmanlı Devleti Rusların daha fazla ilerleyişinden endişe ederek Birleşik Krallık'ın desteğine ihtiyaç duymuştu. 13 Haziran 1878 tarihinde Berlin'de toplanacak kongre ve bu kongre sonucunda 13 Temmuz 1878 tarihinde imzalanacak Berlin Antlaşması'ndan önce, Osmanlı devlet adamları Birleşik Krallık diplomatları ile dirsek teması kurarak bu süreç içerisinde Rusya'ya karşı destek almaya çalışıyordu. Yapılan görüşmeler neticesinde kongre başlamadan önce Birleşik Krallık'ın desteğini almak için Osmanlı Devleti büyük bir taviz vermek zorunda kalacaktı. Bu taviz Kıbrıs'tı. Kıbrıs'ın yönetilmesi hakkı, Kıbrıs Konvansiyonu adı verilen gizli bir anlaşma ile belirli bir ücret karşılığı Birleşik Krallık'a ki-

ralandı. 1914'te 1. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla Birleşik Krallık ve Osmanlı Devleti'nin farklı kutuplarda karşı karşıya gelmesi, Britanyalıları kızdırdı ve ada 1914 yılında Britanyalılar tarafından vali atanmak suretiyle tamamen ilhak edildi. O günden bu güne Kıbrıs coğrafyasında 2. Dünya Savaşı, 1960'ta Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ilan etmesi, 1963 Kanlı Noel olayları, EOKA katliamları, 1974 Kıbrıs Barış Harekatı, 1983'te Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulması, adanın tekrar birleşmesini öngören Annan Planı'nın başarısız olması gibi uzun soluklu bir dönem yaşandı.

Bu uzun soluklu süreç içerisinde Kıbrıs Türklerinin büyük çoğunluğu da Rum Yönetimi'nin ve EOKA terör örgütünün baskıları neticesinde başta anavatan Türkiye olmak üzere İngil-

* Marmara Üniversitesi SBUİ Bölümü Öğrencisi

Waltham Forest belediye binası önünde KKTC Cumhuriyet Bayramı için düzenlenen tören. (Londra Gazete)

tere ve Avustralya gibi farklı ülkelere göç etmek zorunda kaldılar. Bugün Kıbrıs Türk diasporasının önemli bir kısmını İngiltere oluşturuyor. İngiltere'ye başlayan bu büyük göç dalgalarının en önemli sebeplerini özellikle Kanlı Noel ile başlayan Rum ırkçılığı ve İngiltere'nin adadakilerin kabulüne yönelik kanuni uygulamada sağladığı kolaylıklar olarak sıralayabiliriz (KKTC Dışişleri Bakanlığı, 2012).

Bugün İngiltere'de yaşayan Kıbrıs Türklerinin nüfusuna yönelik kesin bir bilgi bulunmasa da kaynaklar 170.000 ila 350.000 arasında bir yoğunluktan söz ediyor(Kıbrıs Postası, 2015). Kıbrıs Türk Dernekleri Konseyi

çatısı altında 28 farklı dernek ile teşkilatlanan(CTCAUK, 2022) ve bu dernekler aracılığıyla haklarını koruyan Kıbrıs Türkleri ayrıca Rauf Denктаş ve Dr. Fazıl Küçük adlı Türk okulları ile eğitim alanında da önemli çalışmalara imza atıyorlar(Londra Gazete, 2017 & Eurovizyon, 2012).

İngiltere'de yaşayan Kıbrıs Türkleri özellikle Londra'da yoğunlaşmış durumda. Başkent Londra'nın önemli bir yerleşimi olan Waltham Forest'ta ise 10.000 civarında Kıbrıs Türkü ikamet ediyor(CTCAUK, 2022). Bu sayı önemi yadsınamaz büyüklükte bir sayı, öyle ki Kıbrıs Türkleri esnaflarıyla, siyasetçileriyle, eğitimcileriyle

Waltham Forest'ın gündelik yaşamına önemli etkilerde bulunuyorlar ve şehir hayatını daha da renkli kılıyorlar.

Waltham Forest'ta birçok farklı etnik ve sosyal grup yaşadığından ötürü alınan karar gereğince tüm azınlıklar özel günlerinde belediye binası önünde yer alan meydanda kendi bayraklarını göndere çekme haklarına sahipler. Öyle ki Waltham Forest'ta yaşayan Tibet toplumu, Keşmir toplumu, LGBT organizasyonları gibi topluluklar kendilerini temsil eden bayrakları daha önceki dönemlerde Waltham Forest Belediye Binası önünde bulunan meydanda göndere çekmişlerdi(Central Tibetan Administration, 2018 & Guardian-Series, 2016, & Waltham Forest Liberal Democrats, 2021).

Waltham Forest'ta yaşayan Kıbrıs Türk toplumundan gelen talepler ve Waltham Forest Belediye Meclisi'nde yer alan Kıbrıs Türkü siyasetçilerin girişimleri ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bayrağı da 15 Kasım 2021 tarihinde kutlanan KKTC Cumhuriyet Bayramı münasebeti ile göndere çekildi. Kıbrıs Türk toplumundan birçok vatandaş, siyasetçi, sivil toplum temsilcisi hep bir ağızdan İstiklal Marş'ını okuyarak bağımsızlıklarının timsali olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bayrağının dalgalanışını izlediler(Londra Gazete, 2021).

Ne yazık ki bu gurur verici tablo çok kısa sürdü. Kıbrıs Rum diasporası

alınan bu karar sonrasında şikayetlerde bulununca Kıbrıs Türklerinin 1 günlük bayrak çekme izni, bayrak göndere çekildikten yaklaşık birkaç saat sonra Waltham Forest Belediye Başkanı Grace Williams tarafından iptal edildi ve göndere çekilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bayrağı gönderden indirilerek saygısızca bir çöpe atıldı. Bu durumun hemen akabinde belediye başkanlığı tarafından yapılan açıklamada "Birleşik Krallık tarafından tanınmayan bir bölgenin bayrağının göndere çekilmesi nedeniyle"(Waltham Forest Echo, 2021) isimleri belirtilmese de Kıbrıs Rum diasporasından özür dilendi. Bu ırkçı hareket Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nde ve İngiltere'de yer alan Kıbrıs Rum diasporası gazetelerinde "gururla" anlatıldı(Parikiaki, 2021). Bu açıklama neticesinde İngiltere'de yaşayan Kıbrıs Türkleri bayraklarına yapılan bu ırkçı saldırıyı protesto etmek üzere önce sosyal medyadan kampanya başlattılar. Ayrıca başkan Grace Williams'ın istifasına yönelik başlatılan imza kampanyasında bir günde 1500'den fazla imza toplandı(Waltham Forest Echo, 2021). Sosyal medyada başlatılan kampanyanın büyümesi üzerine, protesto bir adım daha genişletildi ve 9 Aralık 2021 tarihinde Kıbrıs Türk Dernekleri Konseyi organizasyonu ile İngiltere'nin dört bir yanında yaşayan Kıbrıs Türkleri Waltham Forest Belediye Binası'nın önünde düzenlenen protesto gösterisinde bir araya geldi.

Waltham Forest belediye binası önünde KKTC Cumhuriyet Bayramı için düzenlenen tören. (Londra Gazete)

Yapılan protesto gösterilerinde protestocular KKTC ve Türkiye bayraklarını dalgalandırarak "Kıbrıs Türkleri vardır!", "İrkçiliğe hayır!", "Ben Kıbrıs Türkü'yüm!", "Grace Williams istifa!" gibi sloganlarla egemenlik haklarına saygı gösterilmesini ve başkan Grace Williams'ın yaptığı ırkçı hareket nedeniyle istifasını talep ettiler. Yaklaşık 2 saat süren protesto gösterisi büyük ses getirdi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar yazılı bir açıklama yaparak protestoya destek verdiğini bildirdi ve protestoculara Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yapılan ayrımcılığa karşı haklarını ve adaleti aradıkları için teşekkür etti (KKTC Cumhurbaşkanlığı, 2021). Protesto

gösterisi ayrıca Londra'daki birçok gazetenin sayılarında da yer aldı (Guardian-Series, 2021).

Protestodan 11 gün sonrası insanlık tarihine kara bir leke olarak yazılacak 20 Aralık 1963 yılında başlayan Kanlı Noel olaylarının yıldönümüydü. Bayraklarına yapılan saygısızlıktan sonra daha da kenetlenen İngiltere'deki Kıbrıs Türkleri bu sefer de 20 Aralık 2021 tarihinde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Londra'daki Yüksek Komiserlik binası önünde bir araya geldiler. Yapılan protestoda bina girişinde EOKA terör örgütü tarafından yapılan soykırımda hayatını kaybeden Kıbrıs Türklerinin fotoğrafları ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

bayrakları asıldı(Hürriyet, 2021). 1 ay önce Waltham Forest'ta bayrakları indirilen Kıbrıs Türkleri, 1 ay sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bayrağını Rum Yönetimi'nin binası önünde dalgalandırmış oldular.

Bu gösteriler neticesinde Londra'da yaşayan birçok farklı etnik grup da Kıbrıs Türklerinin haklı mücadelesini desteklemek üzere büyük bir dayanışma örneği gösterdiler. Grace Williams'ın istifasını tekrardan talep etmek amacıyla 3 Mart 2022 tarihinde ikinci bir protesto gösterisi yapıldı. Bu protesto gösterisi ilkinde göre daha geniş katılımlı bir protesto gösterisi oldu. Protestoya İngiltere'deki Kıbrıs Türk derneklerinin yanı sıra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki sivil toplum kuruluşları da destek verdi. İngiltere'de yaşayan Türklere destek olmak amacıyla Azerbaycan Türkleri, Keşmirliler, Filistinliler ve İrlandalılar da gösteriye katıldılar, Türkiye, KKTC, Azerbaycan, Keşmir, Filistin ve İrlanda bayrakları yan yana dalgalandı(Avrupa Ajansı, 2022). Ayrıca ATV Avrupa kanalı gibi bazı Türk televizyon kanalları tarafından da protesto canlı olarak takip edildi. Kıbrıs Türk Dernekleri Konseyi Başkanı Ayşe Osman yaptığı açıklamada ayrıca başlatılan imza kampanyasının sayısının 3316 imzaya ulaştığını bildirdi(Londra Aktüel, 2022). Protestoyu yakından takip eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ikinci kez bir açıklama yayımlandı ve protestoculara desteğini yineledi(KKTC Cumhurbaşkanlığı, 2022).

Sonuç olarak; Waltham Forest Belediye Başkanı Grace Williams tarafından alınan ırkçı kararın ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bayrağına yapılan saygısızlığın, İngiltere'de önemli bir nüfusa sahip Kıbrıs Türk diasporasının siyasi alanda etkisini arttırmasına olumlu yararlarının olduğunu söyleyebiliriz. İngiltere'de azımsanamayacak kadar etkili bir nüfusa sahip olan Kıbrıs Türklerinin dernekleşerek yaptıkları toplantı ve protestolar şüphesiz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin egemenliğinin ve bağımsızlığının yurtdışında da savunulması açısından büyük bir öneme sahiptir. İngiltere'de yaşayan Kıbrıs Türk toplumunun bu durumdan sonra siyasi ve toplumsal alanda faaliyetlerini daha da arttırmasının, hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin "iki eşit egemen devlet" politikasının haklılığının dünya kamuoyuna duyurulmasına hem de ileride olası "KKTC'nin Birleşik Krallık tarafından tanınması" durumuna büyük katkılar yapacağı aşikardır.

Referanslar:

- About us – CTCA UK. (n.d.). Ctcauk.com. <https://www.ctcauk.com/about-us/>
- Alasya, F. (2015). Yurtdışındaki Kıbrıslı Türk sayısı 645 bin. KIBRIS POSTASI. https://www.kibrispostasi.com/c35-KIBRIS_HABERLERI/n176012-Yurtdisindaki-Kibrisli-Turk-sayisi-645-bin

- Dr. Fazıl Küçük Türk Okulu 28 yaşında. (2012). Eurovizyon. <https://www.eurovizyon.co.uk/londra/dr-fazil-kucuk-turk-okulu-28-yasin-da-h6436.html>
- Hadley, J. (2021). Statement on the raising of the TRNC flag at Waltham Forest Town Hall. Waltham Forest Liberal Democrats. https://www.walthamforestlibdems.org/wfld_statement_on_the_raising_of_the_trnc_flag_at_waltham_forest_town_hall
- In a historic first, Tibetan National Flag raised at Waltham Forest Town Hall, London - Central Tibetan Administration. (2018). Central Tibetan Administration. <https://tibet.net/in-a-historic-first-tibetan-national-flag-raised-at-waltham-forest-town-hall-london/>
- Kıbrıslı Türklerin bayrak protestosu - Londra Aktuel. (2022). Londra Aktuel. <https://londraaktuel.com/kibrisli-turklerin-bayrak-protestosu/>
- KKTC bayrağı Waltham Forest Town Hall'da dalgalandı - Londra Gazete. (2021). Londra Gazete. <https://londragazete.com/toplum/236837/kk-tc-bayragi-waltham-forest-town-hall-da-dalgalandi/>
- KKTC bayrağının indirilmesine karşı ırkçılık nedeniyle Waltham Forest Belediyesi önünde ikinci protesto. (2022). Avrupa Ajansı AVA Avrupalı Türklerin Sesi. <https://www.avrupa-ajansi.com/gundemdekiler/kk-tc-bayraginin-indirilmesine-karsi-irkcilik-nedeniyle-waltham-h23736.html>
- KKTC Cumhurbaşkanlığı - Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın açıklaması: "Kıbrıslı Türklerin, Kıbrıs Adası'nda Rumlarla eşit müktesep haklara sahip olduğu yadsınamaz bir gerçektir". (2022). Kktcb.org. <https://kktcb.org/tr/cumhurbaskani-ersin-tatarin-aciklamasi-kibrisli-turklerin-kibris-adasinda-rumlarla-esit-9485>
- Mellor, J. (2021). Protesters' fury after flag taken down outside town hall. East London and West Essex Guardian Series. <https://www.guardian-series.co.uk/news/19777621.protest-waltham-forest-takes-turkish-cypriot-flag/>
- Patient, D. (2016). Rainbow flag to be raised to mark start of LGBT history month. East London and West Essex Guardian Series. <https://www.guardian-series.co.uk/news/14245532.rainbow-flag-raised-mark-start-lgbt-history-month/>
- Presidency of TRNC - President Ersin Tatar's statement in support of the Turkish Cypriots protesting in front of the Waltham Forest Town Hall, London: "The TRNC flag is the symbol of our sovereignty and identity." (2021). Kktcb.org. <https://www.kktcb.org/en/president-ersin-tatars-statement-in-support-of-the-turkish-cypriots-9160>

- Rauf Denктаş Türk Okulu kuruluş yılını kutladı - Londra Gazete. (2017). Londra Gazete. <https://londragazete.com/toplum/103708/rauf-denktas-turk-okulu-kurulus-yilini-kutladi/>
- The Leader of Waltham Forest Council has apologised to the UK Cypriot community after the council granted permission to the raising of a flag | Parikiaki Cyprus and Cypriot News. (2021). Parikiaki | Cypriot Weekly Newspaper for all Cyprus News. <https://www.parikiaki.com/2021/11/the-leader-of-waltham-forest-council-has-apologised-to-the-uk-cypriot-community-after-the-council-granted-permission-to-the-raising-of-a-flag/>
- Yetkinoğlu, H. (2021). Londra'da 'Kanlı Noel'in 58. yılı protestoyla anıldı!. Hurriyet.com.tr. <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/londrada-kanli-noelin-58-yili-protestoyla-anildi-41966310>
- Yurt Dışında Yaşayan Kıbrıslı Türkler. (n.d.). KKTC Dışışleri Bakanlığı. <https://mfa.gov.ct.tr/tr/dis-politika/yurt-disinda-yasayan-kibrisli-turkler/>

Rethinking Covid-19 Policy Responses Of EU Institutions

Zühal ÜNALP ÇEPEL *

Abstract

The European Union (EU) has been fighting against a crisis brought by the Covid-19 since the year 2020. This paper aims to discuss the measures taken by the EU institutions. Member states have had conventional reactions even though the pandemic has been an unconventional threat. However, solutions limited to national level and conventional reactions have been damaging to European integration. The paper limits the research with evaluating the policy responses of Council of the EU, European Commission and European Parliament to Covid-19. Methodologically the paper is based upon qualitative data gathered from the official documents, related news in the mainstream global media and Eurobarometer public opinion polls since March 2020. It is argued in the paper that those three

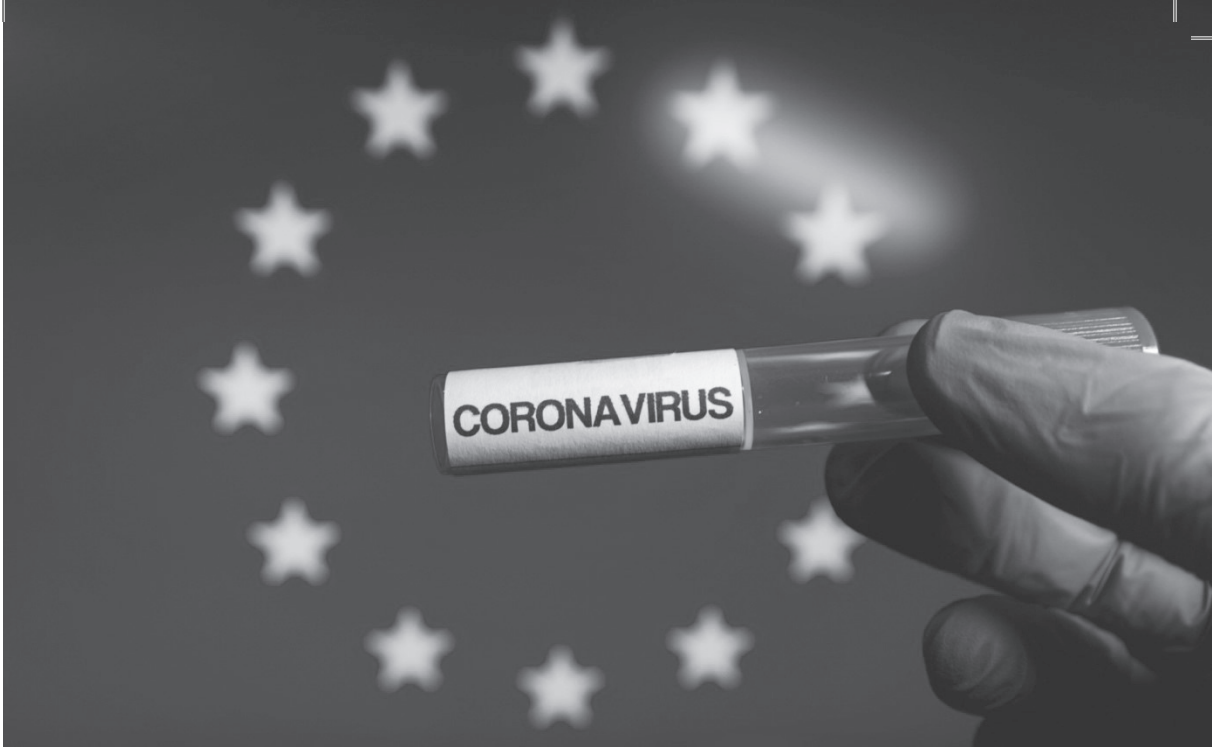
institutions have been reflecting the differentiated faces of the Union in tackling the crisis. Therefore, it is concluded that the EU has needed to take into account the increased voice of the European Parliament on Covid-19 measures in order to promote solidarity in the continent and to protect European integration.

Keywords: Covid-19, EU Institutions, Council of the EU, European Commission, European Parliament

Introduction

Covid-19 has deeply influenced every single person, family and society in the world. It has changed many habits, added new social realities, and transformed our ways of thinking and belongings. Europe as one of the wealthiest places in the world has experienced insurmountable results

* Assist. Prof. Dr. Dokuz Eylül University, Faculty of Business, Department of International Relations, Tinaztepe Campus, 35590, Buca, Izmir, ORCID: 000-0002-2057-5966, zuhal.unalp@deu.edu.tr.

since many of the states in Europe are not prepared for a health crisis. The security oriented policies of European countries and normative role of the European Union (EU) has had no clear-cut plans to stop a pandemic, and it has had no institutions and even instruments to manage this unconventional crisis.

Since this pandemic has expanded in the streets, homes and every social sphere, it has social results. This paper aims to explain the efforts of the main EU institutions, namely, the Council of the EU, European Commission and European Parliament over the Covid-19 crisis. The earlier crises regarding the EU such as the Eurozone crisis, migration crisis and Brexit are taken into account by EU institutions within the framework of EU economy and European security. Nevertheless, Covid-19 has been an unconventional crisis that both the

EU has not been prepared for and it needs a more different approach than the earlier ones.

As declared by the World Health Organization (WHO) in March 2020, Covid-19 spread fastest in European countries compared with the world. Thus crisis management which has had significant social and economic results has become an urgent task for the European states. The international society has been familiar with the solidarity crisis in the EU because of the past experiences in previous crises. The member states have not been following common policies over the Eurozone crisis, Brexit, European security and defense policy, populism, the rise of far right parties and migration crisis. Furthermore, policies on social health have not existed in the list of the EU's agenda until the Covid-19 pandemic.

The EU has always declared security and economic policies as the areas of high politics. Since other areas are ignored, Italy and Spain have been the deeply influenced EU member states with 129,919 Covid-19 deaths in Italy and 85,290 Covid-19 deaths in Spain until September 2021 (Worldometer, 13 September 2021). These states have been too disadvantaged against Covid-19 with their fragile economy and elderly population. Even though Italy and Spain were alarmingly influenced by the pandemic, the European partners did not hear their voices at the first phase of the crisis. Therefore, European solidarity as a principle of the EU has failed retrospectively. Covid-19 has resulted in a European identity crisis in addition to deep social and economic crises throughout the continent. This identity crisis has been a non-military security threat and exposed possible existential risks with the reflections of Covid-19 (Deen and Kruijver, 2020). The late measures of the EU to overcome the pandemic have been criticized especially by the deeply influenced member states and European citizens. Since March 2020, the EU has been shaping its policies within the scope of Covid-19 reality. The paper firstly explains Covid-19 as an unconventional threat over European integration; and secondly sheds light on the measures taken by the main EU institutions, namely the Council of the EU, European Commission and European Parliament to protect and reconstruct the integration during and after Covid-19.

1. Covid-19 as an Unconventional Threat over the European Union

The concept of 'unconventional threat' encompasses invisible threats to survival no matter how much military preparedness has been ensured (Nurhasanah, Napang and Rohman, 2020). "*Climate change, resource scarcity, infectious diseases, natural disasters, irregular migration, drug trafficking, information security and transnational crime*" have been the new age threats in the post-Cold War era (Caballero-Anthony, 2016). In 2019, Covid-19 as an invisible threat to human security has brought a new dimension of security understandings of states and the EU as a supranational organization.

The EU has had numerous crises from the early years of the integration until recently. The most influential crises have been bombings in Europe after the September 11 attacks, Eurozone crisis, Brexit, migration influx from particularly Syria and currently Covid-19. While the earlier crises have been regarded as economic and security crises, Covid-19 has not been regarded within the same limits since it has exposed very plainly social and psychological consequences. Therefore, member states and the EU could not get organized under common goals and searched for national solutions to the pandemic until March 2020.

Fast spread of Covid-19 from China to Europe has resulted in tremendous

changes in economic, political, social, security and health areas. After Italy, the Covid-19 disease has spread very fast to Spain, the United Kingdom and France. Insufficiencies in the Italian health sector made the state to demand for masks and other medical equipment from the EU member states. However, rather than the EU countries, China and Russia sent masks and health personnel to Italy. Thus, Italian citizens were angered with the policies of the remaining EU countries (Eurofound, 6 May 2020). France had also prevented the exportation of masks produced by a Swedish company to Italy. The French government returned the equipment to the company after its protectionist policy had been criticized by various non-state actors and states (Yetim, 2020). These developments have made the EU's solidarity principle dysfunctional in the first days of the pandemic.

The Solidarity principle is laid down in Article 222 in the Treaty on the Functioning of the EU (TFEU) which entered into force in 2009. It is stated in this clause that:

"The EU and member states have the option to act jointly; to prevent the terrorist threat in the territory of an EU country; to provide assistance to another EU country which is the victim of a natural or man-made disaster" (TFEU, a.222).

2004 terrorist attacks in Madrid was the first case that the EU operated the

solidarity clause. Currently, Covid-19 has forced the member states to show a prudent course of actions without damaging European solidarity. After the spread of the Covid-19 to the whole European continent, the center of the pandemic was replaced to Europe in March 2020. Regarding this development, the President of the European Commission, Ursula von der Leyen proposed to ban Schengen visits for 30 days. The proposal was approved on 17 March 2020. Unexpectedly, some of the member states such as Czechia, Poland, Slovakia, Slovenia, Malta and Hungary closed their borders even to the Schengen states. Additionally, France suggested increasing measures within the Schengen Area. Further to that, the leader of the far right political party, the then National Front Party, Le Pen, called upon to close borders to Italy (Hatip, 2020). It is obvious that free movement of persons has been one of the basic rights within the Union. Furthermore, passports and identity cards are important signals of European identity construction efforts of the EU. In those documents, European identity can be seen as the upper identity of European citizens (Pogonyi, 2019).

The decisions and suggestions at national level on Schengen rules have eroded the vision of Europeanness in the eyes of the European citizens. Since the EU has no supranational authority on the health sector, the member states initiated to solve problems

related to Covid-19 with their national problem-solving mechanisms. Von der Leyen admitted that the EU had been in a “*vacuum*” since the member states had followed unilateral policies in tackling the pandemic (Schmitt-Roschmann, 2020).

Concerning the unilateral policies, job losses, discrimination over minorities and migrants in addition to dramatic position of the old population, pandemic has created an unconventional crisis within the EU. Even though European integration has experienced several crises since the 1960s, none of them have been so influential for European society (Aybar, p. 109). The EU has not noticed the potential existential threats until Covid-19. While terrorism, migrants and radical Islamic organizations have been amongst the main security concerns of the EU, environment, viruses, health policies have not been on the agenda of EU elites and the European Council for a long time.

The European leaders have taken action against the deadly results of Covid-19 lately. The EU budget for the term 2021-2027 which includes the components like Digitalization, Cohesion Fund, Green Deal and the fight for Covid-19 has shown that the EU started to implement sophisticated policies to protect and promote European integration (European Commission, 21 July 2021). The Commission President Ursula von der Leyen states that the budget has

shown the member states’ trust in the integration. President of the European Council, Charles Michel also considers the budget as “*a success for member states, but especially for the people*” (Council of the EU, 21 July 2021).

While EU bureaucrats have been stressing on the new efforts to combat with Covid-19 and the impact of those efforts over European society, the public opinion polls draw attention to various threats over Europe and European citizens for years. Eurobarometer surveys in 2015 and 2017 indicate the challenges to European security in the eyes of Europeans. While Europeans’ concerns on natural disasters were 80 per cent and man-made disasters were 79 per cent in 2015; their concerns on both of the disasters increased to 89 per cent in 2017. That increase has shown shared points of European citizens over European security and how those concerns have been continuously ignored by the EU leaders. In 2021, the European citizens have maintained stress on their concerns. The Eurobarometer survey on EU Civil Protection upheld in April 2021 has proven that 84 percent of European citizens support the EU’s coordinated actions in crises such as Covid-19 and natural disasters. It has also come out that more than 9 in 10 European citizens support their country’s financial or social assistance to another EU country if an extraordinary incident happens. This result has been interpreted as a search for EU solidarity by the European cit-

izens (Eurobarometer, April 2021). A very recent Eurobarometer survey on Climate Change has also uncovered that the most important problems for European citizens are natural disasters and climate change (Eurobarometer, July 2021).

In respect to the developments and public opinion poll results mentioned above, the words of Spanish Prime Minister Pedro Sanchez are summarizing the solidarity and identity crisis of the EU:

“Millions of Europeans believe in the European Union. We must not abandon them. We must give them reasons to keep believing. We must act now or never, because right at this moment, Europe itself is at stake” (Sanchez, 5 April 2020).

2. European Commission's Response to Covid-19

The European Commission with commissioners from 27 EU member states has been the leading EU institution in the process of tackling with Covid-19. However, the Commission has reacted later than expected against the member states' policies violating the principle of solidarity in the EU. Increased voices in European civil society and Eurobarometer surveys have reinvigorated the Commission to take responsibility over the largest crisis in Europe.

The presidency of Ursula von der Leyen established a Coronavirus Response Team standing on three

pillars. Economy pillar, health pillar and transportation/travel pillar are the pillars on which the Commission has aimed to regularize in order to meet the needs that are increased with Covid-19 (European Commission, n.d.). In the economy pillar, the Commission has started the State Aid Temporary Framework on 19 March 2020. It is agreed that the Framework will be in force until 31 December 2021 in order to empower the European economy (European Commission, 28 January 2021). Another economic measure taken by the Commission has been SURE Program (Support to mitigate Unemployment Risk in an Emergency) started in 2020 to provide financial support for the badly influenced member states in order to prevent floating in employment (European Commission, 27 October 2020). In the Program, European workers have been the focus group to guarantee their employment in jobs and to combat unemployment (European Commission, 25 September 2020). In October 2020, the Commission firstly disbursed €17 billion to Italy, Spain and Poland under the SURE Program. Secondly, in November 2020, the Commission disbursed €14 billion to nine EU countries most of which located in the Mediterranean region (European Commission, 7 November 2020). And thirdly, in May 2021, €14.137 billion has been disbursed to twelve EU member states (European Commission, 25 May 2021). In addition to European workers in the member states, the Commission has

also aimed to guarantee the rights of seasonal workers within the EU. In this regard, the local and national authorities, employers and workers are informed about their rights, especially with respect to health and safety (European Commission, 16 July 2021).

Not only the European workers, but also European businesses are important components of the EU economy. The European Commission has agreed to support European businesses under the Capital Markets Recovery Package. The Package came into force in July 2021 to empower the European businesses to overcome the effects of Covid-19 through increasing the level of investments and guaranteeing recovery of the businesses and banks (European Commission, 24 July 2021).

In the economic pillar, the Multiannual Financial Framework between (MFF) 2021 and 2027 has been on the Commission's urgent agenda of measures against Covid-19. NextGenerationEU is one of the components of MFF, and it is agreed as an instrument of the EU for recovery from Covid-19. This instrument has been the Commission's funding mechanism through the loans from the market. It is agreed that €800 billion in total will be disbursed by the Commission to the member states until 2027. In order to achieve this goal, to meet the needs of member states, to promote investments in Europe and to empower the euro in global markets, Coronavirus Response Team at European Commission has agreed to increase the funding of NextGenerationEU until July 2021 (European Commission, 14 April 2021; 15 June 2021; 13 July 2021).

The disasters and fast climate change in the 2000s have forced the EU to reformulate EU Civil Protection Mechanism in 2019. RescEU has been introduced by the European Commission as an important component under this Mechanism. RescEU aims to protect European citizens and citizens in the partner countries from the disasters and future risks through the reserve of resources including firefighting helicopters, planes, medical tools and field hospitals (European Commission, 2019). European Commission's financial and medical support to neighbor, candidate and potential candidate countries have been measured in both economic and health pillars. Under the EU Civil Protection Mechanism, Romania has deployed more than 50,000 doses of vaccines to Moldova. Under RescEU Program, European Commission has delivered medical support to North Macedonia and Montenegro (European Commission, 27 March 2021). Commission has also started €70 million financial support for the Western Balkan countries within the scope of Instrument for Pre-Accession (IPA II). With this new initiative, vaccination equipment and vaccines for priority groups in Western Balkans are aimed to be guaranteed by the EU (European Commission, 28 December 2020).

Measures in the health pillar have been centered on Covid-19 vaccines. Commission has purchased vaccines produced by AstraZeneca, Sanofi-GSK, Johnson & John-

son, CureVac, Moderna and BioNTech-Pfizer since August 2020 (European Commission, 9 September 2020). It is aimed to secure the exports of Covid-19 vaccines. In exports, the basic point for European citizens has been transparency of the vaccines since justice in the penetration of vaccines has been questioned by the European public. This policy has made the member states authorize the transparency and timely access to the vaccines (European Commission, 29 January 2021).

In February 2021, the European Commission has proposed a new action, HERA Incubator, to get prepared for new variants of Covid-19, possible future pandemics or illnesses. With this action, it is aimed to finance new research on health, viruses or pandemic and encourage the development of new vaccines for the protection of public health (European Commission, 17 February 2021). The Commission has maintained its support to urgent research on pandemic with €123 million budget under Horizon Europe (European Commission, 22 July 2021).

On 31 August 2021, the European Commission declared that 70 per cent of all of the European citizens (approximately 256 million adults in the EU) have been vaccinated and this has been a great achievement of the Union. Stella Kyriakides, Commissioner for Health and Food Safety stressed on the role of solidarity in

crisis times with the following words: *“This is a collective achievement of the EU and its Member States that shows what is possible when we work together with solidarity and in coordination”* (European Commission, 31 August 2021). This percentage can also be seen as the success of the European citizens who are well-informed about the ill-effects of non-vaccination and care the health of every single person in Europe and also in the world.

In the health pillar, the European Commission has given special importance to the multilateral response to Covid-19. EU’s support to COVAX Facility (Covid-19 Vaccines Global Access) has been the product of this belief and until recently 200 million doses of vaccination has been completed in 138 countries (European Commission, 31 August 2021). COVAX, established in April 2020, is a global facility supported by civil organizations, World Health Organization and the EU. It is aimed to complete vaccination of every person especially in the lower income countries. The European Commission has guaranteed 2,6 billion doses from vaccine producers to send particularly to Western Balkans, neighboring countries and Africa (European Commission, Global, n.d.).

In July 2021, to increase EU’s preparedness for future pandemics, the Commission has underlined the following matters below:

“...testing, contact tracing, improved public health surveillance and widened access to medical countermeasures, measures on healthcare surge capacity, non-pharmaceutical countermeasures, support to minorities and vulnerable persons, and activities to reduce the burden of seasonal flu” (European Commission, 15 July 2021).

Future plans have been discussed in the G20 Summit -Global Health Summit- which was held in May 2021 in Rome under the chairmanship of the President of the European Commission, Ursula von der Leyen and Italian Prime Minister Mario Draghi (European Commission, 21 May 2021). This Summit has given a special emphasis to develop new policies to combat with Covid-19 and any possible pandemic.

In the transportation/travel pillar, the Commission has published communication documents and has called member states to implement the Recommendations of the Council. In the March 2021 Communication document, the Commission draws attention to the previous lessons and has invited member states to apply the restrictions set by the Council. The Commission states that the Digital Green Certificate should be a tool for European citizens to maintain their free movement rights and guarantee the public health standards. The Commission has also announced that the tourism sector should be empowered with measures such as Coronavirus

Response Investment Initiative, ReactEU, Recovery and Resilience Facility and cohesion policy funds (European Commission, 17 March 2021).

The European Commission has been the key EU institution in managing the crises. Covid-19 has prompted the Commission to bring vital matters to the EU's agenda and take early measures in order to be resilient against any possible crises. The presidency's efforts, the recent programs and facilities have been rewarding instruments of the Commission to maintain the construction of 'trust' in European integration. A Eurobarometer survey, conducted in April 2021, has proven this positive development. While 43 per cent of European citizens trust in the EU in 2020, it has increased to 49 per cent in 2021. This percentage has been the highest level in the EU since 2008 (European Commission, 23 April 2021).

3. The Council's Response to Covid-19

Covid-19 has firstly influenced the elderly in Europe which means that it has had particularly societal results. However, the dimensions of the impact of Covid-19 have broadened and they turned into huge problems in front of the EU since member states did not have sufficient capacity to fight with the reflections of the pandemic. After the steps taken by the European Commission and European Parliament, the member states and the Council started to make initiatives to revive European solidarity.

President of the Council, Charles Michel, proposed a recovery plan for the member states together with the President of European Commission, Ursula von der Leyen (Council of the EU, 21 April 2020). In July 2020, €750 billion recovery plan -NextGeneration EU- and €1074 billion long-term EU budget for 2021-2027 was agreed by the EU leaders to tackle with the effects of pandemic (Council of the EU, 17-21 July 2020). With a proposal by European Commission, the Council which is composed of presidents or prime ministers of the member states has also agreed on starting EU4Health Program between 2021-2027. The Program aims to make EU member states' health systems more resilient and bring innovative practices. While the budget of the Program for the period of 2014-2020 had been €450 million, the current budget has been 25 times higher than that (Council of the EU, 12 June 2020). The European Parliament gave consent to the proposed multiannual financial framework (MFF) and the Council started to adopt new budget which is worth to €1,8 trillion including the NextGeneration funding (Council of the EU, 17 December 2020). The point drawing attention in the MFF has been the establishment of Recovery and Resilience Facility (RRF) which has a budget of €672,5 billion under NextGenerationEU recovery fund. Through the Facility, the EU aims to provide economic and social support including green and digital transitions to the member states influenced

by the Covid-19 (Council of the EU, 11 February 2021). The first member state which applied to take support from RRF has been Portugal, one of the adversely affected member states (Council of the EU, n.d.).

New arrangements in the budget and financial instruments have been the first steps of the Council. The second step taken by the Council has been vaccination of all European citizens and the implementation of EU Digital Covid Certificate within the EU borders (Council of the EU, 24-25 June 2021). It is agreed that vaccination of at least 70 per cent of the EU adult population will serve to the societal recovery of the continent. Since 27 December 2020, vaccination of European citizens has been maintained. In addition, it is also agreed that the EU Digital Covid Certificate of each European citizen will be valid in all member states (Council of the EU, 1 July 2021).

The Council of the EU has called a coordinated approach on limiting the free movement of persons in the EU since October 2020. It is recommended by the member states to follow a common mapping system of Covid-19, common action in bringing travel restrictions, measures such as testing and self-quarantine, and raising awareness in European society (Council Recommendation (EU) 2020/1475 of 13 October 2020).

After the spread of Covid-19, the Council has presented a new approach to policy-making which prioritizes research and innovation to tackle newly arising threats in the world. By the help of new financial instruments mentioned above, the EU aims to increase the efficiency of the European Research Area not only for economic well-being but also for the health of the European society (Heitor, 26 February 2021). Within this framework, the Council agreed to allocate €95,5 billion for research and innovation under Horizon Europe for the years between 2021-2027 (Council of the EU, 16 March 2021).

The Council's recent approaches and policies reflect the principle 'health comes first'. On a national level, health has been the most important concern of Europeans with 44 per cent with a 13 percentage point increase since 2020 according to the data provided by Eurobarometer survey in April 2021 (European Commission, 23 April 2021). Rather than the national plans, Europe-wide plans including financial and social support mechanisms have more to the point results as can be seen in budgetary measures, recent health and social programs started after Covid-19.

4. European Parliament's Response to Covid-19

The European Parliament with 705 members from 27 EU member states has been stressing on the humanitarian effects of Covid-19 both at the EU

level and global level. Excess deaths associated with Covid-19 have made the Parliament take measures against the future crises. The urgent decision on the EU Solidarity Fund in April 2020 has been one of the steps of the Parliament together with the Council. This fund provided €800 million financial support to member states in 2020 (European Parliamentary Research Service, n.d.).

Covid-19 has brought the establishment of the Recovery Fund and the new MFF in the term of 2021-2027 and many new instruments in the EU. To find out European citizens' reactions during Covid-19 crisis, the European Parliament authorized a survey center, Kantar, in April 2020. According to the data provided from this survey, three out of four European citizens stated that they had an idea about the measures taken by the EU. 33 per cent of the respondents stated that they have been informed about the scope of the measures. However, half of those people underlined that the measures have not completely met the needs of European citizens. The survey showed that 60 per cent of the respondents criticized the member states for not putting into practice the solidarity principle during the crisis. 58 per cent of the respondents stated that they are not satisfied with the EU measures and 69 per cent pointed out that the EU should have taken more measures to combat the Covid-19 crisis (European Parliament, June 2020).

The reflections in the society have made the European Parliament to focus on Covid-19, future of Europe and EU Climate Law in 2021. As can be seen from these agenda titles, the European Parliament has more differentiated approaches than the European Commission and the Council. In March 2021, a new EU4Health Programme was agreed by the European Parliament to empower the health-care systems in the EU and to get prepared for future health crises (European Parliament, 9 March 2021). Therefore, while the last two have been dealing with maximizing the interests of the member states in general, the European Parliament prioritizes human life and the rights of European citizens. For instance, with the Conference on the Future of Europe in May 2021, Parliament started a mechanism through which European citizens have the opportunity to share their ideas on European integration.

Covid-19 has proven that environment, climate and pandemics are interrelated. European citizens and their representatives in the Parliament are aware of this fact. Accordingly, the Parliament has approved EU Climate Law in June 2021. It is aimed to reduce emissions by at least 55 per cent until 2030. Furthermore, EU Biodiversity Strategy for 2030 and Life Programme for 2021-2027 have been started with the goals of protecting the environment and climate. Another tool to protect the environment has been The Circular Economy

Action Plan adopted by the European Parliament, in 2021. The Plan *“aims to achieve a sustainable, toxic-free and fully circular economy by 2050 at the latest”* (European Parliament, 23 July 2021).

Financial assistance has been maintained as an indispensable tool since the effects of Covid-19 are still huge. To relieve the member states and the European public, the Parliament agreed on €672,5 billion Recovery and Resilience Facility under the Covid-19 recovery plan, in February 2021. Through this Facility, it is aimed to surmount economic and social crises and to promote sustainability and digitalization in the EU (European Parliament, 10 February 2021).

The European Parliament has a special stress on the citizenship rights within the scope of the EU’s vaccination policy. It also aims to promote an increase in the production of vaccines. Members of the European Parliament (MEPs) stressed on the emergency to act in solidarity not only in the EU, but also in the global context. MEPs stated that transparency of the EU should be a serious priority to gain the trust of European citizens over the EU’s vaccination strategies. It is also suggested by the MEPs to monitor the EU’s efforts on vaccination since a big share in the budget is composed of Recovery Fund (European Parliament, 10 February 2021).

EU citizenship rights have gained a different dimension with the enact-

ment of EU Covid-19 Certificate by the European Parliament, on 8 June 2021. It is announced by the Parliament that the Certificate should be in effect for only 12 months in order to protect the principle of right to free movement. This Certificate shows if the person is vaccinated, tested negative or recovered from the Covid-19. However, the European Parliament draws attention to free movement of persons and states that the Certificate is and cannot be a precondition for free movement. The Certificate is prepared for protecting public health in Europe. MEPs stressed that it should not turn into a discrimination tool for the people who are not vaccinated for economic reasons. In this respect, Parliament summoned the member states to *“ensure universal, accessible, timely and free of charge testing”* (European Parliament, 29 April 2021). In June 2021, parliamentarians also announced that intellectual property rights should be lifted in order to reach the highest numbers in Covid-19 vaccines globally (European Parliament, 10 June 2021).

Juan Fernando López Aguilar, a representative of Socialists & Democrats in European Parliament stressed on the indispensable principle of right to free movement with the following words: *“We want to send out the message to European citizens that we are doing everything we can to restore freedom of movement”* (European Parliament, 9 June).

Several MEPs in the European Parliament have also stressed on their concerns related to the Certificate. Sophie in 't Veld from the Renew Europe stated that the member states should guarantee the freedom of movement for European citizens since they *“desperately want to regain their freedom”*. She also added: *“It isn't the virus that has taken away their right to free movement in Europe. It is actually the patchwork of national rules that makes it impossible for them to move around”* (European Parliament, 9 June 2021).

Joachim Stanisław Brudziński from European Conservatives and Reformists added that the Certificate is not a condition to move in Europe freely. Therefore the people who have not been vaccinated have also freedom to move with some restrictions such as *“tests, self-isolation, or quarantine”*. Christine Anderson from Identity and Democracy Group stated that there have been concerns if European citizens could be forced to be vaccinated after the enactment of the Certificate (European Parliament, 9 June 2021).

The European Parliament with directly elected European representatives has been following more diverse policies than the aforementioned EU institutions in the name of European citizens. Prioritizing the rights and expectations of the European citizens has led the Parliament to influence other EU institutions to take measures without violating the rights as can be seen in actions related to Covid-19

vaccination and the Certificate. As a result, the increased role of the Parliament in the decision-making system forces other EU institutions to take into consideration the Parliament and public opinion in recent actions.

Conclusion

The EU has been witnessing a new turning point with Covid-19 in its integration history since 2020. Several crises such as the Eurozone crisis, Brexit, migration crisis have shaped the integration process and the future of the EU but nothing like the pandemic. Economic and market-oriented roots of the Union have resulted in the neglect of health policies and the environment. Although the member states have profoundly followed policies at national level in the early stages of Covid-19, they have learned from the fatal results and stopped to neglect the voice of European citizens.

The three main institutions namely, the Council of the European Union, European Commission and European Parliament have been playing key roles in the fight against the pandemic. The new budget for 2021-2027 term and measures taken by the EU institutions have been the signals of Covid-19 as a motive power for strengthening the EU solidarity and European identity. It is urgent for European elites to take care of the needs of European citizens and the voice of the European Parliament and promote capacity building through the actions by the Council and the Eu-

European Commission to get prepared for possible unconventional threats in the future.

References

Aybar, S. (2020). Geopolitical Reflections of the Dynamics of Global Economic Transformation, *The Post-Covid-19 Global System: Old Problems New Trends*, SAM Publications, Ankara, 106-111.

Caballero-Anthony, M. (2016). *An Introduction to Non-Traditional Security Studies. A Transnational Approach*. Sage Publications, United Kingdom. Retrieved November 20, 2020 from

<https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/node/60663/download-pdf>.

Council of the European Union. (21 April 2020). Health ministers discuss proposal for new, reinforced EU-4Health programme, A joint roadmap for recovery, Retrieved September 9, 2021 from the

<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-recovery-plan/>.

Council of the European Union. (21 July 2021). Charles Michel, President of the European Council, Special European Council, 17-21 July 2020, Retrieved September 9, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-recovery-plan/>

Council of the European Union. (12 June 2020). EU leaders agreed a deal

on the recovery package and the European budget for 2021-2027, Video conference of ministers of health, Retrieved September 9, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-recovery-plan/>

Council of the European Union. (17 December 2020). Multiannual financial framework for 2021-2027 adopted. Press release. Retrieved September 9, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-recovery-plan/>

Council of the European Union. (11 February 2021). EU recovery package: Council adopts Recovery and Resilience Facility. Press release. Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-recovery-plan/>

Council of the European Union, n.d., Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-recovery-plan/>

Council of the European Union. (25 June 2021). EU leaders continue being vigilant in COVID-19 variants, 24-25 June 2021, Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/coronavirus/>

Council of the European Union. (1 July 2021). Safe and effective vaccines against COVID-19, Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/coronavirus/>

Council of the European Union. (21 July 2020). Charles Michel, Remarks by President Charles Michel after the Special European Council, 17-21 July 2020, Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/07/21/remarks-by-president-charles-michel-after-the-special-european-council-17-21-july-2020/>

Council of the European Union. (16 March 2021). Council adopts position on €95,5 billion EU research programme for 2021-2027. Retrieved August 26, 2021 from the <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/horizon-europe/#:~:text=It%20is%20the%20EU's%20leading,EU's%20earlier%20Horizon%202020%20programme.>

Deen, B. and Kruijver, K. (2020). "Corona: EU's Existential Crisis", *Clingendael Netherlands Institute of International Relations*, Retrieved November 20, 2021 from the https://www.clingendael.org/sites/default/files/2020-04/Alert_Corona_Existential_Crisis_April_2020.pdf

EUR-Lex, Solidarity Clause, Article 222, Retrieved September 5, 2021 from the https://eurlex.europa.eu/summary/glossary/solidarity_clause.html

Eurobarometer. (April 2021). EU Civil Protection, Retrieved September 5, 2021 from the <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all/theme/000006>

[eurobarometer/surveys/browse/all/theme/000006](https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all/theme/000006)

Eurobarometer. (July 2021). Climate Change, Retrieved September 5, 2021 from the <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all/theme/000006>

Eurofound. (6 May 2020). Living, working and COVID-19: First findings, Retrieved August 25, 2021 from the <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/living-working-and-covid-19-firstfindings-april-2020>

European Commission. (21 July 2020). Opening Remarks by President von der Leyen at the joint press conference with President Michel following the Special European Council Meeting of 17-21 July 2020. Retrieved September 5, 2021 from the https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_1388

European Commission. (n.d.). Coronavirus response. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response_en

European Commission. (28 January 2021). Prolonging State aid Temporary Framework to further support the economy. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (27 October 2020). Commission disburses EUR 17 billion under SURE to Italy, Spain and Poland. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (25 September 2020). Council approves EUR 87.4 billion in financial support for member states under SURE. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (7 November 2020). EUR 14 billion under SURE disbursed to nine Member States. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (25 May 2021). Commission disburses €14,1 billion under SURE to 12 Member States. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (16 July 2021). Protecting seasonal workers. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (14 April 2021). Commission ready to raise up to €800 billion for the recovery. Retrieved August 25, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (13 July 2021). NextGenerationEU: European Commission raises further €10 billion in a successful third bond to support Europe's recovery. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3682

European Commission. (2019). European Civil Protection and Humanitarian Aid. RescEU, Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/resceu_en

European Commission (27 March 2021). EU helps deliver vaccines to Moldova and medical items to Montenegro and North Macedonia. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (28 December 2020). EUR 70 million package for early access to EU COVID-19 vaccines in the Western Balkans. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (9 September 2020). Commission completes vaccines portfolio following talks with a sixth manufacturer. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (29 January 2021). Commission puts in place transparency and authorisation mechanism for exports of COVID-19 vaccines. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (17 February 2021). Launch of the “HERA Incubator”. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (22 July 2021). Coronavirus: Commission steps up research funding with €120 million for 11 new projects to tackle the virus and its variants. Retrieved August 26, 2021 from the

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_3803

European Commission. (31 August 2021). Coronavirus: 70% of the EU adult population fully vaccinated. Retrieved August 26, 2021 from the

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4362

European Commission. (n.d.). Global response to coronavirus, Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/global-response-coronavirus_en#access-to-covid-19-tools-act-accelerator

European Commission. (15 July 2021). Commission strengthens preparedness for future outbreaks, Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (21 May 2021). Global leaders adopt agenda to overcome COVID-19 crisis and avoid future pandemics. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_en

European Commission. (17 March 2021). Communication from the European Commission to the Parliament, the European Council and the Council. Brussels. COM(2021) 129 final. Retrieved August 26, 2021 from the https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-safe-sustained-reopening_en.pdf

European Commission (23 April 2021). Eurobarometer: Trust in the European Union has increased since last summer. Retrieved August 26, 2021 from the

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_1867

Eur-Lex. (13 October 2020). Council Recommendation (EU) 2020/1475 of 13 October 2020 on a coordinated approach to the restriction of free movement in response to the Covid-19 pandemic. Retrieved August 26, 2021 from the <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX-%3A02020H1475-20210202>

European Parliament. (June 2020). Public opinion in the EU in time of coronavirus crisis. Retrieved August 26, 2021 from the <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/en/be-heard/eurobarometer/public-opinion-in-the-eu-in-time-of-coronavirus-crisis>

European Parliament. (9 March 2021). New health programme approved, Retrieved August 26, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/eu-response-to-coronavirus/20210211S-TO97615/coronavirus-a-timeline-of-eu-action-in-2021>

European Parliament. (23 July 2021). First half 2021: Covid-19, future of Europe, climate law, Retrieved August 26, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20210628STO07259/first-half-2021-covid-19-future-of-europe-climate-law>

European Parliament, Public opinion in the EU in time of coronavirus crisis, Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/en/be-heard/eurobarometer/public-opinion-in-the-eu-in-time-of-coronavirus-crisis>

European Parliament. (9 March 2021). New health programme approved, Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/eu-response-to-coronavirus/20210211S-TO97615/coronavirus-a-timeline-of-eu-action-in-2021>

European Parliament. (23 July 2021). First half 2021: Covid-19, future of Europe, climate law. Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20210628STO07259/first-half-2021-covid-19-future-of-europe-climate-law>

European Parliament. (10 February 2021). Recovery and Resilience Facility adopted, Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/eu-response-to-coronavirus/20210211S-TO97615/coronavirus-a-timeline-of-eu-action-in-2021>

European Parliament. (10 February 2021). News, Press Releases, COVID-19 vaccination: MEPs call for EU and global solidarity, Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/vaccines-against-covid-19/20210204IPR97104/covid-19-vaccination-meps-call-for-eu-and-global-solidarity>

European Parliament (29 April 2021). News, EU COVID-19 certificate must facilitate free movement without discrimination, Press Releases, Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/vaccines-against-covid-19/20210422IPR02606/eu-covid-19-certificate-must-facilitate-free-movement-without-discrimination>

European Parliament. (9 June 2021). EU Digital Covid Certificate: it's now up to EU countries. News. Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/vaccines-against-covid-19/20210603STO05415/eu-digital-covid-certificate-it-s-now-up-to-eu-countries>.

European Parliament. (10 June 2021). Parliament calls for temporary Covid-19 vaccine patent waiver. Retrieved September 5, 2021 from the

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/eu-response-to-coronavirus/20210211STO97615/coronavirus-a-timeline-of-eu-action-in-2021>

Hatip, Y. (15 March 2020). "Koronavirüs Salgını Schengen'i Tehlikeye Atıyor", Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/koronavirus-salgini-schenge-ni-tehlikeye-atiyor/1766546>

Nurhasanah, S., Napang, M. and Rohman, S. (2020). Covid-19 as a Non-Traditional Threat to Human Security, *Journal of Strategic and Global Studies*, 3(1), 54-68.

Pogonyi, S. (2019). The Passport as Means of Identity Management: Making and Unmaking Ethnic boundaries through citizenship. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(6), 975-993.

Sanchez, P. (2020). "Europe's future is at stake in this war against coronavirus". 5 April 2020. Guardian. <https://www.theguardian.com/world/commentisfree/2020/apr/05/europes-future-is-at-stake-in-this-war-against-coronavirus>

Schmitt-Roschmann, V. (2020) After glimpsing 'Abyss,' von der Leyen determined EU will survive", 28 March 2020, dpa International, Retrieved September 5, 2021 from the <https://www.dpa-international.com/topic/glimpsing-abyss-von-der-leyen-determined-eu-will-survive-urn%3A>

[ewsml%3Adpa.com%3A20090101%3A200328-99-509470](https://www.adpa.com/20090101/3A200328-99-509470)

Worldometer. (2021). Italy. Last updated: 13 September 2021. Retrieved September 13, 2021 from the <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/italy/>

Worldometer (2021). Spain. Last updated: 13 September 2021. Retrieved September 13, 2021 from the <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/spain/>

Yetim, F. (2020). "Fransa ve İsveç Arasındaki Maske Krizi Aşıldı: Fransa El Koyduğu Maskeleri İade Etti. 7 April 2020. Euronews. Retrieved September 13, 2021 from the <https://tr.euronews.com>

Turkey And Greece Continental Shelf Issue

Chaki Tzian CHAKI*

ABSTRACT

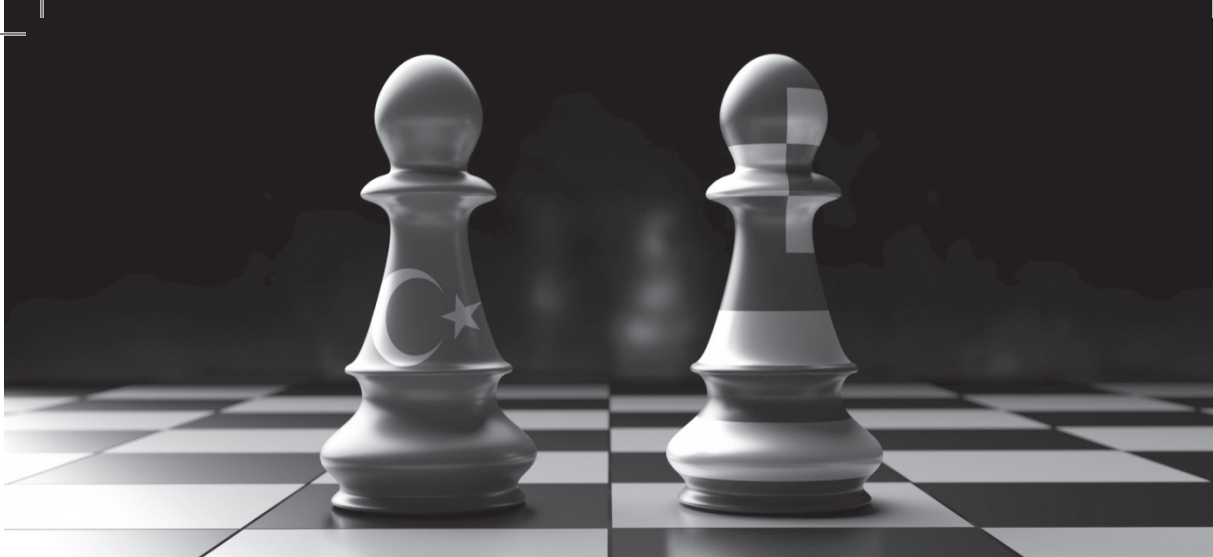
Turkey and Greece had a disagreement about their continental shelves between the years of 1960 and 1975 for the first time. In this research, Turkish-Greek relations from 1960 to our day, other incidents on Aegean Sea and how it affected both sides periodically, political views of the parties on the issues, what was done to have an agreement, contributions and views of EU and NATO on the case were examined. Qualitative and quantitative methods were used on this research. The aim on this research was to find out how the international relations of these two counties got affected from the dispute and to see the case from both sides' view.

Keywords: Turkey, Greece, Continental Shelf, Aegean Sea

1. INTRODUCTION

When the Greece's activities started in Aegean Sea in early 1960's, so started a series of conflicts and an unsolvable issue. Both countries' claim on the Aegean to show activities led to the case of Continental Shelf. This issue was unsolvable because several meetings were already made and there was no consequence or an agreement. After the pointless meetings the Greek government applied to the ICJ hoping it would conclude the dispute. But the Court's decision was pointing that the case should be solved by mutual agreements by the sides. After the decision, parties agreed on "Bern Declaration" as a "cease-fire". A year later, the Greeks violated the terms and the case re-emerged. As the years were passing, the governments and politics of the sides were changing with it.

*Dokuz Eylul University Faculty of Business, International Relationships, e-mail: chakitz@outlook.com

New political party in Greece, named PASOK came to power and its leader made it hard to find a common ground. In the period of 1975-2000, the sides came to the brink of war with the Cyprus Peace Operation and Crisis of Kardak. These incidents raised the tension between Turkey and Greece and affected their relations. But with the interventions of NATO and higher authorities alike, issues were solved but the dispute of the Aegean Sea left unsolved to our day. So in this research, to examine the case deeply and approached the states' internal and external affairs in a detailed way to understand the relations, analysed the issues historically, read and translated articles from both Greek and Turkish sources and worked on the articles by EU, UN, and NATO to see the issue on a more global level and to get a better grip on the case were aimed.

The research questions are that "How does Turkey and Greece affected by the continental shelf issue and what is the perspective of EU and NATO?" and "What are the perspectives of

Turkey and Greece according to their interests?". A hypothesis for these questions and "We say that Turkey, who lost its property in Aegean Sea in any case and Greece's perspective is usually about protect its own interests but Turkey's perspective is more peaceful" was created. In this report, States impose sanctions on each other background was determined. Articles of various authors for qualitative methods, case study of Turkey-Greece and historical analysis. Information of important news sources; images, containing tables, statistical data for quantitative sources were included.

2. THE EMERGENCY AND PROGRESS OF THE PROBLEM

2.1 What is Continental Shelf ?

Continental Shelf, is a broad, relatively shallow submarine terrace of continental crust forming the edge of a continental landmass. A continental shelf typically extends from the coast to depths of 100-200 metres. The average width of continental shelves is about 65 km (40 miles). Almost everywhere the shelves represent sim-

ply a continuation of the continental landmass beneath the ocean margins (Rafferty, 2012).

2.2 How did the issue occur ?

According to various articles, the main reason of the case of Aegean Sea continental shelf is both Turkey's and Greece's claims on the Aegean sea to seek oil. In 1961, the Government of Greece, allowed companies to seek oil in the western and northern shores of the Aegean Sea and gave them the oil exploration license. Afterwards, in early 1970's, Greece expanded its area of exploration to the Eastern Aegean and this act led to a crisis between Turkey and Greece for the maritime borders. Upon this events, Turkey also gave oil exploration license to TPAO and Greece objected this situation so after all, the "The Dispute of Continental Shelf" emerged. (Oran, 2015).

2.3 How did it proceeded to our day ?

While the crisis was still unsolved, there was another issue beside the continental shelf, the violence and oppression against the Turkish citizens in Cyprus was growing more and more since the past decade. On July 20 1974, the Turkish Prime Minister of that era, Bülent Ecevit, declared the Cyprus Peace Operation by his own words of "We are not going to the island for war, infact we are doing this to bring peace and not only for the Turkish, also for the Greeks." but the operation made the tension between the two countries rise even more.

In the very next year, 1975, both two parties still wasn't having a mutual agreement on the case of the continental shelf so both Turkey and Greece accepted to forward this issue to the International Court of Justice. Then again, the meeting had no outcome.

After several dead end meetings, Greece applied to UN Security Council and International Court of Justice once again because in 1976, Turkish research ship "Sismik I" started its activities in the Aegean. And the issue surfaced once again. UN Security Council decided the sides to solve the problem by bilateral negotiations. In the other hand, Greece asked the ICJ in particular to declare that the Greek islands were in its lawful portion of the continental shelf and asked for the delimitation of Turkish activities in the area on August 10 1976. Also it requested that neither State should do activities on the shelf without the other's consent while pending for the Court's judgement. On September 11 1976, the Court found that there is no need of such measures and ordered that the proceedings should first concern the question of jurisdiction. (ICJ, 1976).

Two months later from the decision of the ICJ, on November 20 1976, with Bern Declaration, both sides agreed on not to engage any activities on the Aegean and not provoking each other in their relations until the issue is solved.

Right after when PASOK (Panhellenic

Socialist Movement) came to power in 1981, the ideals of Greek foreign policy was expected to be different than the past governments. It criticized the former governments for being too dependent to the West and accused them for putting the Greece's sovereignty and territorial integrity to danger in international relations. Although the promises of the PASOK were enough to take the support of the public, its governance didn't quite meet the expectations and the Greek policy shifted to a conservative way once more. Between 1981 and 1987, the PASOK government kept its nationalist approach in relations with Turkey and stated that the only solution to the disputes is taking the case to the ICJ and refused any further negotiations because the public opinion was supporting this attitude. In that period, almost every statement made by Turkey upon the mutual disputes, was pointing that all accusations against the Turkey, was only because of the rigid and pragmatist ideas of Papandreu. (Aksu, 2018).

With the years of growing tension, in early 1987, the two countries came to the brink of war once again. Greece stated that it don't recognize the Bern Declaration and they are engaging exploration and drilling activities in Northern Aegean. Upon this declaration Turkey too gave permission to TPAO to continue its activities on the controversial waters but to lower the tension, Prime Minister Özal stated that if the Greece stays away from

the controversial area, the Turkey will stay away too. And with the contributions of the ambassador of the US and NATO General Secretary, crisis was taken under control. (Şihmantepe, 2015).

When the crisis was solved and Cold War finally ended, it went quiet for a few years but the main case of continental shelf still had no solution. In 1994 PASOK was re-elected as the ruling party again. Yorgo Papandreu came to power once more and his thoughts on the Aegean dispute wasn't changed. While Turkey was stating that it can be solved by mutual negotiations, Papandreu was still insisting it can only be solved by the International Court of Justice and still claiming the islands as their national territory. Two years after, in January 1996 another crisis emerged for the Cliffs of Kardak. A Turkish boat named "Figen Akat" sat on the shores of cliffs between Bodrum and the Greek island Kalimnos and refused the aids of Greek rescue ships. But whom the islands belonged to was the main point. The boat was saved and delivered to Turkish coast by the Greeks but the whole debate was far from over. A group of Greeks went to the cliffs and planted their flag there as provocation. Upon this situation, Turkish Prime Minister of that time Tansu Çiller shown harsh reaction to this act and Turkey launched an operation to the cliffs. With a night operation, Turkish forces disembarked on the Western Kardak and planted

their flag too. Getting afraid of these events, US' President Bill Clinton and NATO intervened to prevent a possible war. After the intense discussions that took all night, on February 1 1996, both sides agreed on to retreat from the cliffs and descended their flags.

After all that conflicts and agreement attempts, there were still some minor issues in the early 2000's. Although it seems calm and still this day, the case of Continental shelf is left unsolved and how and when will it re-emerge is a question.

3. HOW THE TWO COUNTRIES ARE AFFECTED BY THIS INCIDENT AND HOW IT LOOKS AT IT AND PERSPECTIVES OF EU AND NATO

3.1 Turkey Perspective

Turkey the issue of the continental shelf as is evident from the developments seen as a political issue substantially and was founded in Lausanne problem dwell on it should be resolved taking into account the balance in this direction he believes that there is a solution acceptable to both sides through negotiations to the problem.(Ari, s.175, 1992)

Turkey's Aegean continental shelf to limit opinion by agreement, besides being a way of solving the conflicts, also because of the complexity of a continental shelf delimitation, accepted the principles of delimitation aris-

es as a limiting principle of self-detecting in a way. Turkey can show a team in this regard as the basis of international agreements.(Pazarci, s.86, 1986)

There are ways to deal with the problem solution based on the principle of Turkey both in 1969 and in the north with your Continental Shelf Case's results were supported by the United Nations Security Council resolution No. 395. On the other hand, the Bern Declaration shows that a solution is possible through negotiations. Indeed, Turkey, offers the path towards finding solutions to the problems are negotiations, has reiterated on several occasions since 1974. Moreover, Turkey on this issue, Article 6 of the 1958 Convention, as well as the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea draws attention to Article 83. Article 6 of the 1958 convention states that the restriction between the adjacent or reciprocal states shall be made by agreement between the states concerned, and if there is no agreement and special circumstances do not justify any other limitation, will be drawn. 83/1 of the 1982 Convention. "that the limitation of continental shelf between the adjacent or reciprocal states shall be made by agreement in accordance with international law in accordance with Article 38 of the status of the International Court of Justice in order to achieve an equitable settlement made is located.(Ari, s.175-176, 1992)

According to the Turkish view, when

this principle is applied in the Aegean, a significant part of the seabed constitutes the natural extension of the Anatolian Peninsula and the islands do not have a continental shelf in their own right. Turkey's opinion, you are also in a general way during a conference of law, both located in a single or joint proposal as presented.(Pazarci, s.86,1986)

The seabed of the Aegean Sea is divided into two parts on a axis closer to the main continental country, from the North to the South, in the form of an "S, with a natural interruption called" Aegean Gutter ve, and this interruption limits the "natural extension altındaki of the continental states of both states. form. The islands above this natural extension and most of which belong to Greece are nothing but the protrusions of this natural extension. Therefore, there will be no continental shelf rights.(Başeren, s.151, 1995)

Turkey's legal opinion from one another as well as create exceptions in terms of the presence of a continental shelf delimitation of the island and is the view that in particular they should be evaluated depending on their geographical location and other characteristics.(Pazarci, s.87,1986) In the view of Turkey's Aegean islands, curbing the Aegean Sea continental shelf, which requires consideration of the characteristics and unique situations constitute a special case. (Pazarci, s.110, 1990)

Due to the fact that Greece has around 3,000 large and small islands in the Aegean Sea, the subject of the islands constitutes an important point of the problem of limiting the continental shelf of the Aegean Sea. Greece, 1982, the United Nations III. Maritime Law Following the ratification of the Convention on the Law of the Sea, created by the Greek Parliament on 1 June 1995, the problem gained a new dimension. However, Greece does not need territorial waters from 6 miles to 12 miles unless needed.And to the United Nations and NATO. If Greece increases its territorial waters to 12 miles, the situation in the Aegean is as follows.(Arı, s.55, 1994) (See Table1),(- See Table2)

Table 1

6 Milles Territorial Waters and the Division	of the Aegean Sea
Turkish Territorial Waters	% 7.47
Greek Territorial Waters	% 43.68
International Waters	% 48.85

Table 2

The Situation in Aegean Sea When 12Milles	Application is Applied
Turkish Territorial Waters	% 8.76
Greek Territorial Waters	% 71.53
International Waters	% 19.71

Indeed, increasing the territorial waters of the Aegean to over 6 miles will diminish the open sea areas to a great extent, and almost all the resources of this sea will remain in Greece. It will become impossible, and this will be no rights for Turkey's airspace over the sea. (Gürel, s.76,1992)

3.2 Greece Perspective

The Continental Shelf between Turkey and Greece issue between the parties was effective in the emergence of two separate disputes :

- Conflict over the essence of continental shelf restraint
- Dispute regarding the ways in which this dispute should be resolved.

However, despite the insistence of Turkey in talks on this issue, Greece has tried to take the issue to international forums and judicial way and have also been found in a number of initiatives to this day. However, with the decision of the International Court

of Justice in 1978, Greece's continuation of this attitude was hampered. (Pazarci,1986)

As for the views on the essence of continental shelf restraint, the views of the two sides are as follows: According to Greece, both the 1958 Convention and III. As stated in the Maritime Law Convention, the islands also have their own continental shelf. On the other hand the Greek islands in the Aegean piece of land is in the form of a continuation of political and Greek landlocked country in the region with the rest of the continental shelf between the islands Giving Turkey to threaten the sustainability of sovereign rights in question. Therefore restrictions should be based on the principle of equal distance from the end to pass the Greek islands and Turkey. (Ari, s.178 ,1992)

Greece and Turkey on licenses given in the Aegean to TPAO on November 1, 1973 according to the claims Located on the first note of the February 7, 1974 dated notes sent to Turkey, the island opposite the Turkey is an integral part of Greek territory. It is necessary to consider these Greek-dominated islands as a whole without separating them from the continental country. (Pazarci, s. 80, 1984) This opinion of Greece dated 22 May 1976 It was also repeated during the First Bern Talks held on 31 January-2 February 1976. This claim of Greece was also included in its unilateral application to the ICJ on 10 August 1976.(Başeren, s. 147-148, 1995)

Greece bases this view on two different concepts of international law. The first of these is the principle of "country integrity.. According to this principle, the country of a state should be handled without distinction between its mainland and its islands. Accordingly, maritime zones belonging to other states should not create interruptions between various parts of a state's country. The second concept that Greece applies is about the archipelago. Greece wants the archipelago and the islands belonging to the mixed states of mainland and archipelago to be combined with a line passing through the main lines as in the archipelago state and evaluated as a whole.(Ari, s. 180, 1992)

One of the Aegean in Greece against Turkey also relates to the applicant alleged to have distributed evenly over the continental shelf of the islands and continental countries. Greece, which dominates a large number of islands in the Aegean Sea, has consistently repeated this claim at all international forums starting from its first note of 7 February 1974 on the Aegean Sea Continental Shelf Dispute. Greek representatives III. From the speeches at the Maritime Law Conference to the unilateral application of Greece to the International Court of Justice of 10 August 1976, this claim is found everywhere.(Pazarci, s.146, 1986) (Ari, s.82, 1992)

According to the allegations of Greece, limiting the continental shelf

between the Greek islands, Turkey, considering these islands closest to the coast of Turkey it should be based on principles of equal distance. Greece based this claim on Article 6 of the 1958 Geneva Continental shelf agreement. According to Greece, the issue is confirmed by the article of the 1958 Geneva Convention.(Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, 1974) This article; "The limitation of the continental shelf is by agreement. If no agreement is made, the principle of equal distance applies.

The applicant claims that the Greek Aegean third against Turkey, located on the continental shelf between the nearest coast of Turkey and the Greek Islands and Turkey, should be done according to the principles of equal distance from the limitation. Greece asserts this claim in many documents starting from the note dated February 7, 1974. As a matter of fact, Greece made this claim III. During the Law of the Sea Conference in the note to Turkey, and repeats the unilateral application to the International Court of Justice.(Pazarci, s. 84, 1986)

This view of Greece is based on two different concepts of international law. One of them is the principle of country integrity. According to this principle; The country of a state should be handled without distinction between its mainland and its islands.(Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, 1974)

According to this; The maritime zones belonging to other states should not create interruptions between various parts of a state's country. The second concept that Greece applies is related to the archipelago. Greece does not make a distinction between the archipelago state, the mainland and the archipelago, and seeks to unite the islands of the mixed states with a line passing through the main lines, as in the archipelago state, and to evaluate them as a whole.(Ari, s.180, 1992)

Despite all this, Greece's continental shelf delimitation with Turkey, the agreement did not give consent, then claiming that the principle must be applied equidistant is without completely baseless. Moreover, this shows that the principle of equal distance between our countries is to ask for the implementation of the closest islands of Greece in the Aegean to Turkey's expansionism is devoid of all sizes. Indeed, if Greece found if the continental shelf delimitation between Turkey and Greece over the limit this claim made in the inter-islands with Turkey would not be anything else. Indeed, Greece unilateral application August 10, 1976 International Court of Justice, all the Aegean open sea areas with him have started as assume that the only it's actually territorial limit after requesting the Court to continental shelf delimitation based on equidistant between the extreme islands with Turkey It is also reported that with.(Pazarci, s.85, 1986)

Continental Shelf Perspective of Greece from Greek Sources: The arguments are shared by each other borderline principles and adopt maximalists seats. The Greek state claims the principle of equality distance and the fact that the islands have maritime zones such as continental territories. The Turkish state claims its principle fairness, the presence of experts and relatives circumstances and that because of these islands do not are entitled to a continental shelf. The Turkish State's argument that the The Aegean is an extension of the geologically define its continental shelf is weak as the continental shelf is legal sense. (University of Chios, 2005)

The prevailing view in Greece is a maximalist view of positions that is based on selective reading of international law. They are similar for the Turkish state. It is a symptom of nationalism that is spreading throughout the political system. The sovereignty and form that nationalism takes prevents any peace resolving the issue of the expansion of Greek state sovereignty; and of the Turkish state without the category of "treason". The issue of the aggressiveness of native expansionism / nationalism in the state form. (University of Chios, 2005)

3.3 Interpretation of Territorial Waters of 1982 UN Convention on Law of the Sea

According to the 1982 UNCLOS adopted by many countries within

the UN today, territorial waters are defined as follows: The sovereignty of the coastal state extends to the adjacent sea region called territorial waters in front of the waters of the country and inland islands. This domination extends to the bottom, bottom and bottom of the air layer above the territorial waters.(Bilge, s.224, 2000)

This definition confirms that the islands are also territorial waters. According to Article 121 of the Convention, the territorial waters of the islands are limited as in the land countries. By definition, the island is a natural land area surrounded by unobstructed water when the sea rises. Under international law, a country can exercise its right to sovereignty in the seabed beneath the territorial waters in the soil mass beneath the seabed and in the airspace over it. A country that extends its territorial waters would expand its sovereignty area at the same rate.(Apatay & Çetinkaya, s.514, 1995)

Greece; claims that it has the authority to increase its territorial waters to 12 miles under Article 3 of the UN Convention on the Law of the Sea, which was ratified by a large majority. Since Greece has signed the agreement, it has the right to increase its territorial waters to 12 miles in the Aegean.

Greece is Turkey's response to this has presented a thesis replied: territorial waters and there is no general rule to be applied uniformly everywhere

and should not be related. In 1936, Greece increased its territorial waters to 6 miles in violation of the Lausanne Treaty. The currently applied 6-mile blackwater has reached its final limit. Greece's 12-mile request contradicts the principle that the right under Article 300 of the Marine Law Convention, which it has signed, cannot be abused.(Başdemir, 2007)

3.4 The EU's Approach to the Problems From Greece in Aegean Sea

According to EU legislation, for Turkey's EU membership, "Turkey's border disputes with their neighbors" There troubleshooting liability. In this way, the Greek-Turkish disputes in the EU has become a way of Turkey's interlocutor. In the 1999 Helsinki Declaration, which could be considered the beginning of the negotiation process, Greece also included these dispute issues. In this way, the EU's follow-up was confirmed at the beginning of the candidacy process and Greece began to solve the Aegean problems in this way.

EU approach on the issue is not very positive for Turkey. Naturally, it protects Greece, which it accepts as a member, against third countries. Even after the Imia crisis before 1999 in the following statement issued by the European Parliament on 15 February 1996, this attitude is evident: "The European Parliament, regarding the Eastern Aegean Imia islands is concerned at Turkey's provocative mil-

itary operations. Imia Island Treaty of Lausanne in 1923, according to the protocol and the 1947 Treaty between 1932 Italy and Turkey are included in the Dodecanese group and Turkish forum in 1960 even shows these islands as Greek territory.

European Parliament Turkey, Greece's sovereign rights of an EU member the violation in a dangerous manner and the increasing military tension in the Aegean takes seriously concerns. He stresses that Greece's borders are also part of the EU's external borders. European Parliament from Turkey in the Aegean, in particular as regards the determination of the boundaries of Imia islands and the continental shelf, respect for the principles of international law seeks to study the elimination of differences.(ASAM, s.25, 2002)

There has been no change in the EU's attitude today. Under the EU to Turkey on Dec. 17 and October 3 process similar to the above expression of the attitude of the written notification clearly in each border disputes and has put to good neighborly relations since Greece. Even the most recent progress report published in November 2006 in which reference is made to this topic Turkey's "casus belli" it is stated that the declaration should give up. The European Union, in support of the general thesis of Greece and Turkey in the Aegean problem is threatened.(Manisalı, s.193, 2001)

European Parliament several times, Turkey's European Union member state that Greece's sovereign rights to the violation in a dangerous manner, they heard seriously concerned about the increasing military tension in the Aegean and Greece's borders are also European Union's external borders of it.(Başdemir, 2007)

3.5 North Atlantic Treaty Organization

In 1957, the NATO Military Committee Inde favorably voted for an approved document, leaving the sea control of Egelde forces to Greece. Accordingly, control of the section up to the Turkish territorial waters in the Aegean to Greece, was allowed to control the Black Sea with Turkey as Turkish territorial waters. In addition, during the detection operation of the structures, responsibilities border between Greece and Turkey as a result of being unable to see the future of the Turkish side, before the Aegean Sea, the NATO Air Defense Area of Responsibility within through the center has slowly been said shifting towards the Turkish territorial border.(Birand, s.72, 1985)

All these developments continued until the departure of Greece from the Nato military wing as a result of the Turkish - Greek conflict that arose with the 1974 Cyprus Peace Operation. However, Greece was quick to understand the illusion that NATO had fallen out of leaving the military wing and initiated initiatives to re-

turn to the military wing. When Ecevit, the Prime Minister of the period, made statements that he did not need Greece, NATO was responsible in the Aegean to break the de facto Greek sovereignty in the Aegean.(Güldemir, s.72, 1985)

Greece against Turkey entry During the printing pursuits and the US embargo decision, within the NATO framework under the pressures directed against Turkey in international bodies, several initiatives to ensure the return of Greece has started to become concerned. This initiative has been created in the center of Turkey intensity of the relationship. Because, Turkey, Greece's return to NATO in terms of the national interests of the elimination of some bilateral problems follow a political path to connect to the requirement.

Attempts to reintegrate Greece into NATO within the framework of NATO were attempted to be led by the then NATO Commander-in-Chief Alexander Haig. "The return plan, carried out by Alexander Haig, was welcomed by the Turkish side, while Greece reacted greatly to this plan. parts of the Aegean Sea, which are vital for the defense of Greece, will be under NATO's special protection. (Güldemir, s.65-85, 1985)

Bernard Rogers was appointed NATO Commander - in - Chief in June 1979. Thus, the re-integration of Greece into NATO, which was carried out

within the framework of NATO, was initiated by Rogers. General prepared by Rogers "Rogers Plan" given to a plan called party and the parties are working on this plan reconciliation Garnish, it was found in 1980 along with sound management of the soldiers confiscated in Turkey.

Rogers Plan in terms of Turkey's acceptance, as Horizons Güldemir refer to it in detail, is based on several reasons. Military authorities of the international community, and particularly the acceptance in the US before, enhancing NATO's anti-left party's efforts to prevent the rupture with Greece the whole of NATO Concerned about the possibility of coming to power and the pressure to be in Greece, Turkey's defense needs the US more aggressively bending, etc. factors can be handled within this framework.

Rogers Plan, accepted between Greece and Turkey was signed in October 1980. Although little was known about its content until 1985, Mehmet Ali Birand published the text of the Rogers Treaty in November II. The text is composed of four items and carries very vague sentences and has a content that both parties can interpret in their own interests. After the signing of this agreement, Greece, the problem with Turkey has been moving with a wide field. With the Papandreou Government coming to power, Greece has shown that it will not fulfill the provisions of this trea-

ty. with an enforcement mechanism provisions of this Agreement performed, Greece fails to comply with the requirements and conditions of the agreement resulting from the lack of guarantee to be given to Turkey. Turkey, Greece and across the trump card that had previously failed to benefit from freedom of movement.

Today, Greece from joining NATO's military wing, especially with the arrival of Papandreou's government, on the one hand Aegean Leather 'n the existing Turkey-Greece to resolve their disputes. On the other hand, Turkey does not follow the guidance as a continuous threat to the national security and it aims to make it the mainstay of domestic and foreign policy. In the framework of NATO relations, a possible Soviet threat of the alliance. Despite being raised against, members of the same alliance as he wants to be assured against Turkey. This situation contradicts both the requirements of the alliance and the search for solutions towards the Turkish-Greek relations.(Aksu, 1986)

4. WHAT HAS BEEN DONE TO SOLVE THIS PROBLEM AND WHY THIS EVENT CONTINUES AS A PROBLEM

4.1 Turkey's Views Regarding The Settlement Of The Aegean Sea

Turkey seeks to live in peace with bordering countries. It's not just Greece. Turkey wants to stay in good

shape in terms of neighborly relations with Greece and supports the steps required. Turkey, the problems between the two countries, including in particular the Aegean Sea, to reach a permanent solution is ready to provide every kind of support. The Aegean Sea should be a sea of friendship between Turkey and Greece and also should be a sea of cooperation. The solution of the problems of the Aegean Sea will only be functional and permanent if the two countries meet in a common ground and show mutual respect for their rights and interests.

According to Greece, there is no problem in the Aegean Sea between Turkey and Greece. Continental shelf should be resolved only to be sourced to ICJ. This situation of Greece means that 'one problem - one solution' does not reflect the reality. Therefore, it is not enough for a permanent solution to claim that there is only one problem, to ignore the problems and to mention the existence of a solution. The implementation of such a move will leave other important interrelated issues unresolved. Turkey argues that all problems should be addressed as a whole and the Aegean Sea in accordance with international law to resolve their problems through peaceful methods will continue to work. Turkey does not reject any peaceful solution method is said in Article 33 of the UN Charter. If necessary, through the International Court of Justice or including any third party

solution to which each country will reach a joint settlement. To this end, Turkey is focused on concrete ideas. Turkey together with these initiatives, the Turkish-Greek relations is making efforts for the continuation of positive relationships. (MFA, 2019)

'The parties to any dispute, the continuance of which is likely to endanger the maintenance of international peace and security, shall, first of all, seek a solution by negotiation, enquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement, resort to regional agencies or arrangements, or other peaceful means of their own choice. The Security Council shall, when it deems necessary, call upon the parties to settle their dispute by such means.' (UN,1945)

4.2 News And Recent Developments

Problems between Turkey and Greece still continues. Turkey's proposal on talks between Greece and Turkey have been made on Confidence Building Measures in 2000. The Confidence Building Measure process, which is still ongoing, aims to reduce the risk of conflict in the Aegean and to increase mutual trust. A total of 29 Confidence building measures have been agreed to date. In addition, the Turkish and Greek Foreign Ministers in New York on February 1, 2002, and during talks in Istanbul on February 12, 2002, between Greece and Turkey regarding the Aegean issue "exploratory contacts" was to be made.

In this context, the first 60th meeting was held on 1 March 2016 in Athens during the 12 exploratory contacts "process in Ankara on 12 March 2002. Turkey these efforts can be accepted by both sides of the Aegean problem is just, lasting and hopes that a comprehensive solution could prepare the ground. (MFA,2019)

The problem that comes to light from time to time, finally, as a result of the agreement signed between Turkey and the Libyan national government at the end of 2019, which includes the delimitation of maritime jurisdiction areas, the issue of the Aegean Sea continental shelf between Turkey and Greece has again been hotly on the agenda. A process with high tensions between the two states continued. (Berberakis, 2020)

4.3 Turkey's Perception Of The Aegean Sea

According to Turkey, on the Aegean Sea, Greece and Turkey relations should be based on some basics. One of the principles, the Aegean Sea between Greece and Turkey should be a common seas. Both countries should respect each other's rights and interests. These freedoms in the open sea and in the open air, which both coastal states and third countries enjoy at the moment, should not be disturbed. The acquisition of new marine areas should be based on mutual consent and should be fair and equal. (MFA, 2019)

4.4 Between the Chronic Continental Shelf Greece and Turkey

According to Greece, one of the reasons for the dispute, located across the country and an integral part of the Greek island separated from continental countries of Turkey, the Greek island territory that should be addressed as a whole. There is also a continental shelf on the islands. This is stated in the Maritime Law Convention (1982). Therefore, while limiting the continental shelf, the islands should be treated on an equal footing with the continental country.

Considering the Greek islands, the closest point to limit the continental shelf between Greece and Turkey. This was achieved by Article 6 of the 1958 Geneva Continental Shelf Convention, which won an international customary rule. This problem was resolved as a result of the advocated negotiations. Natural extension is essential to limit continental shelf. When this principle is applied in the Aegean, it is seen that a significant part of the sea floor is the natural extension of the Anatolian Peninsula and the islands are not continental shelf. The presence of islands in a region creates special conditions for the limitation of continental shelf and should be assessed based on their geographical location and other characteristics. Therefore, the equal distance principle cannot be applied in the Aegean. In addition, the principle of "equal distance-special circumstances" is

understood as a single principle in international law and in international judicial and arbitration decisions. (Alkan,2015)

If the problem is the Aegean shelf, it can become a problem that determines the right. To solve this problem in Turkey, defended the agreement reached through negotiations and Greece; and tried to bring the problem to international forums and the judiciary. However, the decision of the International Court of Justice in 1978 on the lack of jurisdiction has diminished the power of Greece's activities. (Balkaç,2019)

4.5 Greek - Turkish Dispute Over The Delimitation Of The Continental Shelf

Greek-Turkish conflicts on the Aegean continental shelf date back to November 1973, when the Turkish Government Newspaper issued a decision allowing the Turkish national oil company to investigate the Greek continental shelf to the west of the Greek islands in the Eastern Aegean. Since then, Greece's attempts to violate sovereign rights on the continental shelf have become a major source of friction in the bilateral relations of the two countries, and even closer to war. Inability to find common ground within a reasonable time, Greece is designated as a prerequisite for stable place completely equivalent, and Turkey's participation in the solution of international law, is to bring the issue to the ICJ.

However, Turkey does not recognize the compulsory jurisdiction of the court is usually the case, a special agreement will form the legal basis of the ICJ's jurisdiction (to express agreement to referee a dispute) is required. In this framework, limited to the issue of the continental shelf between Turkey, generally appear towards the coast of Turkey to the Greek islands coast. As regards the method of restraint, Greece's precise position is that this restraint must be based on international law governed by the equality / median line principle. In this context, in accordance with Article 156 of Law no. the outer boundary of the continental shelf is the midline between the Greek coast and its opposite or adjacent coast. (MFA, 2019)

4.6 Aegean Disputes Between Turkey and Greece

Aegean Sea, is an important issue between Greece and Turkey. According to the results of December 1999 Helsinki International Court of Justice the summit could lose the case against Greece. Therefore, Turkey the instrument of the bilateral negotiation process to resolve the Aegean Sea conflicts; otherwise Turkey will lose the case before the ICJ in whole or in part.

In other words, Greece-Turkey Aegean Sea dispute resolved by the Court of Justice of the request rather than Turkey's in accordance with the Bern Agreement. In 1999, the Helsinki Eu-

ropean Council of Turkey to the European Union candidate state. Academy, friendly settlement of disputes between the parties. In fact, based on the above reasons, the Aegean Sea dispute is the most difficult enigma for both countries and the world. After all, for the sake of peace, prosperity and stability in the Aegean Sea, both countries should seek solutions either through bilateral negotiation or by referring to the ICJ as soon as possible. (Avar, 2019)

CONCLUSION

Aegean Sea is an important issues between Greece and Turkey. In this study, the continental shelf in the Aegean Sea between Turkey and Greece, the problems have discussed in detail. Like Kardak and surrounding islands are not given to Greece by an official agreement. According the Turkey, there are lot of islands with no legal status like Kardak and their status needs to be determined within the framework of International Law. Turkey and Greece need to be shared in line with their economics interest. But Greece does not look warmly because it predominates its expansionist policies. NATO, UN and the EU within the framework of trying to evaluate the issue gives Greece some advantages. So, this situation confronts two NATO countries. Therefore, this situation postpones the solutions of the crisis. The current continental shelf problem is an issue that needs to reach a permanent solution for both countries. Both countries should

reach a compromise in line with their interests and mutual interests and the continental shelf issue should be shelved.

APPENDIX

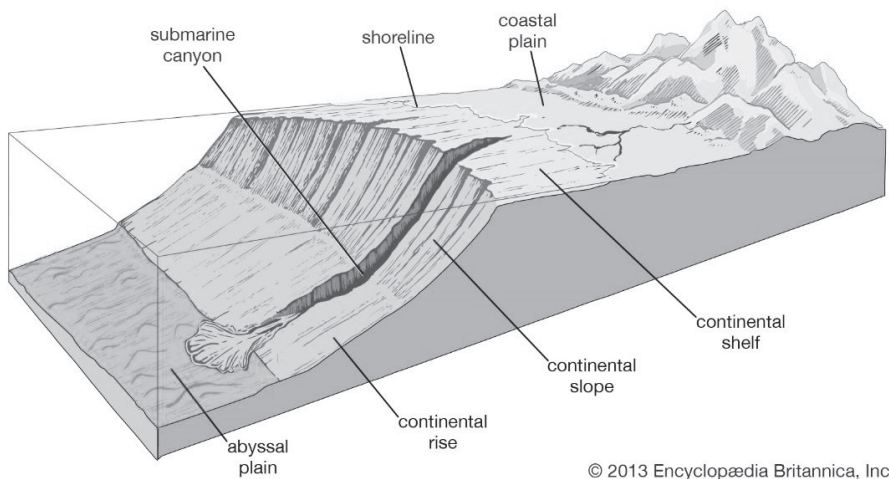

Figure 1: Continental Shelf Edge

Source: <http://cache.eb.com/bimageid=3173&rendTypeId=4.jpg>

Figure 2: Aegean Sea Satellite View

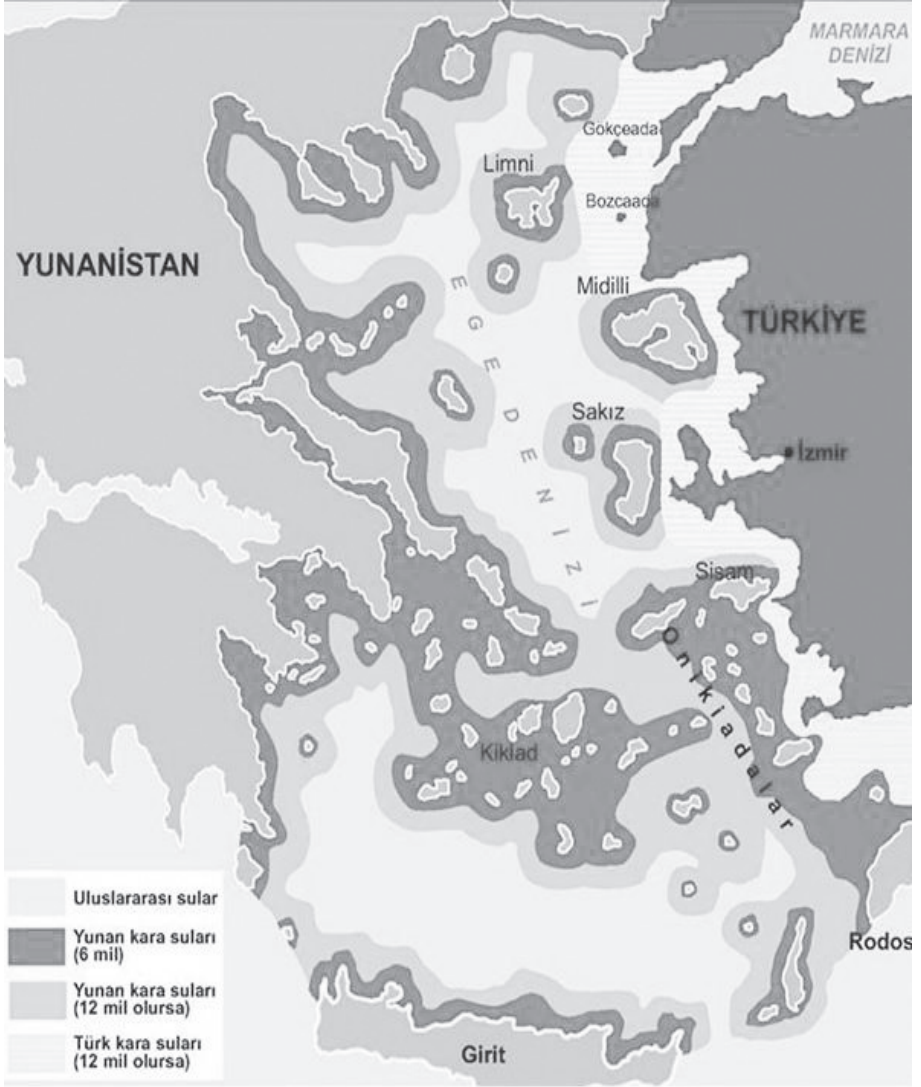
Source: <http://image.haber7.com/haber/48457.jpg>

Figure 4: 6 Miles Territorial Waters in Aegean Sea

Source: <http://www.foreignpolicy.org.tr/images/6%20Mil.gif>

Figure 5: If Greece Make Accepted the 12 Miles, The Overall outlook in the Aegean Sea will be as shown on the map

Source: <http://www.foreignpolicy.org.tr/images/12%20Mil.gif>

Figure 6: The Aegean Sea Reference Documents

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING EK-II

The two parties have agreed on the following confidence building measures:

1. Both parties recognize the obligation to respect the sovereignty and the territorial integrity of each other and their rights to use the high seas and international airspace of the Aegean.
2. In conducting national military activities in the high seas and the international airspace, the two parties shall endeavour to avoid interfering with smooth shipping and air-traffic as ensured in accordance with international instruments, rules and regulations. This would contribute to the elimination of unwarranted sources of tension and reducing the risks of collision.
3. The two parties have agreed that, the planning and the conduct of national military exercises in the high seas and the international airspaces which require the promulgation of a NOTAM or any other notification or warning should be carried out in such a way as to avoid also to the maximum extent possible the following :
 - a) The isolation of certain areas.
 - b) The blocking of exercise areas for long periods of time.
 - c) Their conduct during the tourist peak period (1 July-1 September)* and main national and religious holidays.

It is understood that the planning and execution of all national military activities will be carried out in accordance with the existing international rules, regulations and procedures.

4. With a view to achieving the above, and without prejudice to the existing international regulations and procedures, the two sides will proceed, when required, to due communication through diplomatic channels.
5. The provisions of this memorandum of understanding shall have effect and be implemented in full conformity with the provisions of the Davos joint Press Communique.

Athens, 27 May 1988

The Minister for Foreign Affairs of the Hellenic Republic	The Minister of Foreign Affairs of the Republic of Turkey
Karlou Papoulias	Mesut Yılmaz

* For 1988, 7 July - 1 September

Figure 7: The Aegean Sea Reference Documents

EK - 12

GUIDELINES FOR THE PREVENTION OF ACCIDENTS AND INCIDENTS
ON THE HIGH SEAS AND INTERNATIONAL AIRSPACE

1. The military and other activities carried out by the ships and aircraft of both countries on the high seas and international airspace will be conducted in accordance with international law and international custom, instruments, rules, regulations and procedures.
2. In accordance with the above;
 - A. The naval units of the parties will abide by the following guidelines:
 - a) They will refrain from acts of harassment of each other while operating in the high seas in accordance with international law and custom.
 - b) They will act in full conformity with international law, rules, regulations and procedures as well as military custom and courtesy.
 - c) Naval units engaged in the surveillance of ships of the other party during firing operations and other military activities in accordance with international law, instruments, rules, regulations and procedures, shall maintain a position which would not hamper their smooth conduct.
 - B. The air force units in conducting military activities in the international airspace will abide by the following guidelines:
 - a) They will act in full conformity with international law and in particular international custom, instruments, rules, regulations and procedures.
 - b) Pilots of the aircraft of the parties shall display utmost caution when in proximity of aircraft of the other party and shall not manoeuvre or react in a manner that would be hazardous to the safety of the flight and/or affect the conduct of the mission of the aircraft.
3. To promote the climate of confidence, whenever there are claims of acts contrary to the above, the sides will in the first place inform each other through diplomatic channels prior to releasing official statements.

Istanbul, September 8, 1988

A. Mesut YILMAZ
Minister of Foreign Affairs
of the Republic of Turkey

Karolos PAPOULIAS
Minister for Foreign Affairs
of the Hellenic Republic

REFERENCES

“Avrupa Birliği Türkiye’den Ne İstiyor? “ Stratejik Analiz Dergisi, ASAM yayını, sayı 21, Ocak 2002, s. 25.

1987 Kıta Sahanlığı Krizi, Aydın Şihmantepe, 2015. Retrieved from <http://tdpkrizleri.org/index.php/1987-aegean-continental-shelf-crisis>

Aegean Sea Continental Shelf (Greece v. Turkey), International Court of Justice. Retrieved from <https://www.icj-cij.org/en/case/62>

Aksu, Fuat, “Ege Denizi Kıta Sahanlığı Sorunu ve Türk Yunan İlişkileri, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi,1986.

Alkan, Ufuk. “Legal and Political Aspects of the Aegean Dispute and Its Implications for Turkey’s Relations with Greece and the European Union”. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi 29, no 4 (2015).

Apatay, Çetinkaya. Yaşadıklarım ve Ege’de Olup Bitenler, İstanbul, Kazancı Kitap Ticaret,1995, s.514

Arı , “Ege Sorunu ve Türk-Yunan İlişkileri: Son Gelişmeler Işığında Karasuları ve Hava Sahası Sorunları”,Hukuk Araştırma Dergisi, Cilt 7, Sayı 1-3, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1994 , s.55

Arı, Tayyar, “Kıta Sahanlığı Sorunu

ve Türk-Yunan İlişkileri”, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: XIII, Sayı: 1-2, Uludağ Üniversitesi Basımevi 1992

Avar, Y. (2019). Aegean Disputes Between Turkey And Greece. Dergi Park.

Balkaç, z. (2019). Greek-Turkish dispute over the delimitation of the continental shelf - Relevant Documents. [online] Mfa.gr. Available at: <https://www.mfa.gr/en/issues-of-greek-turkish-relations/relevant-documents/delimitation-of-the-continental-shelf.html> [Accessed 10 Dec. 2019].

Başeren, Sertaç Hami“Kıta Sahanlığı; Doğal Uzantı ve Mesafe İlkesi ilişkileri”, Dış Politika Dergisi, C. VI, S.1,1995, s.53

Başlıca Ege Denizi Sorunları, Ministry of Foreign Affairs. Retrieved from <http://www.mfa.gov.tr/baslica-ege-denizi-sorunlari.tr.mfa>

Berberakis, S. (2020). Türkiye ile Yunanistan arasındaki kıta sahanlığı sorunu neden yeniden gündemde? - BBC News Türkçe. Retrieved 27 December 2021, from <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-52920107>

Bilge, Suat, Büyük Düş- Türk Yunan İlişkileri 1919-2000, 21. yüzyıl yayınları Ankara 2000

Birand, Mehmet Ali, “Rogers Planı’nu Açıkıyoruz”. Milliyet 2 Kasım 1985.

Charter of the United Nations (1945). Continental Shelf, John P. Rafferty, 2012. Retrieved from <https://www.britannica.com/science/continental-shelf/The-Law-of-the-Sea>

Güldemir, Ufuk, Kanat Operasyonu. İstanbul:Tekin Yayın Evi, 1985.

Gürel Şükrü S., Tarihsel Boyutuyla Türk-Yunan İlişkileri, Tarihi Gelişmeler İçinde Türkiye'nin Sorunları Sempozyumundan Ayrı basım, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara,1992

Harp Akademileri Komutanlığı, Kıta Sahaneliği ve Sorunları, Harp Akademisi Komutanlığı yayınları, İstanbul,1974

Hv.Plt.Yzb. M.Melih BAŞDEMİR, Hava Harp Akademisi 2007 Mezunu

Manisalı, Erol, Avrupa Çıkmazı, Otopsi Yayınları, İstanbul, 2001.

MFA. (2019). http://www.mfa.gov.tr/maritime-issues---aegean-sea---turkey_s-views-regarding-the-settlement-of-the-aegean-issues.en.mfa

MFA. (2019). http://www.mfa.gov.tr/turkey_s-perception-of-the-aegean-sea.en.mfa

Pazarıcı, "Kıta Sahaneliği Hakkında Hukuksal Görüşler", Ege'de Deniz Sorunları Semineri, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara 1986, s. 80

Pazarıcı, Hüseyin, "Ege Denizi'ndeki Türk Yunan Sorunlarının Hukuki Yönü ", Türk Yunan Uyuşmazlığı, (Der. Semih Vaner) Metis yayınları, İstanbul,1990

Türk Dış Politikası, Baskın Oran, 2001.

Η Διαμάχη στο Αιγαίο. Επίδικα ζητήματα, Παρουσίαση: 2018/11/19.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: « Η ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ», ΧΙΟΣ, 2005.

